Poštnina plačana v gotovini LETO LIX V Ljubljani, v nedeljo 18. januarja 1931 ŠTEV. 14 1. izdaja Cena 2 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Evropa - odloči se!

Proti nevarni igri z orožjem se je dvignil z vso resnostjo v imenu katoliške Cerkve svareči glas njenega poglavarja. Od včeraj naprej pa imamo tudi besedo največjega sodobnega državnika, Brianda, ki je v Ženevi zbranim diplomatom zaklical: Evropa se mora združiti, ako noče poginiti. Vsi odkriti prijatelji miru bodo Briandu hvaležni za njegovo veliko in lepo besedo in je samo želeti, da njegov plemeniti poziv najde v srcu evropskih državnikov globljega odmeva, **ker sedanji kurz evropske politike, če se ne spremeni, nas vodi po najkrajši poti k novi strašni vojni, nas vodi v obubožanje in boljševizem.**

Ako se ne posreči prizadevanje za združitev Evrope, potem imamo v kratkem v Evropi dva mogočna bloka držav, katerih eden je za spremembo mirovnih pogodb in drugi nasproten. Oba si bosta stala nasproti kakor 1914 trozveza in ententa. Na čelu držav, ki zahtevajo spremembo mirovnih pogodb, stojita Italija in Nemčija, za obstoječe stanje pa je Francija s svojimi zavezniki. More se zgoditi neznaten, brezpomemben dogodek in vsa Evropa bo zaplamtela v strašnem vojnem požaru. Pripadnost k Društvu narodov bo od vseh držav zahtevala usodno odločitev: ali za ali proti — in tako nobena država ne bo mogla ostati nevtralna.

Mrzlično, nervozno ozračje, ki vonja po smodniku, povzroča najbolj velikansko oboroževanje vseh držav, pri čemer se uporabljajo vse moderne iznajdbe na polju kemije, elektrike, strupenih plinov in zrakoplovstva. Nova vojna se po svojih strahotnih sredstvih ne bi dala z ničemer do sedaj poznanim primerjati. Radi zračne vojne se bodo države v vsem svojem obsegu morale takoj spremeniti v en sam velik vojni tabor. Končalo bi se z uničenjem Evrope. Brez zmagovalcev in premagancev bi cvetoča Evropa ostala razdejano pogorišče, bodočim stoletjem zgovorna priča človeške strasti in zaslepljenosti. Narodom je treba dopovedati, da ga ni cilja, ki bi bil vreden tolikšnih žrtev. Proti vojni agitaciji je treba dvigniti mirovno propagando. Splošno mora prodreti spoznanje, da pred zgodovino in pred očmi večnega Boga tudi narodi morejo nositi obraz zločinskega morilca in ne le posamezniki. Vojsko kot sredstvo medsebojnega obračunavanja je treba postaviti na zatožno klop: deshonorons la guerre! Osramotimo vojno!, je klical Hugo po nemško-francoski vojni 1870. leta. Koliko bolj smo dolžni mi to storiti, ki smo doživeli nečloveškost svetovne vojne.

Priprava za bodočo krvavo vojno je že obstoječa gospodarska vojna evropskih držav, ki nas vodi v brezpogojno obubožanje. Svetovna vojna je itak vzela Evropi stoletno gospodarsko prvenstvo in ga izročila Anglosasom. Negospodarski sistem carinskih zidov, s katerimi so obdane vse države, gospodarsko obubožanje samo pospešuje. Izmenjava blaga se umetno ovira, evropski trg je razdrobljen na nešteto drobcev, nasprotje narodnih interesov se umetno stopnjuje. Zaščitne carine davijo lasten trg, ker tudi druge države odgovarjajo, z enakimi ukrepi. Mesto da bi vsak narod prideloval in izdeloval, za kar ima naravne predpogoje in bi oskrboval tudi druge pokrajine, se vsaka država trudi, da vse sama producira. Posledica tega je, da cene rastejo, plače pa padajo. Kajti domači trgi so premajhni, da bi mogli porabiti nacionalno proizvodnjo. Tako vedno bolj obubožavajo delovne in kmečke mase evropskih narodov.

Razven tega se izvoz v prekomorske kraje vsako leto bolj krči. Tudi Južna Amerika, Azija, britanski dominijoni si ustvarjajo lastno industrijo in zapirajo svoj trg evropskim proizvodom. Tak gospodarski razvoj sili Evropo, da si gospodarsko bodočnost išče na lastnih, evropskih tleh, da se postopoma odpravijo carine in se za vso Evropo ustvari en sam evropski trg. Brez tega je resno ogrožena evropska industrija in kmetijsko gospodarstvo. Kanada, Amerika, Argentina, Rusija morejo namreč proizvajati cenejšo in boljšo pšenico, ker imajo ugodnejše podnebje in ker ogromna razsežnost deviške, neizrabljene zemlje omogoča obsežnejše in cenejše pridelovanje s pomočjo strojev. Agrarni produkti evropskih držav imajo že danes višjo ceno na domačem trgu kakor uvoženi iz Amerike. In sčasoma bodo prekomorske države evropsko kmetijstvo sploh ubile, ako Evropa ne razširi in ne da prednost domačemu trgu pred inostranskimi. Nujno je to potrebno za rešitev evropskega kmeta in celotnega evropskega gospodarstva. Ker če bo enkrat kmet na tleh, tudi industrija ne bo delala, ker ne bo kupca za njene izdelke.

Obubožanje evropskih mas in brezposelnost vodita do socialne revolucije in boljševizma. Bati se je, da se bodo mase obupane odvrnile od sistema, ki jih ne more zaposliti in preživiti. Še preje seveda bi Evropo vrgla v naročje boljševizma vojna, katere bi evropski narodi ne prenesli, ne da bi strmoglavili režim, ki bi jih gonil v tolikšne katastrofe in jih silil prelivati kri za cilje, ki so jim tuji.

Za evropske države ni druge rešitve, kakor da z duhom spravljivosti iščejo pametnega sporazuma na osnovi pravičnosti. Sedanje napete razmere pa nujno vodijo v nepredvidene zmešnjave, v katerih bi želi samo skrajni elementi. Če zmaga boljševizem, potem je uničena evropska kultura. Potem ne bo združil Evrope mir in gospodarska pamet, ampak nasilje in razdejanje. Do Panevrope gotovo pride. Ali se bo združila na narodnostnem principu in na osnovi evropske tradicije in zapadne krščanske kulture, ali pa jo bo združila tretja internacijonala. Bolj in bolj se zdi, da bo Evropi voliti samo med tima dvema možnostima.

Zato bi bilo jako želeti, da vodilni državniki ne slede fanatičnemu egoističnemu nacionalizmu, ki tako ovira zbližanje narodov in katerega je tudi sv. oče ostro obsodil. Milijoni oči gledajo danes na Ženevo. Strašno odgovornost sprejemajo krmarji držav nase pred zgodovino. Naj bi se držali starega krščanskega načela: kjer je potreba: edinost, v dvomnih vprašanjih — prostost, v vsem pa ljubezen.

Grozote iz republike Liberije

Predsednik republike največji trgovec s sužnji — Strašne podrobnosti o lovih in o sejmih „človeške živine“

London, 17. jan. os. Javno mnenje, katerega je odkritje strašnih razmer med sužnji v Liberiji tako raztogotilo, se ne more vpokojiti. »Morning Post« zahteva danes od svoje vlade, da se odločno zavzame, da se ta rana enkrat za vselej izpere. Ta list navaja grozne podrobnosti o položaju sužnjev in o postopanju raznih domačih ter ameriških trgovcev s temi zavrženci. Predsednik republike sam in visoki državni uradniki so se pečali z nakupovanjem in s prodajo sužnjev. Liberjanska republika šteje okrog dva milijona črncev. Od teh jih je samo nekaj manj kot pa 10.000, ki so svobodni, vsi drugi pa so v popolnem suženjstvu. Stotisočerim pa se godi slabše, kakor se je godilo sužnjem v poganskem Rimu ali v najbolj nedostopnih barbarskih krajih, kamor še ni segla evropska civilizacija.

Poročilo opisuje v podrobnostih pritožbe raznih šefov, ki izpovedujejo, da so prihajali evropski in ameriški trgovci oboroženi s puškami in biči, ter so z največjo krvoločnostjo lovili delavce za svoje plantaže. Ko so jih nabrali zadosti, brez ozira na to, če so bili družinski očetje ali ne, so jih povezali v čete, ter jih med neprestanim pretepanjem odpeljali v svoje nasade. Državne oblasti so se skrivale, kadarkoli so se trgovci pojavljali po naselbinah. Poročilo navaja slučaje, da so celo starčke siloma vlekli iz vasi ter jih kakor napol gladne zverine z bičem silili na delo. Javno in brez prikrivanja so posestniki plantaž izkoriščevali do mozga zasužnjeno prebivalstvo, javno in neprikrito so se vršili redni sejmi, na katerih so se sužnji prodajali. Moški sužnji so se lahko prodali za 4 funte (1000 Din), ženski sužnji pa za 6 funtov (1400 Din). Lepe in mlade ženske so se pa prodajale gor do 28.000 Din. Inozemski trgovci, kakor tudi domači privilegiranci so si nalovili na stotine ženskih suženj, jih izkoriščali do zadnjega ter jih naposled poslali kakor živino na svoje plantaže. Mešanokrvni otroci, ki so se rodili iz teh barbarskih razmer, so bili takoj vrženi med najnižjo maso sužnjev v najbolj oddaljene kraje države, kjer so bili prepuščeni zopet drugim divjim lovcem. Poročilo s posebnim ogorčenjem poudarja, kako so se skozi dolga leta uprizarjali pravcati lovi na male otroke, da bi se onemogočila njihova izobrazba v šolah. V Liberiji torej ni bilo potrebno nobeno šolstvo. Poročilo govori v posebnem poglavju o velikih organiziranih lovih na sužnje. Trgovci so prišli v veliki množini na konjih in pripeljali s seboj tudi pse, katere so spustili na prebivalce. V deželi vlada sistem prisilnega dela. Sužnji se zastavljajo kot garancija za neplačane dolgove. Domače suženjstvo pa je vsakdanji običaj.

Kar je najhujše pri vsem tem, je dejstvo, da se je ves ta smrad in vsa ta grdobija protežirala od zgoraj, **da so o teh razmerah bili zelo dobro poučeni gotovi evropski krogi, ki se prav čisto nič niso sramovali sedeti v Društvu narodov pri isti mizi s predsednikom Kingom, ter mu prirejati veličastne sprejeme po evropskih prestolicah. Še danes bi se najbrže nikdo ne bil zmenil za grozote v Liberiji, če bi ne bila ameriška konkurenca začela skrbeti angleške trgovce z gumijem. Američani so vzdrževali v Liberiji velikanske nasade gumijevih dreves. To se angleškim trgovcem ni dopadlo. Svoj pritisk so izvajali na ta način, da so odkrili, pod kakšnimi nečloveškimi razmerami Američani, posebno družba Firestone, pridelujejo kavčuk.**

Nezaslišano je tudi dejstvo, da liberijska republika sestoji iz osvobojenih črnih sužnjev, ki so bili iz Amerike prepeljani v to samostojno državo. Upravičeno bi smeli pričakovati, da bo narod, ki je poizkusil strašne dobrote suženjstva, imel srce, da ga zatre, kadar bo samostojen. Zgodilo se je pa ravno nasprotno. **Grozna odkritja preiskovalne komisije bodo imela za posledico, da se bo barbarska republika postavila pod nadzorstvo Društva narodov in da bo angleška vlada brezobzirno zahtevala, da se ustanovi stalen odbor za suženjstva pri DN, kar je leta 1929 preprečila Francija. »Times« pristavljajo, ad je še mnogo enake gnilobe na zemeljski obli, katera se iz diplomatskih ozirov prikriva, katero bo pa treba neusmiljeno izrezati, če bo naša civilizacija hotela ostati res vredna tega imena.**

Ženevski Babilon

Ženeva, 17. jan. kk. Evropska komisija se je danes dopoldne posvetovala o tem, ali naj se pošlje povabilo Rusiji in Turčiji. Ni pa prišla do nobenega zaključka. Dopoldanska seja se je po živahni debati odgodila na popoldne. Na dopoldanski seji je izjavil nemški zunanji minister dr. Curtius, **da bi bila huda napaka, če bi se Evropa že vnaprej delila v dve skupini, tem bolj, ker imata Sovjetska Rusija in Turčija pri problemih, o katerih se ima vršiti debata, enake interese kakor v komisiji zastopanih 27 držav. Tudi sta obe državi že sodelovali pri važnih komisijah Društva narodov v Ženevi. Dr. Curtius je nastopil tudi za to, da je treba ti dve državi izrecno pozvati k sodelovanju, ker se moramo izogniti vsakemu nepotrebnemu nerazpoloženju.** Norveški ministr. predsednik je nastopil za to, da se vse to vprašanje odgodi na poznejši čas, češ da je predlog prišel preveč presenetljivo. Romunski delegat Titulescu in jugoslovanski zunanji minister dr. Marinkovič sta z nekaterimi drugimi delegati uveljavljala, da je evropska komisija dobila od plenarne seje Društva narodov nalog, da vrši svoje delo v zvezi z neevropskimi članicami, kakor tudi z državami, ki niso včlanjene v Društvu narodov. Zato je vprašanje, ali je komisija sploh pooblaščena, da sama od sebe razpošilja vabila za udeležbo pri delih komisije **V gotovem oziru je tudi angleški zunanji minister Henderson priznal to stališče, dasi je popolnoma soglašal s tem, da se povabita Rusija in** Turčija. Popoldne je francoski zun. minister Briand govoril v imenu francoske vlade, ne pa kot predsednik komisije. Izjavil je odločno, da ima komisija izvršiti točno določen mandat plenarne seje Društva narodov. Kakor vsaka druga komisija Društva narodov mora tudi ta komisija delati, dokler ne konča svoje naloge, ki obstoja v tem, da preštudira možnosti evropskega združenja. Briand je odrekal komisiji pravico, da bi smela sama od sebe spreminjati svojo sestavo. Sklep Društva narodov od meseca septembra izrecno ugotavlja, da sme in mora ta komisija za posamezne svrhe iskati zveze z drugimi državami. Zato je dana možnost, da posamezni pododbori te komisije pritegnejo tudi druge države za gotova dela. **Stavil je predlog, da se naroči tajništvu Društva narodov, da ugotovi, ali so druge države pripravljene k sodelovanju in na katerih poljih in pri katerih posebnih vprašanjih. Nato je italijanski zunanji minister Grandi poudarjal nujnost, da se takoj povabita Rusija in Turčija** Ker se komisija kljub zopetni dveurni debati popoldne ni mogla zediniti, se je pod predsedstvom Brianda zopet imenoval poseben odbor, v katerega so bili določeni dr. Curtius, Henderson, Grandi, Titulescu in Motta, da najdejo formulo za sporazum.

Nato se je v komisiji začela debata o včerajšnjem referatu Colijnsa ter je kot prvi govornik nastopil angleški zunanji minister Henderson.

Letna bilanca Narodne banke

Dr. Milan Protič, novi ravnatelj

Belgrad, 17. jan. l. Glavni odbor Narodne banke je imel danes dopoldne sejo, na kateri je poleg tekočih vprašanj sklepal o nekaterih važnih vprašanjih. **Sklenjeno je, da se za ravnatelja Narodne banke imenuje dr. Milan Protić, dosedanji vršilec dolžnosti generalnega ravnatelja.**

Novi ravnatelj dr. Protić je sin pokojnega Stojana Protića. Rodil se je leta 1898. Svoje studije je končal v Parizu. Do sedaj se je odlikoval v organizaciji Narodne banke, kjer je že več let uradnik.

Sprejeta je bila letna bilanca Narodne banke, ki bo objavljena v »Službenih Novinah«. Iz bilance posnemamo tole:

Pasiva: Stroški centrale in podružnic 41,317.000 Din, amortizacija nepremičnin 7,147.000 Din, tantieme upravnemu in nadzornemu odboru ter uradnikom 4,113.000 Din, država dobi 38,671.000 Din, delničarjem se razdeli na račun dobička **25,781.000 Din,** skupaj pasiv **123.951.441.90 Din.**

Aktiva: Dohodki od obresti na menice Din 68,368.000, dohodki na posojilih 16,000.000 Din, dohodki od posojil državi 7,068.000 Din, drugi dobički 32,494.000 Din, skupaj **123.951.441.90 Din.**

Glede aktiv posebej so številke tele: **Kovinska podlaga** v zlatu, srebru in raznih tujih valutah znaša skupno nad 236,112.000 Din, gotovina v niklastem kovinskem denarju nad 27,057.000 Din. **posojila** na menice in druga posojila nad 1.637,156.000 Din, **državni dolg** znaša skupno 897,799.000 Din, račun začasnih zamenjav bankovcev skupno Din 4.020,905.000.

Nadalje so našteti razni fondi, rezervni, za dividende itd., ki znašajo skupno 83,302.000 D. Skupna aktiva 13.832,629.225.45 Din.

Bančna pasiva: Ravnotoliko. V glavnem so tale: 50.000.000 Din glavnica, denar v prometu 5.000,000.000 Din itd. itd. V razmerju z letom 1929 je zanimiv pojav, da so se bančni dohodki znižali za 6,973.000 Din. Njihovo zmanjšanje je bilo v obrestih na eskont in lombard.

Na seji se je sklenilo, da napredujejo ravnatelji podružnic v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju. Določil se je dnevni red občnega zbora, ki bo 8. marca. Izplačilo dividend v znesku 460 Din. V fond kralja Aleksandra I. pri Narodni banki za podporo gospodarstva se votira 1,000.000 Din. Za delo na standardizaciji deželnih pridelkov 1,000.000 Din. Sklenjeno je dalje, da se tiskajo novi tisočdinarski bankovci, ki bodo slični francoskim. V kratkem pridejo v promet novi bankovci po 10 in 100 Din, na katerih bo naslov »Kraljevina Jugoslavija«.

Nj. Vel. kraljica - kumica zastave J. S.

Belgrad, 17. jan. l. Jutri se bo v Belgradu vršila manifestacija Jadranske straže. Belgrajska podružnica dobi namreč jutri novo zastavo, ki ji bo kumovala kraljica Marija. V teku današnjega dne je prispelo v Belgrad veliko število delegacij iz vseh krajev naše države, da se udeležijo veličastnih manifestacij za naše morje.

Avtobusni promet

Belgrad, 17. jan. ž. V trgovinskem ministrstvu je izdelan zakonski načrt o ureditvi avtobusnega prometa v celi državi. V tem načrtu so sodelovali naši znani strokovnjaki. Ta načrt ima za cilj, da uredi vprašanje osebnega in tovornega prometa tam, kjer ni železniških prog. Obenem se je izvedel tudi pravilnik za izvajanje tega zakona. Gradbeno ministrstvo bo v dogovoru z banskimi upravami začelo z urejevanjem glavnih prometnih žil v državi. Z gradnjo se bo pričelo že spomladi. Proge bi bile tele: Skoplje—Niš, Belgrad—Novisad—Subotica, Zagreb—Subotica, Belgrad—Pančevo—Vršac. Merodajni krogi so že dobili 5 ponudb in sicer 2 iz Švice, 2 iz Francije in 1 iz Nemčije.

Postopajmo po zakonu

Belgrad, 17. jan. ž. Zakon o ureditvi kmetijskega ministrstva od 25. marca 1930 naglaša, da morajo načelniki kmetijskega oddelka banskih uprav imeti kmetijsko fakulteto. Te dni je bil imenovan pri neki banski upravi za načelnika kmetijskega oddelka uradnik, ki nima zakonite kvalifikacije. Radi tega so agronomi sklenili, da na merodajnem mestu opozorijo na to zakonito določilo zakona o ureditvi kmetijskega ministrstva.

Za lesne trgovce

Belgrad, 17. jan. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je dobil obvestilo: 1. Od kr. konzulata v Pečuju, da je madjarska vlada povišala carino na uvoz lesa na Madjarsko; carina znaša za vsakih 10.000 kg 50 zlatih kron oziroma 58 pengö. 2. Od našega generl konzulata v Helsingforsu, da se neka velika finska tvrdka za pohištvo zanima za večjo množino hrastovega lesa. Interesenti naj se obrnejo na industrijsko-komercijalni odsek zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu pod št. 922. 3. Od našega gener. konzulata v Milanu, da se več italijanskih tvrdk zanima za tvrdke v naši državi, ki se bavijo z izvozom drv in oglja in ki še nimajo trgovskih zvez v zgornji Italiji. Interesenti naj se obrnejo na industrijsko-komercijalni odsek zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu pod št. 1067.

Obsodbe na smrt

Sofija, 17. jan. AA. Sevlijsko sodišče je obsodilo včeraj morilce treh sodnikov na smrt in sicer: Uzunova, Ivanova, Vasiljeva, Georgijeva in Bogdanova. Obsojeni so bili istočasno na večno izgubo državljanskih pravic. Obsojenci imajo 15 dnevni rok za pritožbo na kasacijo.

Brzojavka

Pred prezidavo hotela smo cene sobam znižali za ca. 15—20%

Hotel Slon, Ljubljana

kopališče, restavracija in kavarne se cenjenim gostom priporoča

Pretekli teden

Doma

Najznamenitejši dogodek notranjepolitičnega pomena za nas je brezdvoma potovanje gospoda bana dr. Marušiča po Prekmurju, po dravski in mežiški dolini. Banov obisk je veljal našim obmejnim krajem. Sprejem je bil povsod prisrčen in odkritosrčen. Povsod je g. ban slišal glasne izraze nevenljive udanosti ljubljenemu vladarju Jugoslavije ter dobil zagotovila, da se bo branila domovina na najbolj izpostavljeni točki kraljevine. Ta rod je tam stal na straži, branil vsako ped zemlje, se pustil preganjati in poniževati, a vzdržal je, ohranil je jezik svoj in svojo zemljo. Nikjer drugod ljubezen do domovine ni tako vkorenjena v srca, kakor na naši meji, kjer je bilo treba zanj žrtvovati vsak dan. Merilo ljubezni pa niso besede, niti izjave, ampak pripravljenost za žrtve in žrtve same, katere ljubezen nalaga. G. ban se je na lastne oči prepričal, da naša severna meja dobro drži, da je v rokah rodov, ki skozi stoletja niso klonili tuji sili. Brez dvoma je dobil tudi vtis, da je katoliški duhovnik bil na naši severni meji od nekdaj vodja predstaže, voditelj obrambnega boja, včasih on edini med vsemi izobraženci. Nikomur se ne bo posrečilo, da loči zgodovino naših obmejnih krajev od patriotizma, tihega in delavnega patriotizma naše duhovščine, od delovanja in garanja, zopet tihega od priznanj neodvisnega delovanja naše duhovščine v prosvetnih in gospodarskih društvih, katere je mukoma in v brk vsem težavam razpletla kakor živo mejo po naših severnih pokrajinah. Tudi poslednja dva akta, končnoveljavna priklopitev Prekmurja in Mežiške doline kraljevini Jugoslaviji je neizbrisljivo vezana na dva duhovnika, dr. L. Ehrlicha in dr. Slaviča, ki sta se zanj borila na mirovni konferenci v Parizu. Ta dejstva moramo poklicati nazaj v spomin, da se v dnevnem šundru ne pozabijo. Mi bi bili tudi veseli in srečni, če bi smeli in mogli danes s svojimi poslati tudi čestitke g. bana naši narodno zavedni in v požrtvovalnem patriotičnem delu preizkušeni duhovščini. Mi smo prepričani, da so prve izostale le po pomoti in da to, kar je zamujeno, ne bo odloženo.

V mednarodni politiki

smo priče dveh velikih dogodkov, ki se oba odigravata v Ženevi in sicer v okviru Društva narodov. Dve veliki stremljenji si stojita nasproti istočasno pred istimi mednarodnimi politiki na istem zasedanju Društva narodov. Prvo misel je posvečena miru, organizaciji miru v Evropi, iskanju sredstev, s katerimi bi mogli za vse večne čase odstraniti vsako nevarnost vojnih grozo. Ta želja je skrita v tokoimenovanem vseevropskem ali panevropskem pokretu, katerega propagira francoski zunanji minister. Mi vemo, koliko je vreden ta pokret v sedanjem položaju. Toda etična vrednost pokreta se ne sme presojati po neuspehih, ki ga spremljajo vsled neugodnih prilik, ampak po njegovi notranji moralni dobrini. Panevropski pokret, akoravno je mogoče danes v sedanjem položaju le maska za nekaj drugega, je sam po sebi globoko krščanski. Kot takega ga moramo ljubiti in vsak v svojem okolišu zanj tudi delati. On je močan zunanji pojav tega elementarnega stremljenja, ki se pretaka po našem sodobnem človeštvu in ki napoveduje solidaristično dobo, ki se polagoma pred nami odpira. Bodoča doba bo naša doba, krščanska, če jo bomo znali pravočasno pokristjaniti in panevropski pokret bo naš, bo krščanski, če mu bomo znali brez nepotrebnega skepticizma dati krščansko vsebino.

Druga velika ideja, ki se poraja v Ženevi je tej prvi nasprotna. Na zunaj se bo pokazala v blesteči obliki neseoječe ljubezni do narodnih manjšin, vzhičenega ogorčenja nad suženjstvom v Liberiji. Če jo pa razgalimo in ji odvzamemo vse okraske, potem se nam bo predstavila v podobi razdiranja vsega obstoječega. Nemčija bo udarila po Poljski, ne zato, ker so ji pri srcu Nemci na Poljskem, ampak ker hoče seči po pokrajinah, katere ji je svetovna vojska iztrgala. Italija bo nastopila proti Panevropi ne zato, ker ne veruje v njeno možnost, ampak ker bi rada iz pohovnega ruševja obstoječega odnesla zase nove dobičke. Na eni strani torej Evropa, ki se zbira, ki se spreminja v organično enoto, na drugi strani Evropa, ki razdvaja, ki cepi, ki poteguje meje in bo kmalu potegovala strelske jarke. Naša kraljevina se nahaja hvala Bogu med onimi, ki zbirajo.

Čimbolj zasledujemo inozemske dogodke, timbolj se odkriva pred nami resnica, da bo katolicizem moral preboleti težke čase. Na Francoskem se je pojavila levičarska struja, ki ne skriva

Kulturno boinih namenov

v Angliji, deželi širokogrudnosti in verske tolerance, se istotako kažejo tendence, ki merijo v to smer. Komaj je konflikt na Malti nekoliko pocelil rane, že se oglašajo novi gromi, ki napovedujejo oster boj za enakopravnost katoliških privatnih šol. V Litvi je kulturni boj v največjem razmahu. Katoličani so bili potisnjeni iz javnega življenja, vzeta so jim bila vsa društva in sedaj se je začelo še preganjanje duhovščine. V Rusiji komunizem nadaljuje svoj brezobziren boj proti vsaki veri, internacionala brezbožnikov bo tam kmalu istovetna v komunistično internacionalo. Kako naj pozabimo omeniti kulturni boj, ki se bije na naši meji, kjer se pod pretvezo fašističnega nacionalizma preganja slovenska duhovščina in slovenski jezik v bogoslužju. Vrhunec še ni bil dosežen.

Jugoslavija most med katolicizmom in pravoslavjem

Predavanje gdč. Annie Christitsch dne 9. jan. v Londonu, o katerem je »Slovenec« že poročal.

Govorica uvodoma ugotavlja, kako so Srbi, Hrvati in Slovenci skozi dolga stoletja sanjali o **skupni domovini. Največji med prvoboritelji je djakovski škof Strossmayer, veliki prelat, bogoslovec** in Jugoslovan.

»Zgled velikega Strossmayerja ni ostal osamljen. Med katoliškimi prelati, kot je bil rajni škof Mahnič, ali sedanji zagrebški nadškof Bauer in bivši ljubljanski knezoškof in sedanji nadškof Jeglič, bomo vedno našli voditelje v boju za razširjenje katoliških idealov in neustrašene zagovornike jugoslovanske misli.«

Veličastni samostani in cerkve, katere je srbski narod postavil v 13. stoletju, dokazujejo kako daleč je segla zapadna kultura. Najlepša cerkev v Dečaninu je bila sezidana po načrtih nekega kotorskega frančiškana.

Predavateljica nato preide na zgodovino političnega združenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vmes je vpleteno mnogo dragocenih opazk o dogodkih, ki so dovedli do verske ločitve med Jugoslovani od časov Dušana Silnega, katerega so rimski papeži še naslavljali s »Carissimo in Christo Filio nostro« pa gor mimo delovanja nadškofa Save, katerega opevajo tudi narodne pesmi iz Dalmacije. Bizantinska in zapadna latinska kultura sta trčili skupaj šele v srednjem veku. Oba cerkvena obreda sta bila enako v časteh. V Srbiji bržkone bolj ko pa kjerkoli drugod. Potem pride doba trpljenja, Kosovo, boj za najsvetejše pravice v Srbiji. Boj za narodno samobitnost v Bosni. »Za krst časni in za slobodu zlatnu« je bilo geslo pravoslavja v teh časih preganjanja. Dr. Alaupović piše, da je zgodovina Bosne napisana s krvjo katoliških frančiškanov. Tako so eni in drugi, pravoslavci in katoličani, doprinesli svoje za obstoj jugoslovanske misli, ki se je ohranila skozi stoletja in med svetovno vojno vzcvetela v nepričakovano lepi bujnosti. Jugoslavija je danes dejstvo. In ta Jugoslavija je krščanska država, ki veže bizantinsko versko obeležje na latinski zapadni kulturni svet. Božja previdnost jo je torej odločila, da tvori most med pravoslavjem in katolicizmom.

Predavateljica nato dokazuje, kako se obe veri polagoma druga drugi približujeta, kako stalni stiki med jugom in severom podirajo predsodke. Katoličani prihajajo na jug, odpirajo se nove župnije, nove škofije, predsodki padajo, prozelitizma ni. V Belgradu je 30.000 katoličanov, 1 katoliške cerkve, naselili so se katoliški redovi. Katoličani imajo nalog, da ne delajo propagande za spreobrnitve. Pravoslavci se ne »spreobračajo«, ampak se vračajo k edini Cerkvi. Miss Christitsch navaja zgled ljubljanskiga prote dr. Jankovića, ki se udeležuje javnih katoliških procesij ter na katoliških procesih predava o češčenju Matere božje.

»Veliko pripomagajo k medsebojnemu spoznavanju tudi katoliški škofje v mešanih verskih krajih. Tako je znano, da djakovski škof dr. Akšamović nikdar ne zamudi prilike obiskati tudi pravoslavne cerkve, ako se nahaja v kraju, kamor ga je zanesla njegova škofovska služba. Na kolodvoru ga sprejmejo civilne in vojaške oblasti, katoliška in prvoslavna duhovščina. Nato gredo vsi v katoliško cerkev, kjer se vrši Te Deum. Od tam ga popeljejo v pravoslavno cerkev, kjer ga posadijo na škofovski prestol. Vsakokrat se mu izroči spomenica, v kateri se naglaša skupna udanost krščanski veri.

»Meni je še nedavno škof dr. Akšamović sam pripovedoval, kako velike uspehe je že dosegel s tem ravnanjem. Tudi pravoslavni patrijarh Varnava je posetil katoliško cerkev v Karlovcih, kar je napravilo najboljši vtis na obe veroizpovedi. Pred nekoliko meseci so se vršili skupni sestanki med katoliško in pravoslavno hierarhijo, in sicer z ozirom na šolski zakon, ki predvideva verouk v državnih šolah. Katoličani ljubijo zavne verske manifestacije. Znano je, s kako globokim spoštovanjem gledajo pravoslavci na katoliško procesijo z Najsvetejšim v Belgradu, kateri prisostvuje kraljev zastopnik, člani vlade in oddelki vojske in mornarice. Pravoslavci pobožno padajo na kolena kadar se najsvetejše približuje.«

»Stalni stiki so se ustanovili med posameznimi univerzami. Prof. Mgr. Grivec, eden od največjih živečih poznavateljev pravoslavja, kojega znanstvena dela so bila posebno priporočena od Svete Stolice, ima stalne zveze s pravoslavnimi učenjaki. Drugi učenjak svetovnega slovesa, dr. Šimrak, se je specijaliziral na zgodovino prvih stoletij krščanstva. Njegova raziskovanja v vatikanskih arhivih so odkrila rezultate, ki na splošno ne zvenijo prijetno na ušesa nekaterih njegovih pravoslavnih kolegov. Šimrak je namreč nespodbitno dokazal, da so prorimske tendence obstojale med Srbi še dolgo časa po razkolu.«

Predavateljica primerja odnošaje med obema verama v drugih državah in pride do zaključka, da nikjer teren za zbližanje ni tako dober kakor v Jugoslaviji.

Jugoslavija je torej v resnici edina država, v kateri se katolicizem in pravoslavje v enaki meri, brez predsodkov in brez ljubosumja udeležujeta narodnega življenja in udejstvovanja. Samo v Jugoslaviji živita obe veroizpovedi približno v enakem številu, imata iste narodne in plemenske ideale in ista krščanska načela. Obe sta prelivali kri za svojo vero. Protestantizem ni vplival ne na eno ne na drugo. Združitev ne bo prišla ne danes ne jutri, toda ne pozabimo, da zgodovina cerkve ne računa po letih ali po desetletjih. Cerkev računa s stoletji. Jugoslovanski katoličani so prepričani, da so v službi te velike misije, da imajo nalog, zgraditi most preko prepada, ki loči obe cerkvi ter tako pospeševati trenotek, katerega je božja previdnost izbrala za končno vrnitev pravoslavja k vesoljni cerkvi.

Potres popolnoma porušil mesto

Potres združen z izbruhom največjega mehiškega vulkana - Pred potresom mraz, sneg in poplave

Newyork, 17. jan. V četrtek je bil v Mehiki silen potres, kakor ne pomnijo enakega od l. 1911. dalje.

V vseh južnih državah Mehike je potres prekinil vse cestne in železniške zveze. Zato se škoda, ki jo je povzročil, ne da še prav preceniti kakor se tudi še ni moglo ugotoviti število ubitih ljudi.

V mestu Mehiki samem je potres porušil mnogo hiš in so bili mnogi ljudje zasuti; veliko število je ranjenih, smrten slučaj pa je dozdaj znan samo eden.

Središče potresa je bilo severovzhodno od mesta Oahaka, ki šteje 40.000 prebivalcev **in je popolnoma porušeno,** dasi je potres, kakor je radiotelegrafično sporočil vojaški guverner države Oayaca, general Evansto Peres, trajal samo 3 minute. Prebivalci so v divjem strahu zbežali v prosto polje. Vojaštvo, ki je začelo takoj pomožno akcijo, je izvleklo dozdaj iz ruševin par desetin oseb, deloma mrtvih deloma težko ranjenih, veliko pa jih je še zasutih.

Večja poslopja v Oahaki so se popolnoma porušila, tako tudi vladna palača, tako da guverner in drugi uradniki kampirajo na prostem v šatorih. Vojaštvo je postavilo veliko šatorišče tudi za ostalo prebivalstvo.

Več ali menj močni sunki so se čutili tudi v ostalih državah Mehike in v federalnih okrajih Vera Cruz in San Pico. Povsod je prebivalstvo panično bežalo na plan, dasi potres ni napravil tu veliko škode.

V mestu Mehiku so prvi sunek začutili ob 6 51 minut, toda potres je dosegel svoj maksimum eno minuto pozneje, štiri minute potem pa je sunkomer potresnega observatorija v Tacayuti zaradi sile potresa preneha funkcijonirati.

Veliko avtomobilov so sunki prevrnili, tako da so se razbili, šoferji in pasažirji so bili eni težko drugi lahko ranjeni. Panika je bila tem večja, ker je bil prekinjen električni tok. Ljudje, ki so bežali iz hiš, so se vrgli na kolena, proseč Boga, naj jim prizanese.

Med potresom se je videla na nebu svojevrstna rumena svetloba, iz katere so švigale žareče strele, kar je trajalo nad eno uro. Obenem se je odtrgal oblak. Voda v vodnjakih pa je usahnila oziroma je poniknila v zemljo. Prevrnili so se tudi nekateri spomeniki.

Potres je prinesel korist samo kaznjencem v zaporih. Ti so se ob potresnih sunkih in paniki ječarjev hitro zavedli, da bi jim to moglo prinesti svobodo, in ko se je podrl neki zid, so neovirano zbežali ter se razkropili na vse štiri vetrove.

Potres so čutili tudi inozemski observatoriji. Tako n. pr. je observatorij v Firenci zaznamoval daljni potres, kojega valovi so aparate zmotili za dobo nad pet ur, to se pravi, da so najmenj dvakrat obkrožili zemeljski globus.

Izvor omenjenega rumenega svita se je kmalu pojasnil. Potres je bil namreč združen z izbruhom ognjenika Popokatepetla. Zanimivo je tudi, **da je pred potresom vladala nenavadna zima in je padel sneg, kar je v mestu Mehiki zelo redka prikazen.** Potresni val je tekel vzdolž teka reke Rio Panuco.

Kakor rečeno, je bil to najjačji potres po letu 1911. Takrat je bilo porušenih 41 mest, ubitih pa 2000 oseb.

Viharji tulijo nad Evropo

Orkan prevrgel vlak, poškodoval parnike, rušil ceste in hiše

Berlin, 17. jan. kk. Preteklo noč je divjal po vsej severni Nemčiji hud orkan. V Berlinu so bili gasilci in reševalna društva neprestano zaposleni. Na nekem predmestnem kolodvoru je vihar raztrgal lesen most. Na Friderikovi cesti se je podrl stolp vogalne hiše, pri čemer je bil neki delavec težko ranjen. Na okoliški lokalni železniški progi je vihar prevrgel vlak, pri čemer je bil vlakovodja ubit. Ob dolnji Labi in na morski obali Severnega morja je povzročil vihar velike motnje v prometu. Promet z ladjami je prekinjen. V hamburškem pristanišču je vihar odtrgal več parnikov z brega.

London, 17. jan. kk. V Angliji je bil zopet velik vihar, ki je napravil mnogo škode in oviral promet na morju. Ko je oceanski parnik »Yorška vojvodinja« proge Canadian-Pacific hotel piuti iz pristanišča v Liverpoolu, je vihar potisnil kljun na pomol in ga do sedaj niso mogli oprostiti.

Pariz, 17. jan. kk. V Alžiru so se včeraj utrgali oblaki ter je nastala strahovita poplava, tako da so nekatere ceste bile dva metra pod vodo. Poškodovana je mestna hiša predmestja Karroe in mnogo trgovskih lokalov na glavni prometni cesti. V silno narastlih vodah reke Harach je bilo videti več človeških trupel.

Romunija se ponuja sovjetom

Carigrad, 17. jan. kk. Romunska vlada je poslala Turčiji prošnjo, da bi v Moskvi posredovala v svrho, da bi prišlo do rusko-romunske prijateljske pogodbe in pogodbe o nenapadanju. Romunska želja odgovarja novim balkanskim načrtom Turčije, ki bi rada preprečila vsako nevarnost konflikta v jugovzhodni Evropi. Zbližanje med Bukarештom in Moskvo pa je nemogoče, dokler bo Romunija odklanjala rusko zahtevo po ljudskem glasovanju v Besarabiji. Turško posredovanje bi bilo torej zaenkrat brezuspešno.

Angleži iščejo nove trge

London, 17. jan. AA. Danes odpotujeta angleška princa v Santander, kjer se bosta vkrcala na križarko »Oropesa«. V prihodnjih šestih tednih bo waleški princ potoval po državah Južne Amerike. Obiskal bo Ande in jezero Titicaca. Trgovski krogi polagajo največjo važnost v to, da bo princ otvoril velerazstavo britske trgovine v Buenos Airesu.

London, 17. jan. AA. Na podlagi razgovorov med britsko industrijsko zvezo in kanadskimi ministri, ki so se udeležili imperijalne konference, je bilo sklenjeno, da odpotuje v Kanado odposlanstvo britskih industrijcev pod vodstvom predsednika britske industrijske zveze Sira Jamesa Lithgowa. Razpravljalo bo s kanadskimi industrijci o raznih problemih, ki interesirajo obe državi.

Med kolesi gospodarske krize

London, 17. jan. os. Glavno tajništvo predilniške strokovne zveze javlja, da so se pogajanja med podjetniki in zastopniki delavstva razbila. Delavci so namreč predlagali, da se naj vrši glasovanje za ali proti predlogu predilniških podjetnikov, ki so hoteli zvišati število predilnic, katere naj posamezni delavci nadzorujejo, da bi s tem mogli odsloviti še nekoliko delavskih moči. Delodajalci niso pristali na zahtevo delavstva ter so napovedali, da od danes naprej zaprejo predilnice ter izločijo pol milijona delavcev iz službe. V javnosti vlada velike ogorčenje nad brezsrčnim postopanjem podjetnikov, ki hočejo svoji koristi na ljubo strmoglaviti angleško industrijo v popolno propast.

Dunaj, 17. jan. m. »Alpine Montan« je danes odpovedala kolektivno pogodbo in vse delavstvo odpustila. Pri sprejemanju delavcev nazaj bo sklepala individualne pogodbe. Plače bo reducirala za 10 do 12 odstotkov.

Zinovjev

Moskva, 17. jan. AA. V poučenih krogih trdijo, da je Stalin te dni poveril Zinovjevu važno mesto v tretji internacionali. Zinovjev bo odpotoval v inozemstvo, kjer bo stopil v stike z agenti tretje internacionale. Listi tolmačijo Zinovjevo misijo v inozemstvu kot začetek nove agitacije komunistične internacionale.

Nabava platna in bранikov za državne zastave

Belgrad, 17. jan. Direkcija drž. železnic v Sarajevu razpisuje javno ofert. licitacijo za nabavo platna za državne zastave in zastore pri oknih. Licitacija se vrši 7. febr. t. l. ob 11 dopoldne v gradbenem oddelku omenjene direkcije. Licitanti so dolžni položiti kavcijo na glavni blagajni direkcije ali glavne direkcije v Belgradu do 10 dopoldne istega dne. Kavcija znaša za naše državljane 5%, za inozemske pa 10% ponudene vrednosti. Točni pogoji se dobe proti 10 Din v finančnih znamkah dnevno dopoldne v gradbenem oddelku direkcije v Sarajevu s. 14/III.

Direkcija državnih železnic v Sarajevu razpisuje dve javni ofertalni licitaciji za nabavo bранikov in posameznih delov tipa »Kurbel«. Licitacija se vrši 5. februarja t. l. ob 11 dopoldne v gradbenem oddelku omenjene direkcije. Licitanti so dolžni položiti kavcijo na glavni blagajni direkcije ali glavne direkcije v Belgradu do 10 dopoldne istega dne. Kavcija je za naše državljane 5%, za inozemske pa 10% ponudbene vrednosti. Točni pogoji se dobe proti 10 Din v finančnih znamkah vsak dan dopoldne v gradbenem oddelku direkcije v Sarajevu soba 14/III.

NAZNANILO!

Vsled oddaljenosti in slabih prometnih zvez z Mokronogom je bil otežkočen ogled našega blaga. Zato smo otvorili

V LJUBLJANI, DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 31 (Zidarjeva hiša - poleg Gospodarske zveze) ZALOGO,

kjer si naši cenjeni odjemalci, ob priliki poseta Ljubljane, lahko ogledajo naše prvovrstne izdelke

MOKRONOŠKA TOVARNA USNJA, prej F. Penca, MOKRONOG-LJUBLJANA

Stara korenina

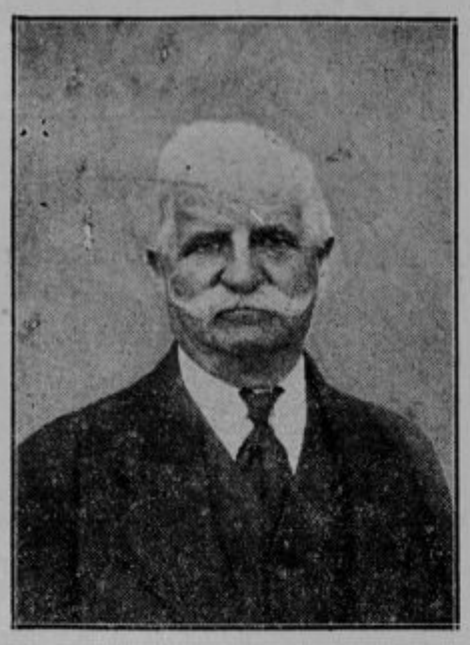

Dol. Logatec, 17. jan.

Dne 17. januarja je obhajal v krogu svojih domačih g. Anton Mihevc, bivši državni uradnik, svoj god in obenem 80-letnico rojstva. Vedno zdrav in vesel opravlja svoja domača dela. Bog ga živi!

Odpuščene delavke

Ljubljana, 17. januarja.

Posledice gospodarske in industrijske krize čuti danes producent in še bolj konsument. Posledico gospodarske krize v inozemstvu čutijo že tudi naša industrijska podjetja, ker jim primanjkuje naročil. Znana pletilna tovarna D. Hribar na Zaloški cesti je razpošiljala in zakladala s svojimi pletenimi izdelki tuzemstvo in sosednje balkanske države. Sedaj tudi njej primanjkuje dela. Tovarna zaposluje pri polnem obratu okrog 200 delavk in nekaj moških delavcev.

Pretekli teden pa je tovarna odpustila 10 delavk, sedaj pa je bilo 20tim odpovedana služba. Delavke so po večini iz občine D. M. v Polju, nekaj iz Most, le nekaj malega iz Ljubljane. Delavke so — vsaj polovico — hčere delavskih staršev, brez premoženja in prihrankov. Mnoge teh preživljajo s svojim bornim zaslužkom celo svoje bolne, stare starše. Zato s strahom gledajo v bodočnost.

Sredi zime smo. Brezposelnost velika in povsod. Za tovarniško delavko tem huje, ako je od 14. leta med tovarniškimi zidovi in nima niti možnosti, drugod kaj zaslužiti.

Vemo, da gospodarji tovarne, kakor tudi vodstvo čutijo z delavstvom, vendar bi se morda le našel izhod iz krize čez zimo.

Pri izberi odpuščenih pa naj bi odločevale tudi premoženjske in druge razmere.

Smrt v tuji zemlji

Smrtno se je ponesrečil v Clevelandu Iv. **Čepelnik** p. d. Janov iz Vižmarjev pri Št. Vidu nad Ljubljano. Avtomobil ga je povozil ravno na sveti večer, ko se je vračal iz tovarne od dela. Naj počiva mirno v tuji zemlji.

M. Sobota, 16. januarja.

Splošno sočutje je vzbudila vest, ki smo jo dobili iz Buenos Airesa. Nemila smrt je pobrala 29-letnega strojn. ključavničarja **Emerika Žilavec**, oporo stare, revne matere-vdove.

Umrlega je odlikovala velika podjetnost in vztrajnost. Kot reven delavec se je podal na pot. Prehodil je več evropskih držav, nato pa se je odpeljal v Južno Ameriko. Prepotoval je skoraj vse južnoameriške dežele. Spotoma se usposobil za dobrega strojnega ključavničarja. Kot tak je dobil zaposlitev v velikem podjetju v Buenos Airesu. S svojo vestnostjo in delavnostjo si je kmalu pridobil zaupanje in ljubezen vseh. Tako je delal do lanskega poletja. Takrat pa se mu je vzbudilo silno hrepenenje po domu in materi. Takoj si je preskrbel potni list in v prvih jesenskih dneh se je prikazal v Soboti. Vse ga je sprejelo z veseljem, zlasti mati. Doma je prebil nekaj tednov.

Slovo od doma je bilo težko. Prijatelji ga kar niso hoteli pustiti. On jih je tolažil rekoč: »Z bogom, prijatelji, grem, toda ako bodo razmere slabe, se na spomlad vrnem.« Želja se mu ne bo izpolnila. Kmalu po povratku v Buenos Aires je postal žrtev trebušnega tifusa. Dasi je bil drugače izredno močan in žilav, je tej bolezni podlegel. Naj mirno počiva v ameriški zemlji, na kateri je trošil svoje mlade moči, da bi mogel preživiti sebe in mater!

Župnikov radio in pošten tat

Št. Janž, 15. januarja.

Danes je šel neki delavec pod župnijski kozolec iskat neko klado. Brcne z nogo v fižolovko in v neko trdo stvar. Pograbi, bil je radio. Prinese v župnišče. Radio je v istem sanju kakor je bil. Mašne knjižice je tat vložil v radio, razen ene. Poleg radia je pustil še svoje nizke čevlje in nogavice. — Pošten tat: vzel je eno mašno knjižico, ki ga bo poboljšala; ene čevlje in nogavice, ker so ti že zelo slabi in en žemper, da ga ne bo zeblo.

Med delavci, ki lomijo kamen v bližini za neko novo hišo, in so sosedovimi hlapci pa je nastala »fovšarija«, ker je župnik dal 50 Din odkrivalcu radija. — Zakaj nisem jaz pogledal, saj sem videl papir, ki je gledal ven iz fižolovk itd.

Smola divjega lovca

Litija, 16. januarja.

Tovarnar usnja g. Pavle **Knaflič** je v svojem lovišču naletel na divjega lovca, ki mu je pa zbežal. Pred Knafličevim nosom mu je namreč ustrelil zajca. V divjem lovcu je spoznal Janeza M. iz Kostrevnice in ga ovadil orožništvu. Orožniška patrulja je takoj preiskala Janezovo stanovanje, kjer je našla kar 3 puške, vojaško pištolo, bodalce, 2 ribji mreži, kar mu je seveda vse zaplenila. —

M. Janez bo imel zato hude sitnosti na litijskem sodišču, kjer ga bodo kaznovali radi »raubšicarije« in prepovedane nošnje orožja.

Inžinira Kuglera
milo za roke

O redukcijah v Trbovljah

Trbovlje, 17. jan.

Podjetje Dukič in drug je 15. t. m. odpustilo 107 delavcev in delavk. Delali bodo še lahko do 1. februarja, ker je veljavna 15-dnevna odpoved. Med reduciranimi so večinoma tujci, posebno Prekmurci. Povod odpusta delavcev je dalo to, ker se ne bo na dnevnem kopu Doberna premoč več odkrival, pač pa se bo odkrit premog pobral.

Za nadaljnje odkrivanje pa je na premogu prevelika plast zemlje in je premog na tem terenu deloma izčrpan z odkopom pod zemljo. Pač pa bo podjetje Dukič, kakor čujemo, pričelo na terenu Neža z odkrivanjem premoga, kjer že delno tudi sedaj odkriva. Premoga imamo v Trbovljah dovolj in dobre kvalitete. Samo država in drugi odjemalci ga premalo nabavljajo. Čujemo, da bo država odjem zvišala, kar je gotovo potrebno, da bomo državljani imeli zaslužek.

Kakor v Ameriki

Nočni lov za vlomilci po mariborskih strehah - Vroč boj z vlomilci

(Iz naše posebne mariborske popoldanske izdaje.)

Maribor, 17. januarja.

Včeraj okoli 22 je natakarica v kavarni »Senica« v Tattenbachovi ulici odšla v svojo sobo v II. nadstropju. Prišedši v sobo, je opazila za omaro nekega moškega. Takoj je vpihnila luč ter odhitela v kavarniške prostore, kjer je razburjenju sporočila gostom, da se nahajajo v hiši vlomilci.

Nekateri od navzočih gostov so takoj odhiteli po stražnike, ostali pa so pohiteli v gornje prostore, da se prepričajo, kaj je na stvari. Spodaj na dvorišču pa se je bila zbrala velika množica ljudi ki je pridrla od vseh strani. Ob prihodu stražnikov pa sta se nenadoma pojavili na strehi kegljiščnega trakta dve osebi, se potuhnili ob strehi ter obstali tako nekaj časa v popolnem miru. Namah pa sta začela bombardirati na dvorišču se nahajajočo množico ljudi s strešno opeko. K sreči nista pri tem nikogar ranila, ker je množica takoj poiskala zavetje v notranjosti kavarne. Neznanca sta izkoristila konjunkturo, se vzpela čez streho ter z bliskovitim skokom planila na sosednjo streho hiše trgovke Kos v Vetrinjski ulici. Toda stražniki so takoj spoznali situacijo ter obkolili okolico, tako da niso mogli vlomilci misliti na rešitev. Prvi si je poiskal zavetišče za dimnikom omenjenega poslopja, drugi pa se je stisnil ter prihulil ob žlebu v bližini.

Videč, da nista skrivališči povsem sigurni, sta se odločila za beg. Preletela sta streho ter obstala na pripravnem mestu, kjer sta odstranila večjo množino strešne opeke, ter skozi odprtino izginila v notranjost hiše, boteč skozi podstrešje in hodnike ter po stopnicah prebiti se na dvorišče. Toda stražniki, podprti po meščanih, so bili zasedli okolico. Na hodniku se je bil utaboril višji stražnik Ljubič. V temi se je bil ravnokar spodtaknil na vstopnišču. V istem trenutku je hušnila mimo temna postava ter planila po stopnicah nizdol. Toda pri izhodu je stal stražnik Štubelj, ki je neznanca obvladal ter aretiral. Med tem se je bil pojavil na dvorišču drugi neznanec, ki je očividno menil, da se je prvemu beg posrečil.

Na dvorišču se je z obema vlomilcema vnela ljuta borba, ker sta se oba neznanca z vso silo uprla stražnikom. Eden izmed obeh je kakor besen suval okoli sebe z rokami in nogami, tako da se mu je posrečilo, osvoboditi se: v desnici drugega pa je zablisnil nož in sta bila pri tem ranjena v roko I. Cizelj ter M. Teršavec, ki sta jima nudila prvo pomoč v eni izmed reševalne postaje. Toda navzlic temu se je končno posrečilo stražnikom in meščanom, da so oba vlomilca obvladali ter zvezali z jermeni, nakar so ju odvedli v policijske zapore. Izkazalo se je, da sta oba vlomilca identična z znanima nevarnima vlomilcema, 23 letnim ključavničarskim pomočnikom Gvidom Karbo ter 28-letnim Rudolfom Krajncem.

Pri obeh so našli večje število vetrihov ter razne druge predmete, za katere se bo še izkazalo, odkod izvirajo; lov za drznimi vlomilci v ponočnih urah po mariborskih strehah je edinstven primer te vrste v Mariboru ter spominja docela na metode ameriških vlomilcev. Naravno, da je ta dogodek, ki se je odigral ob velikem hrupu in vpitju, povzročil nemalo razburjenje ter vznemirjenje prebivalstva v gornjem delu Tattenbachove ter spodnjem delu Vetrinjske ulice. Nekateri očividci so pripovedovali, da so v obližju dogodka in sicer na sosednjih strehah opazili še več temnih postav, za katere domnevajo, da so v zvezi z omenjeno vlomno tatvino, posebno, ker so takoj po dogodku ter izvršeni aretaciji obeh vlomilcev izginili v notranjosti mesta. Policija vrši stroge poizvedbe ter nadaljuje z zasliševanji.

Poštna mizerija na Murskem polju

Ljutomer, 16. januarja.

Poročali smo že o redukciji enega uradnika na naši pošti. Ostali trije ne zmorejo vsega dela. Bo treba odpomoči. Še hujše je z raznašalci pisemske pošte. Za celo mesto Ljutomer raznašata pisemsko pošto samo dva pismonoša. Razumljivo, da ne zmoreta vsega dela. Zato dobivamo nekateri pošto iz jutranjega vlaka šele okoli poldne. Tretji namreč redno opravlja ambulančno pošto na progi Ljutomer — Gornja Radgona. Prav tako ima Ljutomerska pošta za ves veliki okoliš s faro Cezanjevci skupaj, samo dva selska pismonoša. Tretji je namreč že čez eno leto na bolezenskem dopustu. Razumljivo, da je dostavljanje selske pošte neredno, vsak drugi, oz. tretji dan. Tako se zgodi n. pr., da »Slovenca« od petka, sobote in nedelje, dobijo naročniki na Cvenu šele v torek. Dnevnik mora prihajati v hišo vsak dan, sicer ni dnevnik. Star časopis — stara žemlja!

Po pravici se radi tega najbolj pritožuje največja občina Cven. Cven je imel namreč svoj čas lastno pošto. Opustili so jo samo radi obljube, da se bo tudi iz Ljutomera dostavljala redno vsa pošta. In sedaj imamo obljubo. Kakor je na pošti sami nujno potreben vsaj še en uradnik, tako je nujno potrebna tudi nastavitev tretjega mestnega in selskega pismonoša, da delo ne bo zastajalo in da se bo pošta dostavljala redno, kakor je to drugod.

Ce koga nesreča zasleduje

Ob bistri Paki nad istoimenskim železniškim postajališčem si je pred leti postavil žago in gospodarsko poslopje pridni žagar F. Savinek. Vse življenje je delal za druge. Z nekaj prihranki in posojilom je postavil ljubek domek sebi in svojim. Ko je omahnil v grob, ga je nasledil sin Avgust. Vse bi mu šlo gladko, da ni segla vmes lesna kriza. Obratnega kapitala je tudi primanjkovalo in žagar se je lotil tudi furanja. Tako se je tudi usodnega dne pozno zvečer utrujen vrnil domov in ko je hotel konje spraviti v hlev, je videl, da hleva ni več, zgorel je. Ali gre za maščevanje ali nesrečo? Kdo ve? Razen voza in konjev je vse zgorelo: krma, mast, svinjina, stroji in drugo. Saj je bilo v tem poslopju vse shranjeno. Hiša je — kakor običajno vse žagam prizidane — zelo majhna. Lahko si predstavljamo žalost nesrečnika, posebno še, ker bo zavarovalnine le malo prejel...

Smrt pobira...

St. Jernej na Dol., 16. januarja.

V razdobju dobrih treh tednov se je bela žena smrt kar štirikrat oglasila v vasi Dol. Maharovec. Za prvo žrtev si je izbrala 65letno vdovo *Kovačič* Marijo, ki je bila v teku bolezni večkrat previdena. Umrla je za vodenico.

Ravno teden pozneje je zapel mrtvaški zvon hišarju *Gorencu* Francetu. Zanj je bila smrt prav za prav rešiteljica. Dolgih pet let je bil revež privezan na bolniško posteljo. Zadnje mesece je samo še sključeno sedel na postelji in pričakoval smrti. Uživati jedi revež že dalj časa ni mogel, pa saj skoro ni imel kaj, če mu ne bi dobri sosedje prinašali. Ves čas je bolezen vdano prenašal in se tolažil s tem, da bo tudi zanj prišla rešitev. Tolažbo in moč mu je dajal Jezus, ki ga je tekom bolezni pogosto prejemal v sv. obhajilu.

V nedeljo zvečer pa je odpoklical pravični Sodnik k sebi 82letno krščansko mater *Fabjančič* Ano. Komaj teden dni je bila bolna. Čeprav je bila v bolezni že previdena, si je za srečno popotnico še enkrat zaželela skleniti z Jezusom in komaj par ur nato jo je Jezus premil k sebi v svoje večno domovanje. Lepo življenje, lepa smrt.

Isti dan je bil previden tudi *Borse* Franc, 68-letni užitkar, ki je čez dva dni nato Bogu vdano umrl. Že od poletja ga je mučila naduha. — Bog jim bodi plačnik!

Gospodarski prosv. tečaj preložen

14-dnevni gospodarsko-prosvetni tečaj, ki je bil napovedan za čas od 19 do 31. jan. **se ne bo vršil.** Preložen je na **poznejši čas.** Točneje javimo pismeno.

Cerkniško pismo

Cerknica, 16. jan.

Spet naj naštejem par novic. Po dolgem prizadevanju in mnogih prošnjah smo dobili za cerkniški cestni odbor lasten valjar, ki bo ropotal le po naši dolini. Upati je, da bodo ceste tako malo boljše kakor so bile do sedaj. Valjar je podoben onemu, ki se je pred letom mudil pri nas, je pa popolnoma nov. Naročen je iz Čehoslovaške iz Škodovih tovarn.

Ker sem ravno pri strojih, naj povem še to, da se je odpeljal v sredo g. Zgonc s svojim tovrnim avtom naravnost na Sušak po vino. Vrnil se je v četrtek brez nezgode. Šel je čez Lož-Čabar-Delnice. Za poleti imajo namen prirediti večji izlet s tem avtom k morju. Ljudje, ki so bili včasih prej navajeni le peš mahati na Reko s trebuhom za kruhom, se zelo čudijo, da se pride že z avtom na Reko in da ga hrabri potnik njihov rojak.

Na občinski hiši je že ves teden nova tabla, ki si jo morajo nabaviti vse občine. Tabla je precej okusno izdelana in je večja od prejšnje s cerkniškim »grbom« — cerkvijo. (Ime Cerknica se namreč izvaja od besede cerkev.)

V prosvetnem društvu se pripravljajo na igro »Danes bomo tiči« — burko v štirih dejanjih, ki jo bodo igrali v nedeljo, 25. jan. Za igro se bodo izvršila nekatera nova dela na odru. Novost bo lepa nova soba pri tej igri. Pevci se hkrati vneto vadijo pod vodstvom g. organista za opero »Mlada Breda«, spevoigra v dveh dejanjih. To bo prva tovrstna igra na našem odru. Poleg teh dveh iger se bodo pa še otroci naučili eno, tako da lahko rečemo, »da je za muzo Talijo v Cerknici zdaj zlati vek.« V začetku februarja bo v dvorani prosv. društva zopet kino predstava. Ljudem se je kino zelo priljubil. Ko so o praznikih igrali »Rin-Tin-Tina« — je bilo toliko ljudi, da je zmanjkalo vstopnic.

»Oj, prepust ti čas presneti.« Vse polno veselic imamo na programu, vabil polne žepe, denarja pa nič. Dolenjevaški gasilci so jo imeli v nedeljo, gasilci iz Žirovnice imajo igro s plesom in prosto zabavo, prihodnjič, okrog Svečnice bo gasilska v Cerknici, nato se bodo pa še kje kaj zmislili. Predpust je letos kratek, bo treba kar hiteti ljudi molzti. Poleg teh veselic je pa še vsako nedeljo takozvani »licence« v tej ali oni gostilni. — Cerkničanje smo veseli tiči in potrpežljivi in radodarni, pa kar je preveč, je preveč in da ne bo nikjer zamere, ostane večina lepo doma, bere kak lep in dober časopis ali pa Mohorjeve knjige in veselice so kljub vabilu »k obilni udeležbi« — povečini bolj klaverne. V tem težkem času bi vsaj to lahko izostalo.

Zadnje čase nekaj govorijo ljudje, da namerava neki podjetnik iz Jezera pri Cerknici sezidati na otoku Goričici na jezeru hotel. Zadnja leta vedno bolj narašča število tujcev, ki si hodijo ogledovat jezero. Dalje časa se ne morejo muditi, ker je tujsko prometno vprašanje še v povojih in je za tujce zaenkrat še bolj slabo preskrbljeno. Hotel bi se gotovo izplačal vsaj sčasoma, privabil bi več, zlasti petičnih tujcev, ki bi našim ljudem dali marsikak dinar zaslužka. Če bodo zidali hotel, bodo najbrže tudi zamenjali velike, neokretne čolne z lahkimi in udobnimi za vožnjo po jezeru. Čutiti je, da se med našimi ljudmi vzbuja zavest, kaj imajo in kako malo je ta kapital izrabljen in da skušajo nadomestiti, kar so zamudili. Povzdig Cerknice in okolice kot tujsko-prometne točke moramo toplo pozdraviti.

PO BOLEZNI TREBA OKREPITI TELO

čegar moč je izčrpana. Koncentrirana naravna krepilna hrana

OVOMALTINE

kot dopolnilna hrana je okusna in lahka jed, ki krepi telo, pa ne preobtežuje želodca.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših specerijskih trgovinah: mala škatlja Din 16·—, srednja škatlja Din 32·—, velika škatlja Din 56·—, ekonomični zavoj Din 100·—.

Naložen voz zgrmel s klanca na žel. progo

Kranj, 17. jan.

V petek, 16. t. m., malo pred 6 zvečer, tik pred prihodom delavskega lokalnega vlaka v Kranj, je voznik Franc Širc peljal s par konji visoko naložen voz v skupni teži 2500 kg. Na vozu je bilo naloženih polno vreten za tovarno Tekstilindus na Gašteju. V sredini klanca sta oba konja na poledenelih tleh zdrknila na tla. Voz se je pričel s konjema vred ritensko pomikati po klancu. Ko je voznik videl veliko nevarnost za konja, je porezal pravočasno vrvi in rešil konja. Voz se je pomikal proti ograji, jo podrl in zgrmel po strmem klancu kakih 8 do 10 metrov globoko na železniško progo, ki je bila na ta način zaprta. K sreči je ob progi prišel čuvaj, ki je opazil nevarnost. Telefonirali so v tovarno Tekstilindus, ki je poslala delavce očistit progo in napraviti pot prihajajočemu vlaku. Voz je ostal več ali manj cel, ker je močno okovan z železjem. Sicer bi se bil razletel v trske.

Gibanje prebivalstva v Brežicah

Brežice, 15. jan.

Gibanje prebivalstva v naši župniji, katera obsega mestno občino Brežice in okoliško občino Zakot, je bilo v preteklem letu sledeče:

Oklicanih je bilo 23 parov, poročenih pa doma 12 parov. Najmlajša nevesta je bila stara 19 let, najstarejši ženin pa 44 let. Če primerjamo iz leta 1929 je tu zabeležiti padec, ker je bilo v letu 1929 oklicanih 46 parov, poročenih pa 23.

Rojenih je bilo v letu 1930 100 oseb, med temi trije mrtvorojeni, in sicer 56 dečkov in 44 deklic. Od teh pa je bilo rojenih 21 v tukajšnji bolnišnici, tujci, tako da je domačinov 79. Nezakonsko rojenih je bilo 11 in sicer 5 domačinov in 6 tujcev. Pri rojstvih v letu 1930 je zabeležiti lep napredek na leto 1929, ko je bilo rojenih 70 oseb. V letu 1930 torej 30 več.

Umrle so v preteklem letu v naši župniji 103 osebe in sicer 52 moških in 51 žensk. Od teh jih je pa umrlo v tukajšnji bolnišnici 77 in sicer 76 tujcev in 1 domačin, tako da ostane domačinov samo 27. Najstarejši moški, ki je umrl, je bil star 80 let in najstarejša ženska pa 85 let, kar priča, da so tudi Brežice zdrav kraj.

Če pogledamo podatke o umiranju v letu 1929 vidimo, da je število mrličev v letu 1930 precej padlo, ko jih je v letu 1929 umrlo 112 oseb, od teh v bolnišnici 70 tujcev, tako da ostane domačinov 42, iz česar sledi, da jih je umrlo v letu 1929 15 več ko v preteklem letu. Na drugi strani je pa bilo v letu 1930 rojenih 30 oseb več. Vsekakor vesel pojav v današnjih dneh.

Iz gornjih podatkov sledi, da zamoremo zabeležiti vesel napredek pri rojstvih in pa padec pri umiranju. Da je pa število porok padlo skoraj za polovico, je pač iskati vzrok v današnjih težkih gospodarsko socijalnih razmerah.

Nesreče na Dolenjskem

Virant Janez, posestnik iz Dolenje Stare vasi pri Škocjanu je pred dnevi gnal konja napajat. Ko je konja spet prignal nazaj pred hlev, je ta trenutek stopila iz hleva domača dekla, katere se je konj tako ustrašil, da je poskočil in z zadnjima nogama brcnil gospodarja v spodnjo čeljust ter ga precej poškodoval.

Ko si je hotel odrezati kos kruha 13-letni mlinarjev sinček **Lojze Teršinar** iz Gorenjih Dol pri Škocjanu, mu je nož na trdi skorji spodletel v roko, katero si je prerezal v zapestju.

Pureber Janez, delavec na žagi v Soteski, je dne 13. t. m. žagal z nekim sodelavcem deske na cirkularki. Desko je njegov sodelavec prehitro potegnil in z njo tudi Purebrovo roko, ki je prišla pod žago, katera mu jo odrezala prvi členek sredinca leve roke, kazalec pa mu je tudi močno razpraskala.

Novo mesto, 16. jan.

V Radohi pri tvrdki »Una« je pred par dnevi žagal na cirkularki delavec **J. Golobič.** Ker je najbrže premalo pazil, mu je prišla leva roka pod cirkularko, ki mu je odrezala tri prste z nje.

Vsi se zdravijo v kandijski bolnišnici.

Planet „Prazni žep" nad Marenbergom

Marenberg, 16. jan.

Živimo v času, ki je nekdaj prinesel največ hrupa in razposajenosti, a letos se kakor drugod tudi pri nas čuti, da vlada to leto planet »Prazen žep«, ki dela ljudi mirne in trezne. Pod uplivom tega planeta je menda naša občina nastavila po dolgih letih zopet redarja g. Simona Ott, da bo nadzoroval še trdovratne pivce in jih opominjal na policijsko uro. Da bi mu pri tem kočljivem poslu le ne bilo treba razbiti dolge sablje, ki je že tako težko čakala na svojega prvega gospodarja v Jugoslaviji!

Znano gostilno g. Ter. Lukas in hotel »Marenberg« je z novim letom prevzel g. Oton Preglau. Če daje kaj na puf, nam ni znano!

Pozdraviti pa moramo novico, da je letos spet odprta šolska kuhinja, ki pod vodstvom agilne gospe Kolšekove nudi v tem hudem mrazu šolski deci iz okoliša vsaj nekaj toplega.

Lep kos slov. zemlje se odpira svetu

Gradba nove ceste Begunje—Sv. Vid nad Cerknico

Št. Vid nad Cerknico, januarja.

Kar so vidovski okoličani tako dolgo želeli in prosili, se je zgodilo: lansko pomlad so pričeli z graditvijo banovinske ceste II. razreda iz Begunj v Sv. Vid nad Cerknico. Koliko truda, potov, prošenj in osebnih intervencij je bilo treba na merodajnih mestih že v rajnki Avstriji pred in med svetovno vojno s strani občinskega odbora kakor tudi posameznikov in bivšega okr. cest. odbora cerkniškega. Težko je bilo ugoditi vsem prebivalcem 37 vasi razsežne občine. Zato je zadeva obstala na mrtvi tački in zaspala. Ko se je ustanovila jugoslovanska država, sprva vidovski okoličani niso marali nadlegovati pristojnih oblasti za gradbo prepotrebne ceste, ker so se zavedali, da je še dosti nujnejših poslov. Ko so se razmere nekoliko uredile, so ponovno začeli drezati in zaprosili bivšega poslanca, pozneje bana in sedaj gozdarskega ministra g. ing. Dušana *Sernca*, ki je bil zelo dobro poučen o potrebah tega, vsled slabih in pomanjkljivih cestnih zvez zelo siromašnega kraja, ki leži 850 m nad morjem. Obljubil jim je vsestransko pomoč. Tako so že l. 1928 na zahtevo ministrstva spopolnili tehnično pomanjkljivi načrti. Kot ban dravske banovine je g. ing. Sernec odredil, da se brez nadaljnjih pritožb prične graditi ta nujno potrebna banovinska cesta II. razreda iz Begunj v Sv. Vid ob Cerknici.

Cesta, ki jo gradijo, je dolga okrog 13 km. Z gradnjo so pričeli aprila meseca lanskega leta iz Begunj. Po begunjskem občinskem ozemlju, kjer bo cesta dolga kakih 6 km, bo delo kmalu končano, po vidovskem svetu pa je tudi že dograjene 1 in pol km, tako da je pričakovati letos vsaj delne dovršitve projektirane ceste, ki jo gradi banska uprava v lastni režiji. Vsa doslej zgrajena cesta je 5 m široka z največ 5% padcem.

Vsled nastopivše ostre zime so z delom po božičnih praznikih skoro popolnoma prenehali. Dne 16. novembra je odšla prva partija akordnih delavcev, 23. decembra pa redni banovinski delavci. Po praznikih dela samo še ena partija v kamnolomu za gramoz. Delavci, ki so bili zaposleni pri graditvi ceste, so bili razen par domačinov povečini Hrvatje in Dalmatinci kot dninarji; večja skupina iz istih krajev pa je prevzela akordno delo. Prebivalstvo je bilo z njimi zelo zadovoljno, ker so bili res pridni, delavni, mirni in dostojni, čeprav so bili domačini spočetka napram njim nezaupljivi. Povsod je vladal najlepši red in disciplina in je vse delo lepo, hitro in brezhibno napredovalo brez večjih neprilik in nezgod.

Prebivalstvo vidovskega okoliša se iskreno zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je prišlo do izvršitve njegove davne želje, posebno pa vodji del ing. M. *Krajcu*, gradbenemu vodji nadinž. *Porenti*, ing. *Vrhovcu*, seveda pa tudi še posebno načelniku bivšega cest. odb Iv. *Rorku* in begunjskemu županu Antonu *Medenu* za nujno vsestransko skrb kot članom gradb. odbora. Prav posebno pa se zahvaljuje tudi bivšemu cest. odb., ki je res vsestransko skrbel in se trudil, da je prišlo sploh do graditve te ceste. Pri tem so si pridobili zasluge vsi odborniki brez izjeme, tako iz Cerknice kakor tudi iz Begunj in Rakeka.

V širšem okolišu tamkajšnjih gorskih planot se poleg te glavne žile gradi tudi par drugih cest, tako da je upati, da se bodo te gorske planote v doglednem času zvezale z že doslej porabnimi banovinskimi cestami. S tem se bodo vsaj delno zadovoljile tudi ostale vasi vidovske občine, ki doslej iz enega ali drugega vzroka niso bile zadovoljne s to gradbo ceste Begunje — Sv. Vid nad Cerknico. Prebivalci bi želeli, da bi merodajni činitelji posvetili posebno pozornost tudi cestni zvezi iz ljubljansko-ižanske kotline ob Iški na Bloško planoto in od tod v Sv. Vid, ki je važna tako iz gospodarskih kakor tudi strategičnih razlogov. S to zvezo bi bila tudi odprta svetu ena najlepših slovenskih tesni — Iški Vintgar.

Mednarodno tekmovanje v Bohinju

od 29. januarja do 3. februarja.

POZIV JAVNOSTI!

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. priredi JZSS v Bohinju velike prve mednarodne tekme v smučanju in drsanju. Na prireditvi bodo sodelovali najboljši smučarji v Srednji Evropi, svoje sodelovanje so obljubili Čehoslovaki, Poljaki, Nemci, Romuni, Francozi, Avstrijci in Norvežani. Poleg civilnih sportnikov se vrše v istih dneh tudi smuške tekme naše vojske ter je sestavljen ves program sledeče:

29. januarja: Sprejem gostov.
30. januarja: Smuška tekma na 18 km.
31. januarja: Vojaška patrolna tekma na 30 km.
1. februarja: Skakalna in drsalne tekme.
2. februarja: Smuška tekma na 30 km in vojaške tekme posameznikov na 18 km.
3. februarja: Organizirani skupni izleti.

Prireditev bo dosedaj največja sportna prireditev v državi ter bo nudila prvovrsten sport. Zadivili bodo skoki na tehnično dovršeni Hanssenovi skakalnici v Bohinju.

Da se izogne vsakim neprilikam, je vsa prehrana in oddaja stanovanj centralizirana pri Putniku v Ljubljani. Vse cene so enotno določene in sicer za postelj v kurjenih sobah v hotelih 20 Din, v tujskih sobah 15 Din, v kmečkih prirejenih sobah 10 Din; celodnevna prehrana v hotelih 50 Din, v gostilnah 40 in 30 Din. Za vse dni morejo interesenti kupiti pri Putniku Ljubljana nakaznico po gornjih cenah, s čimer se jim zasigura i hrana i stanovanje v razredu, ki je na razpolago in ki ga žele. Direktno v Bohinju se bo oddajalo le tedaj, ako bo preostajalo kaj sob. Zato pozivamo vsakogar, ki se namerava udeležiti prireditve, da si v naprej zasigura sobo in prehrano. Izven Ljubljane sprejemajo naročila za nakaznice vse pisarne Putnika v državi. Po železnici je dovoljena polovična vožnja za vse vlake izven ekspresnih, v tej obliki, da se kupi cela karta, a s potrdilom se z isto karto vrača.

Vsi gostje-tekmovalci in funkcionarji bodo imeli viden znak ter prosimo javnost, da jim je z morebitnimi informacijami vedno na razpolago.

Prireditev mednarodnih zimskosportnih tekem ima za namen, dvigniti zanimanje za to najlepšo sportno panogo, za zimske sporte in pokazati tujcem krasote naših krajev v zimi, kateri si morejo baš z zimskimi sporti pridobiti tudi stalno zimsko sezono, ki bo mogla dvigniti gospodarski položaj naših krajev.

Jugoslovanski zimsko-sportni savez.

Plesne obleke
I. Din 240·—
II. Din 360·—
III. Din 580·—
do najelegantnejših dunajskih in pariških modelov
P. Magdič
Ljubljana

Asfaltiranje cest v Laškem

Laško, 16. januarja.

Kraljeva banska uprava je oddala dela na javni dražbi tvrdki »Slograd« v Ljubljani za svoto 352,208.80 Din. Cesta se mora po načrtu asfaltirati mimo kopališča in mimo postaje do železniškega podvoza. Tvrdka »Slograd« je z delom že v jeseni pričela in je že cesta zvaljana. Spomladi bodo dela nadaljevali.

Okrajni cestni odbor je na seji z dne 10. julija 1930 sklenil, da prispeva eno četrtino stroškov. Eno četrtino pa banska uprava, a polovico Okrožni urad za zavarovanje delavcev kot lastnik kopališča pri Laškem. Predvideno je tudi, da se bodo na isti način uredili cesto od postaje Laško skozi mesto proti Mariji Gradcu, v kolikor gre po teritoriju laške občine. Predvidoma so bodo stroški pokrili na ta način, da plačata polovico občina Laško in Okrožni urad, a ostalo polovico okrajni cestni odbor in banovina.

Želeti pa bi bilo, da bi tvrdka »Slograd« postavila za nadzorstvo delavcev ljudi, ki razumejo slovenski jezik, kar se do sedaj žal ni redno dogajalo, ker se nekako čudno sliši, da boljše plačani delavci oz. nadzorniki delavcev govorijo vedno nemški in se morajo delavci sporazumevati z njimi v nemškem jeziku.

Koledar

Nedelja, 18. januarja (2 nedelja po razglašenju Gospodovem): Sv. Petra stol v Rimu. Mlaj ob 19.36 uri. Herschel napoveduje dež in sneg.

Ponedeljek, 19. januarja: Marij in tovariši, mučenci; Pavel, škof.

Osebne vesti

= **Zobotehnik - dentist Fran Radovan** je praznoval dne 16. t. m. 30-letnico odkar se udejstvuje v zobotehniki. Pred 30 leti je vstopil kot učenec k g. zobozdravniku dr. Praunseisu. Po učni dobi je svoje strokovno znanje izpopolnjeval v Pragi, Brnu in Nemčiji. Leta 1913. se je osamosvojil, ter vrši od takrat prakso v Ljubljani VII., Celovška cesta 14, nasproti velesejma. Velečislanemu gospodu jubilantu, ki je že 6 let predsednik zadruge zobotehnikov, želimo tudi mi, da bi se še mnogo let udejstvoval.

Novi grobovi

† **Umrl je** sinček mehaničnega mojstra gosp. Franca Kristana 5-letni Aeli v mestni hiši za Bežigradom.

Mala kronika

★ **Voditeljem Marijinih vrtcev** sporočamo, da je te dni izšla drobna 20 strani obsegajoča knjižica: Marija, moja mati. Namenjena je v prvi vrsti kot sprejemnica otrokom, ki se v Marijin vrtec vpišejo. Obsega otroški duši primerno pisano razlago o Marijinem vrtcu. Poleg tega obsega nov sprejemni obred. Naslovno stran krasi lepa originalna slika. Vsak otrok, tudi tisti, ki so v vrtec že sprejeti, naj bi jo dobil v roko. Stane 2 Din. Zelo nam ustrežete, ako jo takoj naročite, da bomo vedeli, če bo dosedanja naklada zadostovala. Pri večjem naročilu plačamo poštnino sami. Pišite na naslov: **Pisarna Marijinih družb, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.**

★ **Sprejemi na banovini.** Gosp. ban dr. Marušič in gosp. pomočnik bana dr. Pirkmajer Otmar v torek dne 20. t. m. in v petek 23. t. m. zaradi zasedanja banskega sveta ne bosta sprejemala strank.

★ **Dijaški list »Mentor«.** Radi izredno dolgih božičnih počitnic ni kazalo izdajati lista med časom, ko je bila večina naročnikov doma. Zato bo izšla skupna štev. 5-6 na 48 straneh, tako da jo bodo imeli naročniki v rokah gotovo do 24. t. m. Toliko v pojasnilo na razna vprašanja, zakaj »Mentor« ne izide.

GRAMOFONISTI!

Kvintet Glasbene Matice v Ljubljani je zapel 20 krasnih narodnih pesmi na »His Master's Voice« plošče. Posnetek se je izvrstno posrečil — vsaka plošča je zares šlager. Vabimo Vas k nakupu teh lepih plošč kakor tudi drugih, na novo došlih krasnih kompozicij umetne in lahke glasbe.

„GRAMOFON"
A. RASBERGER, LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 34 (poleg glavnega kolodvora).
Največja in najstarejša specijalna trgovina gramofonov in plošč v Jugoslaviji. Seznami plošč zastonj.

★ **Nesreča v kemični tovarni.** V kemični tovarni v Mostah se je pripetila včeraj opoldne težja nesreča. Tridesetletni delavec Anton Rahne je mazal stroj, čigar kolo pa mu je stisnilo levo nogo, da si jo je Rahne zlomil pod kolenom. Bil je pripeljan v bolnišnico.

★ **Lov krajevne občine Preddvor** se bo oddal v zakup na javni dražbi v uradu okr. načelstva v Kranju, dne 2. marca 1931 ob 9 za dobo 5 let, t. j. od 1. aprila 1931 do 31. marca 1936. Zakupni in dražbeni pogoji se zamorejo vpogledati ob navadnih uradnih urah v uradu sreskega načelstva v Kranju.

★ **Dveletna deklica** in dveletni deček se oddasta za svoja. Natančnejša pojasnila se dobe v Dečjem Domu kraljice Marije, Lipičeva ulica, v Ljubljani.

★ **Zopet drzen roparski napad v Vojvodini.** Na poti med Sento in Gjalo v Vojvodini se je pripetil te dni drzen roparski napad. Na salaš (samotno posestvo) Josipa Žabranoviča so vdrli ob 7 zvečer, ko so bili domači zbrani pri večerji, trije maskirani in oboroženi roparji ter zahtevali denar. Eden od roparjev je udaril s palico Žabranoviča po glavi, ostala dva roparja pa sta iskala denar. Sedemletni Žabranovičev sinček je zbežal iz hiše in sklical sosede, ki so takoj prihiteli na pomoč, vendar se je roparjem posrečilo odnesti nekaj stvari in par sto dinarjev. Roparji so pobegnili proti madjarski meji.

★ V **Službenem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine št. 4 od 15. januarja t. l. je objavljen »Zakon o občem upravnem postopku« dalje »Zakon o davku na neoženjene osebe in davčni oprostitvi oseb z 9 ali več otroki«, »Naredba ministra za poljedelstvo z dne 22. septembra 1930 o prevozu živali, živalskih delov itd., ki morejo biti nosilci živalskih nalezljivih bolezni, iz Romunije čez ozemlje Jugoslavije v Italijo«, »Izpremenba člena 12 uredbe o razvrščanju uslužbencev državnih prometnih ustanov«, »Dopolnitev o razpisu glede odvzemanja papirja za analizo«, »Navodilo za izvrševanje odločbe o oproščanju uvozne carine na kemikalije za koncentriranje rud s flotacijo« in »Objava glede pobiranja občinske trošarine v letu 1931 v občinah Rdeči breg in Gornji grad«.

★ **Razprodaja antikvaričnih knjig.** Ker Novi založbi primanjkuje prostora, bo opustila antikvariat ter opozarja na posamezne letnike »Doma in sveta«, »Ljublj. zvona« in drugih naših revij. Oddajajo se tudi vse druge knjige, leposlovne, znanstvene in praktične, slovenske, francoske in nemške. Interesentje za antikvarične knjige se s tem opozarjajo na to ugodno priliko.

★ **Veselo razpoloženje na veselicah, predpustnih zabavah, plesih** in podobnem, ustvarja dekoracija. Manjkati ne smejo girlande, serpentine, konfeti čepice, ki povzročajo prijetno razposajenost. Vse to in papirnate krožnike ter servijete dobite najceneje pri tvrdki M. Tičar, Ljubljana

★ **Odbor podpornega društva finančnih in drugih uslužbencev drž. uprave dravske banovine v Ljubljani** pripravlja za redni občni zbor, ki se bo vršil meseca februarja, obširen načrt za razširjenje bolniškega sklada na način mestnih uslužbencev, ter razširjenje podpornega sklada po zahtevi občega materijelnega položaja drž. uslužbencev. Eno kot drugo je nujno potrebno, da se dvigne kapaciteta društva v interesu članstva, ter se nudi ono kar drž. uslužbenci v materijelnem oziru potrebujejo od našega društva. — Opozarjamo vse člane na tozadevno okrožnico, ki bo izšla pred občnim zborom, tako da bodo prišli člani na občni zbor že informirani in pripravljeni.

★ **Oteklina dlesni.** Zatekla, močno rdeča, nalahno krvaveča in ob dotiku boleča je dlesenv stanju vnetja (gingivitis). Vnetje povzroča največkrat trajno draženje ali ranitev dlesni z naslednjočo infekcijo bakterij. Vpoštev pridejo pred vsem: koničasti koti zobnega kamna, ostri robovi votlih zob ali slabo umerjenih zobnih nadomestil. Vsako obolenje na bakteriološki podlagi potrebuje ugodnih tal za svoj razvoj. Taka je posebno nenegovana ustna duplina. Zato čisti svoje zobe redno in pravilno. Posebno priporočljiva je v ta namen poleg dobre krtačice po predpisih prof. dr. Unna prirejena Pebeco zobna pasta.

★ **Pri težkočah v želodcu in črevih, pomanjkanju slasti, lenivem odvajanju,** napenjanju, gorečici, pehanju, tesnobnosti, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju povzroči 1 do 2 čaši naravne »**Franz-Josef**« grenčice temeljito čiščenje prebavil. Izjave bolnišnic dokazujejo, da »**Franz-Josef**«-vodo radi jemljo celo težko bolni, in da se dosežejo z njo veliki uspehi. »**Franz-Josef**«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Edino zdravilo in užitek.** Pustite si pred plesom porezati kurja očesa in vzraščene nohte pri strokovnjaku v kopališču hotela »Slon«.

★ **Winnetou:** najlepša Karl Mayeva knjiga. Prvi zvezek izide koncem januarja tega leta. Nato redno vsak mesec po 1 zvezek, tako, da bo koncem leta celotno delo, ki obsega tri knjige, katerih vsaka bo imela 4 zvezke, na razpolago. Mesečna naročnina na Winnetou znaša 13 Din. — **Oni naročniki, ki se bodo prijavili v januarju in februarju tega leta, bodo plačali samo deset obrokov namesto dvanajst. Zadnja dva zvezka bodo prejeli brezplačno. Vsak zvezek obsega 10 tiskovnih pol okoli 150 strani, celo delo torej bo obsegalo 1.800 strani. Ti naročniki imajo nadalje tudi ugodnost, da vse dosedanje knjige Cirilove knjižnice prejmejo s 25 odstotnim popustom.** Poglejte naš oglas na zadnji strani: Mi kupimo za vas!

★ **Opozarjamo na oglas** Spodnještajerske Ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega »Slovenca«

★ **Krasni molitvenik »Slovanski svetnik«** lahko kupite v knjigarnah zlasti pri Ničmanu v Ljubljani Cena 18, 20 24 in 28 Din. kakor je vezava. Po pošti 2 Din več

★ **Prireditev Jadranske Straže v slovanskih narodnih nošah dne 24. januarja 1931 v unionski dvorani v Ljubljani.**

★ **Mere opreznosti pri gripi.** Gripa je nalezljiva bolezen, katere bacili se širijo s kašljem, kihanjem ali govorom. Ta bolezen se pojavlja v različnih oblikah in pride včasih do močnejšega vnetja dihalnih cevi, od lahkih katarov do najtežjih vnetij pljučne in reberne mrene, nadalje slabost srca, bolezen prebavnih organov, živčnega sistema in obisti. Pri gripi je treba biti posebno oprezen, ker se lahke oblike te bolezni, ki se smatrajo za prehlad, spremene v par dneh v težke in celo smrtne slučaje. Izkušnja je pokazala, da je pri gripi treba paziti na sledeče: pri navidezno lahkih prehladih je treba takoj leči v posteljo in meriti temperaturo. Piti je treba lipov čaj in se temeljito prepotiti. Pri tem so dobre tablete acetylsalicylne kisline. V slučaju mrzlice je treba takoj poklicati zdravnika, ker le on more ugotoviti komplikacije in jih pravilno rešiti. Ne zapuščajte prehitro postelje. Ker prihajajo povzročitelji gripe v telo večinoma skozi usta in grlo, je treba iste temeljito desinficirati. Bolje od vsakega grgranja, ki je zlasti za otroke nevarno, delujejo Anacot-pastile. Dočim se z grgranjem doseže le površno izpiranje ust in grla, prodira slina, v kateri je raztoplien Anacot, v najmanjše razpoke najglobokejših del grla, ter povzroča istočasno sigurno desinfekcijo ustne dupline in grla. Povsod, kjer obstoji nevarnost nalezljivosti n pr. v tramvaju, kinu, delavnici itd. je treba jemati Anacot-pastile, ki imajo dober okus, ker so najboljši zaščitnik proti nalezljivosti. Čestokrat je treba umivati roke, posebno pred jedjo. Nikar ne jejte v sobi, kjer se nahajajo bolniki na gripi. Nikar se brez potrebe ne dotikajte ust.

Nevarnost infekcije
preprečilo
PANFLAVIN-PASTILE

Ljubljana

O mestnih avtobusnih podjetjih

Maloželezniška družba nam sporoča sledeče pojasnilo:

V Vašem cenj. listu z dne 17. t. m., št. 13, ste objavili članek »Ljubljana — Mestno avtobusno podjetje naprodaj«. Ker so v tem članku netočnosti, si Vam dovoljujemo poslati sledeče pojasnilo:

Začetkom lanskega leta je sklenila uprava Splošne maloželežniške družbe, da postopoma opusti vse dalje zunanje avtobusne proge, in da vzdržuje promet samo v mestnem pomeriju. V smislu tega sklepa je Splošna maloželezniška družba opustila že lansko leto promet na progi Ljubljana—Medno in Ljubljana—Medvode—Kranj, sedaj pa je opustila tudi obratovanje na progi Ljubljana—Cerklje—Kranj, tako da bo obratovala odslej samo na progi Vič—Ježica—Črnuče. V zvezi z opustitvijo proge Ljubljana—Cerklje—Kranj je odprodala družba tudi en avtobus znamke Gräf & Stift in sicer tvrdki Jugopromet, družbi z o. z. v Ljubljani.

Popolnoma izmišljeno pa je, da je »mestno avtobusno podjetje naprodaj« in da bomo prenehali z obratovanjem na progi Vič—Ježica—Črnuče. Kakor je splošno znano, je svojčas uvedla mestna občina ljubljanska avtobusni promet na tej progi prehodno do zgraditve električne cestne železnice na Vič in na Ježico. Električna cestna železnica na Vič bo zgrajena in stavljena v promet letos meseca junija, nakar pride na vrsto tudi Ježica. Dokler pa ne bo zgrajena cestna železnica, družba sploh ne namerava opustiti avtobusnega prometa na progi Ljubljana—Vič in Ljubljana—Ježica—Črnuče.

K gostovanju dunajske operete

Zadnje gostovanje »Dunajske operete« je presenetilo našo j[illegible]ost in nič manj upravo Narodnega gledališča, ki je imela pred sklepom pogodbe o umetniški kvaliteti te igralske družine najboljša telefonsko zahtevana poročila in tiskane kritike. Ravnatelja opere, gospoda Mirka Poliča, ki vodi svoje posle vestno in vešče, ne zadene za to gostovanje najmanjša krivda. — Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

„Hec" smo hoteli napraviti"

Ljubljana, 17. januarja.

V sredo smo poročali o grdi potegavščini, ki si jo je nekdo privoščil na račun ljubljanskih poklicnih gasilcev. Pozvonil je namreč po telefonu in poklical gasilski urad: »Halo! Tukaj gori! V Agnolovi delavnici! Hitro, hitro!« Glas se je v telefonu kar jokal, da bi telefonist ja verjel. In ta je res verjel ter takoj alarmiral gasilce. Štirje gasilci so odhiteli s trenskim avtom proti Agnolovi delavnici. Med tem pa se je hotel telefonist natančneje informirati o požaru in je telefoniral v Agnolovo delavnico, kaj je s požarom. Tam niso o požaru nič vedeli. Telefonist je spoznal, da je bil potegnjen, ali gasilci so že drveli po mestnih ulicah ter se seveda nato razočarani vrnili, jezni na grdo potegavščino.

O zadevi je bila informirana tudi ljubljanska policija, ki je pa to potegavščino pričela obravnavati z drugačne strani, kakor so jo neznani zlikovci. Malo se je policija potrudila in že je imela zlikovce. Izsledila jih je v delavnici nekega sosednega konkurenčnega podjetja. Štirje delavci v tej delavnici so se namreč zmenili, da bodo napravili enkrat velik hec in da bo kar špasno videti gasilce, kako drvijo po mestu, pa zastonj. Policija je vse štiri prijela in so vsi priznali, tudi oni, ki je telefoniral z jokajočim glasom v telefon: »Halo! Gori!« Malodušno in prav nič razpoložen za razne policijske špase je dejal: »Hec smo hoteli napraviti, oni trije so me pa nagovorili.« Policija je vse štiri izpustila, bodo pa vsi občutno kaznovani, da bodo vedeli se še v prihodnjič špasati z gasilci. — To naj bo nauk tudi onim, ki včasih po telefonu zahtevajo reševalni avto ali voz, nato pa izginejo

Megla in veter

Ljubljana, 17. januarja.

Če bi snoči, pozno zvečer krdelo sovražnih letal nameravalo bombardirati Ljubljano, bi se kruti sovrag krvavo zmotil, — zakaj Ljubljane sploh našel ne bi. Nad njo in nad vso okolico je namreč ležala debela plast megle, take, da če si dlan pomolil pred seboj, pa si jo komaj še razločil. Velike električne obločnice sredi mesta so sijaje skozi meglo komaj na razdaljo kakih dvajset metrov in je bil njihov sij bolj podoben siju malih oljnatih svetilijk. Ljudje so tavali v tej megli kakor izgubljeni in moral si stopiti prav blizu, če si hotel koga spoznati. Sreča, da je ta megla trajala samo nekaj ur, sicer bi postala Ljubljana kmalu tako svetovno znana po svoji strupeni megli, kakor dolina Meuse v Belgiji. L. 2031. pa bi prišli zgodovinarji in bi pisali v »Slovenca« dolge, učene članke »Kaj je morilo Ljubljančane pred sto leti?« »In kaj mori urednike »Slovenca« danes?« bi pristavili uredniki — ampak šele čez sto let! Meglo pa je pregnal k sreči močan veter, ki se je davi in dopoldne spremenil v divjo, za Ljubljano skoraj nenavadno vihro. Ta je odnašala ljudem klobuke z glav, hišam pa sneg s streh. Pa kakor na svetu vse mine, kakor je minila sinočnja megla, tako je minil tudi današnji veter, ki se je počasi okoli poldne unesel v še vedno močan jug. Tega pa smo v Ljubljani že vajeni in ni vredno o njem pisati. Ljubljana pa je nehala biti bela in postala je blatna.

⊙ **Gledališka predstava v Rokodelskem domu.** Danes ob 7 zvečer uprizore igralci Rokodelskega doma M. Halbejevo dramo »Reka«. Igra je vsebinsko močna in drži gledalca v stalni napetosti prav do zadnjega prizora, ko pade zastor. Vse vloge so v zanesljivih rokah, kar znači, da bo predstava dobra. — Predprodaja vstopnic se vrši danes dopoldne od 10 do 12 v društveni sobi Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12.

Rafinerija dragih kovin

PRODAJAMO: vse potrebščine iz dragih kovin za zobarje in zlatarje (specijalne zlitine zlata in platine), kakor tudi jekleno zlato, belo zlato, ter vse vrste zlatih lotov prvovrsten amalgam na vago, srebrne lote za tehniške svrhe srebrno žico za elektrotehniko. Argentum nitricum.
KUPUJEMO: staro in kovano zlato in srebro, kakor tudi vse druge drage kovine vsebujoče predmete.
PREDELAVAMO: vse, drage kovine vsebujoče odpadke na čiste kovine in njih zlitine.
LJUBLJANA, Ilirska ul. 36. TELEFON 23-60 interurban

Kaj bo danes?

Drama: Ob 3: Princezka in pastirček. Izven. Ob 8: »Mercadet«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Opera: »Faust«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Rokodelski dom: »Reka«, drama. Ob 7.

Jakopičev paviljon: Otvoritev umetniške razstave del Matije Jame.

Ljudski kino Glince ob 4 in 6 Tom Mikseev filmu. Teksaški jahači.

Društveni dom Glince ob 8 veseloigra »Čez leto dni«.

Prosveta Krakovo-Trnovo v društv. domu Korunova ul. 14 Molierova komedija v treh dejanjih »Namišljeni bolnik« ob 8.

Filharmonija: Predavanje Slavističnega kluba DSFF »O slovenskem kmetu«. Predava g. F. S. Finžgar

Nočno službo imata lekarni: Dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

KAJ BO JUTRI?

Šišenska Prosveta: Skioptično predavanje »Žena v luči zgodovine«. Ob 8.

Drama: »Sveti plamen«. Red C.

Opera: Zaprta.

Nočno službo imajo lekarne: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar; Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Ljubljana VII, Celovška c. 34.

*

⊙ **Opozarjamo na današnje predavanje pisatelja g. F. S. Finžgarja o slovenskem kmetu.** Predavanje priredi slavistični klub DSFF ljubljanske univerze v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Začetek ob pol enajstih. Vstop prost.

⊙ **Sobotni živilski trg** je bil z vsem obilno založen, tudi povpraševanja je bilo dovolj. Kmetice so prinesle vsakovrstnih pridelkov ter razne sočivne drobnarije, ki jo dobiš za en dinar malone pol naročja. Krompir je po 1 Din kilogram, zeljnate glave po izbiri in velikosti, od dinarja dalje. Fižol raznih vrst, izbran, fin pridelek, je bil po 3 Din kilogram. To je sploh stalna cena za fižol od jeseni sem. Za Jugoslovansko knjigarno so kmetice razpoložile jabolka v številnih košarah ter različnih vrst. Mnogo jabolk je že ovelih, nekaj košar pa je bilo boljšega pridelka. Po tem se ravna tudi cena. Najlepša, res fina jabolka dosežejo ceno 8 Din za kilogram, slabša se prodajajo po 5 in 6 Din. Zelo mnogo je bilo na trgu jajc ter perutnine. Jajca so celo malce popustila v ceni; dobiš jih od 2.75 do 3 Din en par. Pute so bile od 35—40 Din ena, piščeta prav toliko en par. Prinesli so tudi nekaj zajcev, ki pa nimajo določene cene. Vse je odvisno od velikosti, pasme, rejenosti ter končno tudi od zanimanja, ki vlada za zajce na trgu. Ajdova moka je po 3.50, koruzna moka po 2, ješpren po 4, pšeno tudi po 4, koruzni zdrob po 2 Din liter. Suha jabolka, krhlji, so se prodajali po 1.50 Din liter, zdravilno lipovo cvetje po 2 Din mera. Obilo je bilo na trgu zelenjave, zlasti radiča in motovilca, vse po 1.50 Din merica. Kislo zelje je prodajala »Proda« po 3, kislo repo po 2 do 2.50 Din kilogram. Na isti stojnici je bil na razpolago tudi najfinejši fižol po 4 Din, ves drugi fižol pa po 3 Din liter. Pomaranče so bile po 50 par do 1.25 Din ena. Naše sirarje in mlekarje in maslarice je tržni urad na njih prošnjo spet premestil drugam. Zdaj so svoje stojnice postavili vzdolž semenišča, ker jim je bilo na tlaku med knjigarno in semeniščem premraz, pa tudi prostor sam je bil od rok, premalo prometen. Sir drži ceno, prodaja se v splošnem po 24 Din. Tudi maslo ima stalno ceno, ki se ne spreminja dosti. Na razpolago je bil tudi med v steklenicah po 10 Din.

Volitve obratnih zaupnikov
v januarju

Belgrad, 17. januarja.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal odlok, s katerim je odredil, da preneha veljavnost obratnih zaupnikov in njihovih namestnikov z 31. decembrom 1930.

Novi obratni zaupniki in njihovi namestniki bodo voljeni na podlagi navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov. Izvzeta so tista podjetja, v katerih se je dosegel sporazum med delavci in nameščenci na eni in delodajalci na drugi strani v smislu čl. 1. cit. navodil.

Ker določa čl. 2., da se volijo delavski in nameščenski zaupniki v mesecu januarju vsakega leta, morajo torej biti volitve izvedene v teku tega meseca.

Maribor

□ **O našem narodnem gibanju v bližnji preteklosti** je govoril v petek zvečer na prvem letošnjem prosvetnem večeru mariborske Prosvetne zveze ter pred številnim hvaležnim občinstvom in po uvodni pozdravni besedi prof. J. Šedivya vpokojeni minister ter neumorni javni delavec Ivan Vesenjak. V kleni besedi je uvodoma označil narodni prosvetiteljski pomen Slomškovega literarnega ter organizatoričnega delovanja, ki ga je bil postavil na čvrsto versko etično osnovo. Iz tega velikega butideljskega dela je izšel pokret, ki je pod vodstvom najizrazitejših Slomškovih učencev, ki so se vzgajali v mariborskem bogoslovju, pričel propagirati v našem obmejnem ozemlju jugoslovansko misel, ki je z zlomom avstrijske države in ustanovitvijo zedinjene in močne jugoslovanske države doživela svoje veliko uresničenje. V dveh prelomih se je bila dotlej odigravala slovenska tragika: pred l. 1848 je sesal na našem narodnem telesu nemški fevdalizem, po l. 1848 pa so boleli težki udarci liberalnega romanticizma, Bachove birokracije ter po pomirljivem presledku Taafe-Badeniijevega parlamentarizma — nemškega nacionalizma, ki se je nabesneje razdivjal v strahoti let 1914 in 1915, ko so številne lavantinske častitljive dekane in župnike, pa tudi navdušene in goreče mlade kaplane vklepali v težke verige. Toda Slomškov rod je pod vodstvom enega največjih sinov slovenskega ljudstva dr. A. Korošca zmagal in zlasti zadeva mladine je, da z ljubeznijo in toplo hvaležnostjo izvojevateljem svobode zvesto čuva ter ohranja veličastne pridobitve trdih bojev naše predprevratne preteklosti. Predavateljevim spodbudnim ter instruktivnim izvajanjem se je oddolžilo občinstvo z burnim pritrjevanjem. Ob zaključku kakor tudi uvodoma je z nekaj primernimi komadi sodeloval odlično izvežbani tamburaški zbor Krekove mladine.

□ **Ivana Lorbeka poslednja pot.** Včeraj popoldne se je ob ogromni udeležbi občinstva razvil izpred kapele na mestnem pokopališču v Pobrežju sprevod, v katerem so številni sorodniki, znanci in prijatelji, med katerimi je bilo veliko železničarjev, pospremili blagopokojnega Ivana Lorbeka, posestnika in vpokojenega nadsprevodnika, na njegovi poslednji poti. Na čelu sprevoda je šla godba »Drava«, nato Krščanska ženska zveza ter člani Katoliškega izobraževalnega društva v Melju. Na grobu je v poslednje slovo zapel pevski zbor železničarjev primerne žalostinke, župnik p. Valerijan Landergott pa se je v globoko občutenem govoru poslovil od blagega pokojnega, ki ga je proslavljal kot vzornega in vestnega moža v družini, župniji in katoliških društvih. Dragemu pokojniku trajen spomin!

□ **14 fantov na zatožni klopi.** Včeraj se je pri tukajšnjem sodišču vršila razprava proti štirinajstorici fantov iz Velike Polane, ker so v noči na 27. decembra razbili posestniku Štefanu Perši več oken ter ograjo. V ozadju so fantovske zadevščine. Obtoženci so izjavili, da so oni bili napadeni ter izzvani od Hotižanov in sicer, ko so prišli mimo Perševe hiše. Hotižani temu oporekajo in tudi prizadeti Štefan Perša je izpovedal, da so se osumljenci zbrali pred njegovo hišo ter jo nato oboroženi napadli. Obsojeni so bili: 13 na en mesec strogega zapora; od teh 10 pogojno na dve leti. Eden od štirinajstorice pa je dobil z ozirom na drugo sodbo štirinajst dni zapora. Razpravo je vodil sodnik dr. Lešnik.

□ **Pisarniško delo** ali kako drugo slično službo bi rad nastopil brezposeln mladenič. Bi prevzel pisarniške posle tudi samo za popoldanske ure. Naslove sprejema iz prijaznosti uprava lista na Koroški cesti 1.

□ **Čajni rum,** najfinejši, si napravite doma iz originalnega **»Rumol-a«,** katerega dobite samo pri **Thür,** drogerija Maribor, Gosposka ulica 19.

Celje

⊙ **Rihard Jakopičevo predavanje — preloženo.** Z velikim zanimanjem pričakovani prosvetni večer, na katerem bi Celje rado pozdravilo starosto slovenskega umetniškega sveta g. Riharda Jakopiča, je vsled absolutno neodstranljivih ovir preložen na zadnji ponedeljek v februarju. Kdor si je bil nabavil za ta večer vstopnico v predprodaji, jo lahko vrne v Prosvetnem tajništvu, velja pa ista vstopnica tudi za naslednji prosvetni večer, ki se vrši v ponedeljek, dne 26. januarja, in na katerem predava glavni tajnik oblastnega odbora aerokluba »Naša krila« iz Ljubljane »O doživljajih v zračnem morju s posebnim ozirom na domače letalstvo«. To predavanje bo spremljano s skioptičnimi slikami.

⊙ **V celjski bolnišnici** je umrl Jože Marovp, posestniški sin iz Braslovč, star 13 let.

⊙ **Iz Vojnika pri Celju.** Danes po rani sv. maši se vrši v Kmetijskem domu občni zbor Kmetijske podružnice za Vojnik in Škofjovas. Na občnem zboru predava ravnatelj inž. Lah. — Pevski odsek Katol. prosvetnega društva priredi danes popoldne v posojilniški dvorani Lavtižarjevo spevoigro »Darinka«. — V bližnjem postu nam pa nameravajo tukaj v posojilniški dvorani predstavljati »Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa«, za kar se že sedaj pridno pripravljajo.

⊙ **Plačilo samostojnih občinskih naklad.** Mestno načelstvo celjsko opozarja hišne posestnike, da je dne 1. januarja t. l. zapadel v plačilo prvi obrok samostojnih občinskih naklad (gostaščina, kanalska pristojbina in vodarina). Dokler novi predpisi niso izvršeni, je naklade plačati na podlagi predpisa iz lanskega leta. Stranke, ki so v zaostanku s plačili, se pozivajo, da zapadle zneske plačajo pri mestni blagajni celjski najkasneje do 15. februarja 1931 v izogib eksekutivnemu postopanju.

Ptuj

Poroka. Kmalu po Novem letu se je v proštijski cerkvi poročil ptujski trgovec g. Karel Mahorič. Za življenjsko družico si je izbral gdčno Rozo Mihevc, ki je bila blagajničarka na Glincah pri Ljubljani. Bog daj srečo na mnoga leta!

Lastnikom avtomobilov. Lastniki avtomobilov se opozarjajo na razglas, po katerem morajo pri tukajšnjem okr. načelstvu do 20. januarja vložiti prošnje za dodelitev novih evidenčnih tablic. Prošnje ni treba kolekovati, pač pa je priložiti potrdilo o vplačilu vozne takse za leto 1930 in 1931, kolikor je je v tekočem letu že zapadlo. Navesti je treba tudi vse spremembe z ozirom na vozilo, šoferja itd. Ob plombiranju novih tablic se bodo odvzele stare. Natančni podatki so na razglasu, ki je nabit na občinski deski.

Prodaja gnoja v klavnici. V ponedeljek 19. januarja se bo dopoldne ob 11 prodal na javni prostovoljni dražbi gnoj in odpadki v mestni klavnici in sicer za leto 1931. Interesenti naj se zglase ta dan v klavnici, kjer se bo določila tudi izklicna cena, pa tudi pogoji o odvažanju odpadkov. Kdor bo izdražil, bo moral znesek takoj plačati.

Dostava »Slovenca« posameznim naročnikom na dom po raznašalcu se prične 20. januarja.

Ptujska okolica

Hajdina. Danes popoldne pa ne bom doma počival, nikamor drugam ne grem, ko k večernicam, potem pa v društveni dom, kjer se bo, kakor pravijo, za 3 Din dalo sedeti in se zabavati eno uro pri dveh kratkih, mičnih igrah. O igralcih pa tudi pravijo, da so že same izurjene moči, ki danes nastopijo, zato pridi še ti in ti, ko pa za 2 Din, otrok celo za 1 Din, stojišče dobiš! — To je prava beseda hajdinskega fanta in omike željnih deklet! Za prihodnjo nedeljo, ki bo 25. januarja, pa vas vse člane fantovske in dekliške zveze in tudi ostale društvenike na Hajdini vabimo na občni zbor bralnega društva!

NOVO! NOVO!

Dr. Mih. Opeka:

Knjiga postave

I. zvezek

je pravkar izšla v Prodajalni K. T. D. (H. Ničman) v Ljubljani. Broširana knjiga stane Din 22·—, vezana v polplatno Din 32·—, elegantno vezana Din 40·—. Po pošti Din 1·50 več.

Kranj

»**Veronika Deseniška**« danes popoldne ob 4 v Ljudskem domu kot dijaška predstava po znižanih cenah. Namenjena je tudi drugemu občinstvu. Zadnjič po teh cenah v tej sezoni.

Novo mesto

Statistika kandijske moške bolnišnice za leto 1930. Lanska statistika je še dokaj razveseljiva, saj je bilo tudi lepo število bolnikov, ki so se zdravili v njej več ali manj bolni, ozdravljenih. Kaj pravijo številke? Od leta 1929 je v bolniški oskrbi ostalo 61 bolnikov, v letu 1930 je bilo sprejetih 1662, ozdravljenih je bilo 1343, zboljšanih 246, neozdravljenih le 46, umrlo pa jih je le 47. V zdravljenju je ostalo še 71 bolnikov.

V nezavesti leži že 15 dni nepretrgoma v kandijski bolnišnici 7 letni učenec Panjana Jože iz Sadevcev, občina Radenci. Na starega leta dan se je fantič doma sankal, pa je padel s sank in udaril z glavo tako nesrečno ob tla, da si je razbil lobanjo. Prepeljan je bil takoj v bolnišnico, kjer je bil operiran, a se ves čas še ni zavedel.

Superkolavdacija nove ljudske šole se je izvršila 10. januarja ob navzočnosti mestnega občinskega zastopa z g. županom dr. Režekom na čelu.

Antonov semenj bo v torek 20. januarja. Na tem sejmu je navadno najživahnejša kupčija z živino, zlasti še s prašiči.

Pozor! Pozor!

Podpisani naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril s 15 januarjem krojaško delavnico v Kandiji, v hiši g. Goršeta.

Izdelujem nove obleke po meri in najnižji ceni, ter popravljam stare obleke. Na razpolago vzorci blaga. Cenjenemu občinstvu se za obisk toplo priporočam

FRANC GUTMAN, krojač

Trbovlje

Danes ob pol 4 igra v Društvenem domu! Ali že imate vstopnice? Priskrbite si jih! Stati in gledati »Zakleti grad« bo seveda nerodno. Da se temu izognemo, stopimo dopoldne v društveni konsum po vstopnico.

Himen. Poročila sta se g. Alojz Ožbolt, orožniški podnarednik v Prilepu, z gdčno Pavlino Jesih, trgovsko pomočnico v Trbovljah. Želimo jima obilo sreče!

Jesenice

Opozarjamo cenjeno občinstvo z Jesenic in okolice, da je drevi ob pol osmih zadnja večerna predstava operete »Grofica Marica«. Vstopnice lahko dobite dopoldne pri blagajni v Krekovem prosvetnem domu.

Smuška tekma bo danes na Črnem vrhu in sicer bo start najbrž šele okoli poldne, ker dotlej na nekaterih mestih ne bo sneg odtajan, oziroma, ker je preveč ledeno na gotovih mestih. Udeležba obeta biti številna.

Umrl je tovarniški delavec g. Vergel, star 70 let. V petek so ga pokopali na jeseniško pokopališče. V Kurji vasi pa je umrla žena tovarniškega delavca Klemenca. Tudi več otrok je umrlo zadnje dni, med drugimi tudi hčerka tovarniškega uradnika g. Karla Luckmanna.

Pri belem dnevu je bilo vlomljeno v izložbeno okno jeseniškega urarja g. Smoleja. Najbrž da so bili to kaki fantalini, ki se potikajo okoli Eden je pazil, drugi okno odpiral, tretji pa »štafažo« delal, tako da mimoidoči niso mogli opaziti, kaj se gori pred izložbenim oknom. G. Smolej ima precejšno škodo, kajti pokradli so mu tri damske srebrne ure ter lepo malo budilko. Orožništvo je storilcem na sledu.

Na zadnji strani je oglas: Mi kupimo za Vas!

⊙ **Kuhanje na plinu.** Danes v nedeljo dne 18. t. m. ob 5 popoldne priredi mestna plinarna poskusno kuhanje na plinu v Šentjakobski šoli, vhod iz Florjanske ulice. Posebno opozarjamo na to kuharice in kuhinjsko uslužbenstvo, ker se vrši predavanje v slovenskem jeziku.

⊙ **»O možnosti financiranja železniške proge Kočevje—Sušak«.** V torek, 20. t. m. ob 8 zvečer se bo vršilo v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica za vse gospodarske kroge, zlasti pa za naše izvoznike, velevažno predavanje o možnosti financiranja te proge. Predaval bo g. Evgen Lovšin. Zveza trgovskih gremijev vabi gg. ljubljanske trgovce, da se predavanja v čim večjem številu udeleže.

⊙ **Remiza postane poštna garaža.** Kakor znano, bo maloželezniška družba zgradila ob novem tramvajskem tiru na Celovški cesti v Zgornji Šiški novo, veliko remizo. Dosedanje remize na Zaloški cesti pa ne bodo podrli, temveč jo bo kupila poštna direkcija. Ta bo uporabila remizo za garažo za svoje avtomobile. Dosedaj poštni avtomobili namreč niso imeli nobene primerne garaže.

⊙ **Pretep na ulici.** Grd prizor se je odigral včeraj približno ob pol 4 popoldne v Prečni ulici. Tam sta se srečala dva brezposelna delavca, ki pa sta se kljub svoji brezposelnosti nažehtala dalmatinca ko dva kanona. Sledil je pretep, zmerjanje in kletvine. Slednjič pa je eden izvlekel nož in zamahnil z njim po roki drugega. Ranjen je bil 24 letni brezposelni delavec Franc P., ki mu je njegov tovariš prerezal žile na levi roki. Petrič je sam odšel v bolnišnico, drugega nasilneža pa je vzel stražnik.

⊙ **Lesni dumping na Golovcu.** Res je sedaj na svetu huda lesna kriza, posebno odkar prodaja Rusija svoj les skoraj napol zastonj. Prav zastonj pa les in drva le niso in je zato zanj treba šteti nekaj denarcev, kdor jih hoče imeti. Neki prebivalec Kurje, Hradeckega, Štepanje ali morda kakšne druge podgolovške vasi si je hotel zato preskrbeti še cenejša drva, kakor pa jih prodajajo Rusi. Vzel je torej sekiro, odšel na Golovec in v gozdu posekal dvanajst lepih kostanjevih dreves, debelih 25 do 30 cm in vrednih približno 800 Din. S tem lesnim dumpingom omenjenega Kurjavaščana (Hradeckega..., Štepanja... ali drugega vaščana) pa nikakor ni zadovolen lastnik gozda, trgovec Osvald Pengov na Karlovški cesti. Ta je ves dumping izročil v presojo policiji, ki bo povedala možu svoje strokovno mnenje, kako daleč sme iti dumping v lesni trgovini. Pengov pravi, da že ve zanj in je njegovo ime povedal tudi policiji.

⊙ **Avtomobilski tatovi.** Tako daleč sicer še nismo, da bi dobili za tatovi koles tudi tatove avtomobilov, pač pa smo v Ljubljani dobili posebne specialiste, ki stikajo po nenadzorovanih avtomobilih in pobirajo iz njih razne predmete. Že marsikateri šofer se je prišel na policijo jezit, da so mu tatovi odnesli sukniič iz avtomobila ali kakšno drugo reč. Zadnja taka tatvina se je pripetila dr. Ladislavu Lajovicu z Vodnikove c. 25. Temu je neznan tat odnesel z avtomobila, ki je stal pred drsališčem »Ilirije« lepo odejo, vredno 400 Din. Lastniki in šoferji avtomobilov naj bodo s tem opozorjeni pred novo vrsto tatov v Ljubljani.

⊙ **Ovratnike higienično pere svetlo lika,** kemično čisti obleke: Šimenc, Kolodvorska 8.

□ **Seja mariborskega okrajnega kmetijskega** odbora za Maribor levi breg se bo vršila jutri v ponedeljek dne 19. t. m. ob devetih dopoldne na okrajnem načelstvu, soba 41, drugo nadstropje. Sejo vodi predsednik Alojzij Schiker, župan pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

□ **Obmejni promet čez severno mejo.** V teku meseca decembra 1930 je pripotovalo preko severne meje 9222 oseb in sicer 4605 Jugoslovanov, 3346 Avstrijcev, 629 Čehoslovakov, 295 Nemcev in 347 podanikov drugih držav. V istem času je odpotovalo preko severne meje 8234 oseb, t. j. 3717 Jugoslovanov, 3165 Avstrijcev, 654 Čehoslovakov, 349 Nemcev in 349 podanikov drugih držav. V letu 1930 jih je potovalo preko severne meje skupno 276.563 potnikov t. j. 108.521 Jugoslovanov, 100.926 Avstrijcev, 26.606 Čehoslovakov, 14.517 Nemcev in 25.993 podanikov drugih držav.

□ **Sobotni trg.** Na slaninarskem trgu je bilo 105 slaninarjev, ki so pripeljali na svojih vozovih 307 zaklanih svinj; kmetje so pripeljali 167 vreč raznega blaga in sicer 66 vreč krompirja, 23 vreč čebule, 12 vreč pšenice, 9 vreč ječmena, 14 vreč ovsa, 18 vreč koruze, 6 vreč ajde, 5 vreč prosa ter 8 fižola. Na perutninarskem trgu je bilo bolj malo blaga in sicer 212 kokoši, 286 piščancev, 8 rac, 6 gosi, 38 puranov. Prodajali so: karfijola 6—16, česen 14, ohrovt 2—3, sveže zelje 2—3.50, kislo zelje 4, radič 14—16, spinača 1, jabolka 3.50—8, suhe slive 10—12.

□ **V cvetu mladosti** je umrla posestnikova hčerka Vida Spindlerjeva, stara 16 let, Krčevina 48. Pogreb pokojnice bo jutri ob pol 14 iz hiše žalosti na frančiškansko pokopališče.

□ **Finančni inšpektor I. Sedlar ostane v Mariboru.** Kakor doznamo ostane finančni inšpektor I. Sedlar, ki je bil prvotno premeščen v Sarajevo, še nadalje v Mariboru v istem svojstvu, kar je iz razlogov njegovega bogatega finančno-upravnega izkustva s posebnim ozirom na naše obmejne prilike nujno potrebno.

□ **Pri rokoborbi...** V telovadnici deške šole v Razlagovi ulici se je pri rokoborbnih vajah ponesrečil dijak Franc Lužnik iz Strossmajerjeve ulice in sicer je zadobil na desni roki tako nerodno poškodbo, da so ga morali prepeljati v mariborsko splošno bolnišnico.

□ **Nemirna žilica...** Brata Ivan ter Ernest S. sta v noči na soboto povzročila v gostilni Kosovo velik pretep, ki se je do oblik ljute borbe razvil na dvorišču. Ko je prišel stražnik, ga je Ivan S., ki je po poklicu tkalski mojster zgrabil za roko ter ga ni hotel spustiti. Na pomoč so prišli stražniku gostje, katerim se je posrečilo, da so nemirneža užugali. Toda k Grafu so ga morali prepeljati z izvoščkom, ker se je vrgel na tla in ni hotel nikakor peš s stražnikom. Sedaj ju na policiji zaslišujejo.

□ **Posestne izpremembe.** Kupili so: Neža Travisan od Franca Travisan pol hiše v Radvanjski 12 za 70.000 Din. — Ivan ter Ivana Vesenjak od Katarine Stopeinig hišo v Magdalenski 67 za 143.000 Din. — Olga Forstner in Marija Koban od Ivane Zügner del hiše na Ruški 9 za 30.000 Din. Niko in Jožefa Pandža od Marije Andree parcelo pri Magdaleni za 10.000 Din.

□ **Turneja mariborske glasbene matice.** Začetkom aprila priredi mariborska glasbena matica turnejo po nekaterih večjih mestih nekdanje Srbije. Nastopila bo s skladbami najpomembnejših slovenskih skladateljev, na tudi z narodnimi pesmimi.

Litija

Smrtna kosa. V Gradcu je po daljšem trpljenju umrla v starosti 82 let gospa Neža Pregelj, hišna posestnica. Pokojna je bila mati splošno znanega železniškega strokovnjaka g. inspektorja v p. Ivana Preglja. Pogreb bo danes dopoldne na vaško pokopališče. Plemeniti pokojnici blag spomin, žalujočim naše sožalje! — Po kratkem trpljenju je umrla v ravnateljevi vili gospa Jelka Sertič, soproga pisarniškega ravnatelja predilnice v Litiji. Pokojnico, katero je dičila skromnost in globoka vernost, prepeljejo s pogrebnim avtom v Ljubljano, kjer jo bodo položili pri Sv. Križu k večnemu počitku. Preostalim naše sožalje, pokojnici pa blag spomin!

Šolja Loka

Smučarji so letošnjo zimo tudi v naših krajih prišli na svoj račun, zato ni čudno, da zanimanje za to zdravo panogo sporta raste vsak dan bolj. Prezanimivo si je ogledati smučarski teren za gradom: po bližnjih gričih, ki so na gosto prepreženi s sledovi smuč. Tekom praznikov smo opazili tudi večje število tujih smučarjev. Vedno bolj je jasno, da je loško gričevje za smuko splošno zelo pripravno, zato bo vedno bolj privlačno za Ljubljančane in druge. Želeti je, da tujsko-prometni odsek občine posveti posebno pažnjo prav temu mnogo obetajočemu vprašanju.

Loko je zapustil dr. Bogomir Magajna, znani slovenski pisatelj, ki je v tukajšnji vojašnici nadomestoval skoraj mesec dni stalnega vojaškega zdravnika.

»**Slovenca**« lahko dobite pri Prtočniku, Finžgarju, P. Jamniku, Žigonu itd. Nedeljsko številko tudi pri kolporterjih. Ne pozabite spravljati ilustriranih prilog, ki jih je na koncu leta za celo lepo knjigo.

Moste pri Ljubljani

Na XIII. prosvetnem večeru v Salezijanskem mladinskem domu v torek ob 8 zvečer se bo predvajal šele pred nekaj tedni dogotovljeni film iz Indije. Ta film je last Prosvetne zveze v Ljubljani in ima slovenske napise. Vstopnina 2 in 1 Din.

Konjice

V nobenem kraju širom naše lepe domovine menda turistika tako naglo ne napreduje kakor pri nas. Da pa se ta panoga športa še bolj pospeši, so nekateri sklenili napraviti observatorij na konjiški Skali, kar bo vsekakor pripomoglo, da se turistika tudi med drugimi sloji pospeši, ne samo pri učiteljstvu.

Katoliško izobraževalno društvo pripravlja za prihodnje tedne novo veliko ljudsko igro, ki bo prav tako privlačna kakor svojčas »Ben Hur«. Sodeluje tudi pri tej igri do 40 oseb.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademičark ima v torek dne 20. t. m. ob 17 shod v škofijskem dvorcu.

Zagrebška borza v letu 1930

Iz pravkar objavljenih podatkov o delu zagrebške borze v pret. letu posnemamo, da je znašal devizni promet 3143.9 milij. Din v primeri s 3131.9 milij. v letu 1929. in 2871.2 milij. v l. 1928. Valutni promet je bil zopet manjši in je znašal le 2.3 milij. Din (l. 1929. 4.1 in 1928 4.3 milij. Din).

Efektni promet je pa znatno narastel in sicer od 261.8 na 335 milij. Din. Ta dvig prometa je pripisovati uvedbi trgovanja z dolarskimi papirji. V teh je znašal lani promet 80.95 milij. Din in sicer: 8% Bler. pos. 360.000 dol. za 19.1 milij., 7% Bler. pos. 932.500 dol. za 44 milij. in 375.000 dol. 7% obveznic DHB za 17.9 milij. Din. Promet v dinarskih državnih papirjih je znašal 230.1 milij. Din (1929 236.4 milij. Din) in sicer v vojni škodi 219 milij. Din, 7% inv. pos. 8.5 milij. in v agrarih ter begl. obv. 2.6 milij. Din.

V ostalih efektih je bil promet sledeč: zadolžnice 0.028 (2.05) milij., bančne delnice 13.0 (13.7) in industrijske delnice 10.96 (9.8) milij. Din.

Bilanca Narodne banke za 1930

Po poročilih iz Belgrada je znašal bruto dohodek Narodne banke kraljevine Jugoslavije v l. 1930. 123.95 milij. Din v primeri s 130.9 milij. Din v letu 1929. Ta padec dohodkov je pripisovati manjšemu donosu iz meničnega diskonta in sicer za 9.5 milij. Din. Nasprotno pa so narasle obresti državnega dolga in razni dohodki. Izdatki banke so narasli od 46.2 na 48.5 milij. Din, odpisi pa so se zmanjšali od 9.7 na 6.9 milij. Din. Tudi delež države na dobičku se je zmanjšal od 42.3 na 38.9 milij. Din. Čisti dobiček, ki je namenjen za razdelitev, je padel od 28.2 na 25.8 milij. Din. Dividenda pa bo ostala 400 Din na delnico.

Vinarska zadruga v Halozah

Sv. Barbara v Halozah.

Kakor smo že poročali j epričela z novim letom poslovati novoustanovljena vinarska zadruga »Haložan« pri Sv. Andražu v Halozah in sicer za cele Haloze. Ustanovitelj te zadruge je tamošnji šolski upravitelj gospod Ciril Vrbič, ki je obenem tudi njen načelnik. Na praznik sv. Treh kraljev dopoldne je imel gospod načelnik zadruge zelo dobro obiskan informativen sestanek naših vinogradnikov v društveni dvorani pri Katarini. Vseh udeležencev je bilo nad 200, kar priča kako zelo potrebna je že bila pri nas taka ustanova! Beda med našim ljudstvom je prikipela že do vrhunca; pomoč je bila nujna! Toda kdo naj pomaga? Edino zadruga! Najboljša pomoč je samopomoč! Pravica se pribori z mečem, blagostanje pa zadružnim potom! Danes ne gre več drugače! Gospod predavatelj nam je pojasnil, da potrebuje inozemstvo letos velike količine vina. Samo Francija je pridelala letos 37 odst. manj vina kakor druga leta. Veliko povpraševanje po našem vinu je tudi v Nemški Avstriji. Biti pa mora vino enega tipa, drugače v inozemstvu ne gre v promet. Tip kakega vina pa morejo ustvariti le tisti, ki ga zmešajo v velikih posodah in ga tudi v velikih množinah odpošiljajo. Kot posredovalni organ so tu najboljše zadruge ker edino one ne iščejo nikakega dobička in hočejo članom le pomagati do blagostanja. Izvozna vinarska zadruga v Mariboru, katere članica je tudi vinar. zadruga »Haložan«, ima svojo klet v Judendorfu pri Gradcu, katera ima tam že nad 2000 odjemalcev. Glavno pri vsaki prodajni zadrugi je, da ima odjemalce, da ima dobre zveze z inozemstvom, doma pa veščo in pošteno vodstvo. Kakor nam je g. predavatelj izjavil, je pri »izvozni« v Mariboru za vse to najbolje poskrbljeno.

Vinarska zadruga »Haložan« ima dosedaj okrog 116 članov; 36 pri Sv. Barbari v Halozah, okrog 80 pa doma. Zadruga ima svoj sedež pri Sv. Andražu v Halozah; pozneje pa namerava osnovati svoj pododbor tudi pri Sv. Barbari v Halozah, da bo vsem ustreženo. Uverjeni smo, da bo nova vinarska zadruga »Haložan« pod vodstvom veščega, agilnega in za blagostanje ljudstva tako vnetega gospoda šolskega upravitelja Vrbiča, mogla kmalu pokazati najlepše uspehe!

*

Socialne in gospodarske razmere v rimski državi ob času apostola Pavla. V trgovskem društvu »Merkur« predava v ciklusu »Ljudska univerza za trgovce in obrtnike« v četrtek dne 22. t. m. mgr. profesor dr. Jos. A. Ujčič o predmetu »Socialne in gospodarske razmere v rimski državi ob času apostola Pavla.« Predavatelj je znan kot spreten in duhovit govornik in bo gotovo zanimivo podal to poglavje iz socialne in gospodarske zgodovine. Začetek predavanja, ki se vrši v restavraciji »Zvezda«, je ob pol 9. Vstop je brezplačen. Gostje dobrodošli!

Pred zvišanjem cen cementa? Konkurenčna borba v cementni industriji je prav močna. Cementarnama v Sloveniji delajo prav močno konkurenco dalmatinske cementarne. Zato so cene cementa bile razmeroma nizke. Sedaj smo pa zvedeli, da so se dalmatinske cementarne kartelirale in osnovale svoj prodajni in razdelilni urad. Zato nam je pričakovati, da se bodo cene cementa zvišale, saj se vrše tudi pogajanja z ostalimi, predvsem slovenskimi tvornicami cementa, da pristopijo k kartelu, kar je skoro gotovo.

Dvig vlog pri zagrebški Mestni hranilnici. Že prejšnja leta smo opozorili na izredno nagel dvig hranilnih vlog pri zagrebški Mestni hranilnici. Že leta 1929. so njene vloge le malo zaostajale za vlogami ljubljanske Mestne hranilnice, ki je bila največja regulativna hranilnica v državi: znašale so v Zagrebu 492.8 milij. Din, v Ljubljani pa 403.6 milij. Din. Konec leta 1930. pa so vloge v Zagrebu narasle na 475 milij. Din, torej za 72 milij. Din, v Ljubljani pa samo na 445 milij. Din, t. j. samo za 38 milij. Din, kar je pripisovati občutni gospodarski krizi, ki je zajela naše kraje proti koncu leta 1930.

7. amortizacija vojne škode se je vršila 16. t. mes. v Belgradu. Za amortizacijo so bile izžrebane sledeče serije (vsaka obveznica se izplača s 1000 Din): 94, 734, 854, 948, 1034, 1146, 1241, 1318, 1352, 1749, 1823, 2036, 2197, 2339, 2342, 2368, 2618, 3106, 3175, 3189, 3219, 3471, 3760, 3981, 4005, 4227, 4355, 4413, 4491, 4652, 4660.

Tobačne srečke. Na 106. žrebanju dne 15. januarja je zadela srečka štev. 10 serija 7449 100.000 Din, srečka štev. 25 serija 3939 2000 Din, srečka štev. 72 ser. 92 500 Din, srečka štev. 49 ser. 375 500 Din. Nadalje so zadele (prva številka pomeni serijo, druga pa številko srečke): 100 Din 346, 57; 1611, 84; 2007, 23; 3706, 62; 3869, 5; 3960, 54; 5087, 2; 6145, 50; 6357, 20; 7575, 93; 50 Din so zadele: 321, 11; 706, 88; 1155, 37; 1233, 39; 1483, 92; 1485, 95; 3225, 46; 4053, 48; 4080, 85; 4085, 22; 4414, 99; 5181, 64; 5657, 14; 6410, 11; 6781, 28; 6949, 73; 7636, 26; 8092, 30; 9533, 90. — Amortizirane pa so bile sledeče serije: 56, 137, 758, 800, 904, 1353, 1505, 1569, 1690, 2505, 2992, 3064, 3145, 3341, 3507, 3565, 3731, 4041, 4214, 4339, 4695, 4814, 4874, 5039, 5197, 5441, 5486, 5549, 5735, 6241, 6301, 6695, 6938, 7024, 7157, 7630, 7742, 7967, 8514, 8619, 8828, 9012, 9277, 9345, 9547, 9589, 9621, 9639, 9966. Obveznice teh serij se plačujejo po 16 Din.

Srečke Rdečega križa. Včeraj smo pomotoma poročali, da so bile amortizirane nekatere serije tobačnih srečk. Bile pa so to loterijske srečke Rdečega križa. Pravilni so pa podatki o lot. obveznicah iz leta 1881.

Občni zbor Odseka za perutninarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani. Z ozirom na okolnost, da se nahaja večina članov odseka v bivši mariborski oblasti, se je določilo, da se vrši občni zbor odseka v Celju, in sicer na **Svečnico, 2. februarja 1931, točno ob desetih dopoldne v hotelu »Evropa«.** Spored: 1. Otvoritveni nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Predavanje o rjavi štajerski kokoši. Predava g. I. Gosak, šolski upravitelj iz Teharjev. 5. Debata o tej kokoši. 6. Volitev novega odbora. 7. Določitev članarine pri odsekih kmetijskih podružnic. 8. Slučajnosti. — Na občnem zboru se bo razpravljalo zlasti vprašanje nabave jajc za valjenje od rujave štajerske kokoši. Zborovanja se lahko udeleže tudi nečlani. — Tajnik.

Šestdedenski kmetijski tečaj v Starem trgu pri Rakeku. Tukaj je bil v nedeljo 11. t. m. otvorjen šestdedenski zimski kmetijski tečaj. Tečaj je otvoril okrajni načelnik g. dr. Tekavčič z lepim nagovorom. Otvoritvi so prisostvovali: domači g. župnik, gg. šolska upravitelja iz Starega trga in Ige vasi in Lož z gg. županoma. Po otvoritvi je imel okrajni kmetijski referent g. Pečovnik daljši govor, v katerem je očrtal delo oblasti za povzdigo kmetijstva, pokazal je potrebo strokovne izobrazbe za kmetsko prebivalstvo ter razložil, kako je zimski kmetijski tečaj organiziran. Posebno je naglasil potrebo sodelovanja oblasti s kmetskim prebivalstvom pri delu za povzdigo kmetijstva. Pri otvoritvi je bilo okoli 100 kmetovalcev iz Starega trga in okolice ter iz Loža. Popoldne so se pričela že strokovna predavanja. Predavanja bodo v šoli v Starem trgu vsako soboto zvečer in v nedeljo. Kakor je pokazal vtisk pri otvoritvi in pri prvem predavanju, bode tečaj zelo dobro obiskan in bo dosegel popolni uspeh.

Davčno pojasnilo. Belgrad, 17. jan. AA. Na vprašanje finančnih direkcij, kje naj se zadolže pridobitna podjetja, ki imajo svoje posle tudi izven svojega sedeža, daje oddelek za davke ministrstva financ tole pojasnilo: 1. Če je dotični davčni obvezanec protokoliran tvrdka, se zadolži na tem kraju. Če ima posle tudi v drugih mestih, se mora v zmislu § 44. zakona o neposrednih davkih zadolžiti tudi v teh mestih kot podružnica. Če je treba v tem primeru izvajati tudi čl. 10. zakona o izpremembah in dopolnitvah z dne 18. maja 1930, je treba upoštevati tudi te odredbe. 2. Če podjetnik vrši posle tudi v drugih krajih, vendar ni protokoliran, se v teh krajih ne zadolži, vendar so davčne oblasti dolžne dobiti na redni način o tem obvezancu vse podatke o izvrševanju posla in njegovem prometu ter jih urejene po §§ 108 in 109 zakona o neposrednih davkih dostaviti davčni upravi njegovega sedeža, da se tako obdavčijo tudi ti njegovi dohodki.

Nova dir. tarifa z Nemčijo. Belgrad, 17. jan. AA. Po obveščenju gl. ravn. drž. železnic stopi nova tarifa za jugoslovansko-nemški promet potnikov in ekspresnega blaga čez Avstrijo in Nemčijo v veljavo 1. januarja t. l. Zato je izgubila veljavo dosedanja jugoslovansko-nemška tarifa za potnike, prtljago in ekspresno blago čez Avstrijo in Nemčijo z dne 1. avgusta 1928 z vsemi dodatki.

Kreditiranje trošarine na pivo. Belgrad, 17. jan. AA. Centrala industrijskih korporacij je obvestila pivovarnarje, da je s sklepom finančnega ministra pivovarnarjem dovoljeno kreditiranje trošarine za 5 mesecev. Pivovarnarji, ki hočejo izrabiti to ugodnost, naj se s posebno prošnjo obrnejo na ministrstvo.

Za prodajalce in konsumente monopolskih predmetov. Belgrad, 17. jan. AA. Obstoji razpis uprave državnega monopola Tr. št. 71.400 z dne 12. decembra 1930. Ta razpis pravi, da se cigaretni monopolski papir v knjižicah sme prodajati samo onim, ki vzamejo s knjižico vsaj en zavitek monopolskega tobaka. Da ne bo krivega tolmačenja, je treba omeniti, da se križni monopolski tobak sme prodajati v neomejenih količinah tudi brez cigaretnega papirja, medtem ko to za cigaretni papir ne velja, nego se sme prodajati samo tistemu, ki obenem kupi tudi križni tobak.

Borza

Dne 17. januarja 1931.

Denar

Devizni promet je bil ta teden prav znaten in je znašal 18.25 milij. Din v primeri s 14.5, 21.5, 17.1 in 13.4 milij. Din v prejšnjih tednih. Tečaji so le malo variirali, znatnejši je bil promet v devizah Curih in Dunaj.

Belgrad. Berlin 1343.75—1346.75, Curih 1094.4—1097.4, Dunaj 794.39—797.39, London 274.47—275.27, Newyork 56.425—56.625, Pariz 167.17-167.97, Trst 295.16—297.16.

Curih. Belgrad 9.1270, Pariz 20.25, London 25.08, Newyork 516.75, Bruselj 72, Milan 27.04, Madrid 53, Amsterdam 207.85, Berlin 122.75, Dunaj 72.645, Stockholm 138.25, Oslo 138, Kopenhagen 138, Sofija 3.7375, Praga 15.295, Varšava 57.85, Budimpešta 90.225, Atene 6.685, Carigrad 2.44625, Bukarešt 3.0675, Helsingfors 13.

Dinar notira na Dunaju: deviza 1256125, valuta 12.50.

Vrednostni papirji

Belgrad. Narodna banka 8130 (10 kom.), 7% inv. pos. 87—88.50 (35.000), agrari 50—51, vojna škoda 419.50 (100), Tob. srečke 21—23, 6% begl. obv. 66.75 (180.000).

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 78.25—79, Newyork: 8% Bler. pos. 91.50—92, 7% Bler. pos. 79.25—80, 7% posojilo Drž. hip. banke 78—79.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 90.15, Wiener Bankverein 16.50, Creditanstalt 46.85, Escompteges. 157.10, Živno 56.80, Slavex 6.25, Alpine 15.15, Trboveljska 38.50, Rima Murany 52.70.

Žitni trg

Novi Sad. Oves bač., sr. 145—150, moka 0 g. 0 gg 245—265, št. 7 125—135. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 19 vag. pšenice, 2 vag. ovsa, 5 vag. ječmena, 43 vag. koruze, 12 vag. moke, 1 vag. fižola, 3 vag. otrobov. Tendenca mirna.

Budimpešta. Tendenca slabša. Promet miren. Pšenica marec 14.40—14.46, zaklj. 14.40—14.41, maj 14.77—14.83, zaklj. 14.77—14.78, rž marec 10.63—10.69, zaklj. 10.63—10.64, koruza maj 12.46—12.50, zaklj. 12.49—12.50, tranzit maj 10.06—10.10, zaklj. 10.09—10.10.

Naročajte »Slovenca«!

Vrhnika

Občni zbor Dramatičnega odseka Prosvetnega društva bo v četrtek 22. januarja ob 8 zvečer v Rokodelskem domu.

Pollakova tovarna usnja je s 15. januarjem odpustila večje število delavcev. Vsi ti imajo začasen dopust.

V Rokodelskem domu ima danes Pevsko društvo »Ljubljanica« svojo prvo predstavo, to je šaloigro »Stric iz Amerike«. Pred predstavo bo nastopil tudi društveni pevski zbor.

Skioptično predavanje je bilo pretekli četrtek v Rokodelskem domu ob lepi udeležbi občinstva. Prihodnje predavanje se bo vršilo 29. januarja in sicer »o razvoju pisave«. Pridite!

Brezovče

Trški odbor je letos zgodaj pričel z urejevanjem trga. Na križišču pri cerkvi je dul s finim gramozom nasuti jame in jarke, kateri so čakali na to že več let. Prepotrebna bi bila tudi kanalizacija spodnjega dela trga, koder teče ob deževju cel potok.

Dopisniku iz Ljubna se tudi mi pridružujemo z željo, da avtobus mesta Celja vozi na progi Celje—Solčava vso zimo, da bomo imeli potrebno zvezo med spodnjo in zgornjo dolino.

Prosvetno društvo bo za svoje člane naročilo knjižno zbirko Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani in sicer Leposlovno in Ljudsko knjižnico ter zbirko domačih in mladinskih spisov. Na ta način bo imela društvena knjižnica vedno svež dotok izbranega čtiva. Vsak, kdor ljubi lepo, pošteno berilo, naj se vpiše za letno članarino 5 Din kot član Prosvetnega društva.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Nedelja, 18. januarja: Ob 15: »Princezka in pastirček«. Izven. — Ob 20: »Mercadet«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 19. januarja: »Sveti plamen«. — Red C.
Torek, 20. jan.: Zaprto.
Sreda, 21. jan. TRIJE VAŠKI SVETNIKI. Premijera. Red E.

OPERA

Začetek ob 20

Nedelja, 18. januarja: »Faust«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 19. januarja: Zaprto.
Torek, 20. jan. MIGNON. Gostovanje g. Julija Betetta. — Red A.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 18. januarja ob 15: »Lutka«. Znižane cene. — Ob 20 »Odgodena noč«.
Ponedeljek, 19. januarja: Zaprto.
Torek, 20. jan. ob 20: »PLESNI VEČER. Olga Solovjeva. Izven.

Iz društvenega življenja

Salezijanski mladinski dom Kodeljevo. Na XIII. prosvetnem večeru v torek, dne 20. januarja, se bo predvajal najnovejši film »Indija«. Vstopnina 2 in 1 Din.

SK Grafika sklicuje za ponedeljek 26. t. m. ob pol 19 letni občni zbor v društvenih prostorih Delavske zbornice. Članstvo se pozivlja, da se polnoštevilno in točno udeleži občnega zbora. — Odbor.

Prosvetno društvo Krakovo-Trnovo v Ljubljani sporoča obiskovalcem prosvetnih večerov, da se že napovedano predavanje o Primorski v sredo 14. t. m. ni moglo vršiti, ker nismo dobili dovoljenja. Zato se to predavanje ne bo vršilo.

V sredo 21. t. m. ob 8 bo 7. prosv. večer. Predaval bo tajnik Prosvetne zveze gosp. Vinko Zor »o Koroškem«. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike. Vstopnina običajna. Vljudno vabimo. Odbor.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani sklicuje v nedeljo na dan 1. febr. 1931 ob pol 9 dopoldne svoj VII. letni redni občni zbor v veliki dvorani Trgovskega doma ob Gregorčičevi cesti z običajnim dnevnim redom. Občni zbor je sklepčen, če je prisotna vsaj ena tretjina vseh rednih članov. Ako pa občni zbor ne bi bil sklepčen ob napovedani uri, se vrši pol ure nato drug občni zbor, ki je sklepčen ne glede na število prisotnih članov.

Akad. pevski zbor bo imel v ponedeljek redno pevsko vajo za moški zbor. — Odbor.

Članicam ženskega akademskega pevskega zbora! Vsem onim pevkam, ki so se s podpisom obvezale, da bodo redno posečale vaje, javljamo, da se iste vrše redno vsako sredo in petek točno ob 19 (7) brez akademske četrti na univerzi v balkonski dvorani. Tudi ostale tovarišice, ki bi imele veselje do lepe pesmi, se še lahko prijavijo, a najkasneje do petka 23. t. m. ob zgoraj navedenih urah. Odbor.

Hrušica pri Ljubljani. Pevski odsek Prosvetnega društva v Hrušici vprizori danes teden dne 25. t. m. spevoigro »Kovačev študent« v treh dejanjih. Na sporedu je tudi moški oktet, veseli kupleti in narodne pesmi v dvospevih. Upamo, da se bo občinstvo oddolžilo in napolnilo dvorano do zadnjega kotička. Kdor se hoče pred pustom par uric pošteno zabavati, naj pride danes teden ob 4 pop. v Naš dom.

Občni zbor krajevnega odbora društva Rdečega Križa v Kamniku se vrši dne 19. t. m. ob 15 na okr. načelstvu. Člani se vabijo k udeležbi.

Cerkveni vestnik

Izvencerkveni sestanek ima v sredo 21. t. m. zvečer ob 8 Križanska moška in mladeniška Marijina družba.

Poizvedovanje

Dijak je v Lattermanovem drevoredu našel zlato damsko uro. Dobiti jo je pri gosp. Fišerju na Gosposvetski cesti med 1—3 popoldne.

Izgubila je ženska z dežele v petek dopoldne pri vstopu na tramvaj od II. drž. gimnazije proti Ambroževem trgu mali zavitek z vsebino par rokavic in enih hlačnih naramnic. — Pošten najditelj se prosi imenovano oddati na upravo Slovenca.

Ogledala
seh vrst, velikosti in oblik
Steklo
zrcalno 6—8 mm mašinsko 4—6 mm, portalno, lesnato alabaster itd.
Spectrum d.d.
Ljubljana VII — Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek

Od dobrega najboljše je le
GRITZNER-ADLER
šivalni stroj in kolo
Elegantna izvedba, najboljši materijal!
Novost!
Šivalni stroj
kot damska pisalna miza
Le pri
JOS. PETELINC - LJUBLJANA
TELEFON INTERURBAN 2913
Zmerne cene, tudi na obroke

KNJIGOVODJO
sprejmem. Biti mora vesten in marljiv, korespondent v slovenskem, srb.-hrv. in nemškem jeziku, dober organizator in glasbeno naobražen. Imeti mora zmožnost nadomestovati v vsakem oziru šefa in resno voljo delovati za povzdigo in napredek podjetja. V slučaju zadovoljivega udejstvovanja vstop v podjetje kot družabnik ni izključen. Z roko pisane ponudbe je nasloviti na tvrdko »Gramofon« A. Rasberger, Ljubljana.

V najem
se odda stanovanje in dve kleti. Poizve se pri gospe Mariji Zupan, gostilna, Loke št. 16, Trbovlje I.

Oblačilnica Tivar
Konjice
Znižane cene
pri
Tivar
oblekah
Od 17. januarja do 31. januarja 1931
prodajamo v naši filijalki vse Tivar obleke
z 20% popustom
Torej ne zamudite prilike, ker obleka, katera je stala preje Din 290·— stane sedaj samo
Din 232·—
Za obilen obisk se priporoča
Oblačilnica Tivar oblek
Konjice, Glavni trg

VATA
tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. — Zahtevajte vzorce in cenik! — TOVARNA VATE, Maribor, Dravska ulica 15.

LESNA INDUSTRIJA!
Prostovoljna prodaja en blok
radi preureditve obrata:
ca. 30.000 m² obratnega prostora, 150 HP lokomobila, 3 polnojarmenike, 6 krožnih žag, 10 drugih strojev, 500 m ročne železnice. Razna velika poslopja, žaga, sušilnice, stanovanjske hiše, skladišča itd. Zazidanega ca. 2500 m². — Ca. 1200 m³ jel. smrekovih desk, suhih: ca. 200 m³ hrastovih desk in friz; ca. 80 m³ raznega trdega lesa; ca. 500 m³ okroglih hlodov (hrast, jelka in smreka). Industrija in zaloga v bližini kolodvora. Interesenti naj pošljejo svoj naslov na upravo »Slov.« pod zn. »2000×1000«, nakar bodo prejeli izčrpne informacije.

Hranilnica na Jesenicah
v župnišču najvarnejše hrani
Vaš denar
Uraduje vsak delavnik od 8.—12 in od 14.—17., ob nedeljah od 15.—17.

Redna stolica
lahka in naravna, brez bolečin in driske, se doseže z uporabo staroznanih
KROGLJIC IZ KRVAVINE.
Domača cascara To izvrstno domače sredstvo čisti želodec, urejuje stolico, zmanjšuje lenost in natrpanost črev. Cena škatljice močnejših 12 Din, cena škatljice slabših 10 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačičev trg 20. Dobiva se v vseh lekarnah.

Pogovor z Ivanom Dornikom

Maribor, januarja 1931.

Izkoristil sem priložnost kratkega bivanja v Mariboru, da se sestanem z Ivanom Dornikom, čigar zbirka novel »Brez oči« je izšla tik pred božičem ter zbudila med ljubitelji našega domačega lepega slovstva zanimanje in veselje. Dornik je veljal za izgubljenega sina naše literature, zakaj deset let skoraj ni dal glasu od sebe — no, zdaj se je skoraj vrnil in prav je (sem si mislil) da ga dostojno pozdravimo ter vprašamo kako in kaj.

Kakor sva se bila že prej dogovorila, me je predstavil Janko Samec v kavarni »Central«, slasitemu, krepkemu možu najlepših let, prijetno raslemu, z izrazitim, nekoliko v trpkost, nekoliko v zrelo vedrost izobličenim obrazom, v čigar očeh le je nemirnost pričala, da kljub navidezni zadovoljnosti in umirjenosti tli ter še snuje živčna razdejanost po telesu, ki je šele pred kratkim prišlo v nego... Ivan Dornik.

Ko sva sedla v kavarni za mizo, da se kaj pogovoriva, je začel zunaj naletavati sneg, nemške gospe so se zbirale k popoldanski kavi in polglasno klepetanje je dalo priliki primerno domačnost, in sem pozabil, da sedim poleg tujega človeka.

»Kaj naj prav za prav povem?« me vpraša Dornik s svojim prijetnim glasom, iz katerega zveni nekoliko kakor iz kovine.

»Vse od kraja, prosim.«

»Trnjeva pot.«

In obmolkne.

»Šolal sem se v šentvidskem zavodu...«

»Od kraja, od kraja, prosim.«

»Dobro. Miho Maleša poznate — tam blizu sem doma, kakor on — iz Kamniškega; on je iz mekinjske fare, moja rojstna vas pa so Nevlje. V siromašne prilike sem prišel na ta svet.«

»Pa kdaj?«

»Dosti sem že star — osem in trideset let — leta 1892. sem se rodil. Krave pasel, v dvorazrednico nevljansko hodil, potem pa še v Kamnik, zaradi srednje šole. Namenjen sem bil v gimnazijo v Ljubljano, pa ko sem šel s starši na božjo pot na Šmarno goro in videl šentviški zavod, ki so ga baš dozidavali tiste dni, se mi je zahotelo tja. S pomočjo patra Kazimira Zakrajška, ki je bil v Kamniku moj katehet, sem zares prišel noter — bil sem med prvimi gojenci zavoda Gimnazijo sem absolviral leta 1913. Na željo staršev bi bil moral v semenišče, a že dolgo preden je bil čas odločitve, sem se iz prevelike skrupuloznosti — hodil sem vsak dan k spovedi — zbal in se čutil nepoklicanega za svečeniško življenje. Vodja zavoda, zdanji škof dr. Gnidovec, pa profesor dr. Knific sta mi dala podporo, da sem odšel na vseučilišče v Gradec — od doma bi nikakor ne bili zmogli stroškov mojega šolanja — in zlasti dr. Knificu se imam zahvaliti, da sem mogel vseučiliške nauke dovršiti. Imelo me je zelo, da bi poslušal umetnostno zgodovino, a resni nasveti so me od tega studija odvrnili — saj bi težko po končanih šolah dobil v tej stroki kako službo — zato sem si izbral latinščino in slovenščino. Stradal sem — bilo je v času vojne — bolan sem bil... in še danes čutim posledice tistega siromašnega lačnega studentovskega življenja. Leta 1917. sem delal glavni rigoroz, promoviral pa tedaj nisem, ker nisem imel kredita za takso. Šel sem naravnost v Nevlje, kjer je beda prav tako pritiskala, kakor v Gradcu — pa sem se odpravil od tam v Ljubljano peš, ker nisem imel tistih krajcarjev za vlak, iskat službe. Srečam v Ljubljani pokojnega Janeza Mazovca, ki mi je segel pod komolec in — zares sem iztaknil suplenturo na realki. Od tam sem prišel za kratko dobo k Jugoslovanski knjigarni za tajnika, med tem sem v Zagrebu promoviral, oženil se in.. ko sem se vračal po omenjenem intermezzu spet v šolsko učilnico, se je začel moj križev pot Žena mi je pri porodu nevarno zbolela, v Celju, kjer sem dobil po raznih težavah na trgovski šoli službo, nisem našel stanovanja in iz skromne plače naj bi vzdrževal ženo in otroka, ki sta bila v Slatini, pa še podpiral mater in sestro doma — očeta je pri eksploziji smodnišnice raztrgalo... To obupno stanje me je dolgo neusmiljeno preganjalo, da sem se skoraj zapil. Nič boljše ni bilo, ko sem na I. državni gimnaziji nastopil službo in se vsak dan vozil v Ljubljano iz Nevelj, kjer sem zopet radi pomanjkanja stanovanja prebival. Hujše pa je bilo, ko sem bil nenadoma premeščen v Kruševac, kjer sem sam drago živel in vzdrževal družino doma. Nazadnje sem dobil mesto v Mariboru leta 1926. in od tedaj — skoraj dve leti tudi tu nisem prišel do stanovanja — se počasi obrača na boljše... To je moja odisejada. Kdo bi v takem strašnem položaju mogel misliti na književno delo?«

»Kdaj pa ste začeli pisateljevati?«

»Že v šentviškem zavodu sem pisal za »Domače vaje«, ki sem jih tudi urejeval. — E, sentimentalen sem bil. Meška sem znal cele strani na izust in se njegovega vpliva še danes težko otresam. Izidor Cankar me je začel reševati Življenja sploh nisem poznal. Idealno sem bil vzgojen in nisem mogel verjeti, da se gode v življenju tako gnusne stvari. Gradec me je komaj malo izšolal — tam smo bili trije: Joža Lovrenčič, Lojze Remec in videli smo tudi Stanka Majcena. Izidor Cankar me je vabil k »Domu in svetu«, pa je šlo mojega več v koš kot v list. Bil mi je Cankar tak izvrsten mentor, da mu tega nikdar ne pozabim. A komaj sem se v listu dobro usedel, sem že moral prekiniti z delom — saj sem Vam že povedal, zakaj.

Šele tu v Mariboru sem začel zopet nekaj delati. Sprva sem pomagal pri »Našem domu« — tam je izšla prvič novela »Georgine«, pa tudi druge stvari. Lotil sem se prevajanja — »Gorskega kralja« pa Gorkega. — Zasnoval in v veliki meri dovršil sem tudi dva sodobna romana: »Sence« in »Povodenj«. V »Povodnji« opisujem, kako najde civilizirana mlada ženska — učiteljica — spet pot do narave. Gorenjsko sem skušal ujeti v to delo — »Sence« pa sem postavil na štajerska tla. Tu je fabula razgibana, problemi zakona in zvestobe so izneseni, pa vendar ne morem trditi, da obravnavam problematično snov, marveč mi je do tega, da fabulistično prikažem sodobno naše življenje na deželi.

O počitnicah bi bil oboje končal, pa so me nagovorili, naj napišem dramo za obletnico koroškega plebiscita. Tako je nastal v mesecu dni fragment »Juta« — v verzih. To bi trebalo dokončati, mesto treh dejanj bi jih morala imeti igra pet — in popolnih. Delo temelji na precej izčrpnem studiju virov koroške zgodovine, godi se ob času ustoličenja prvega Habsburžana na Koroškem — tedaj je bil tam konec svobode in začetek zatiranja slovenskega življa. Juta personificira Koroško... Prišel sem pa na sled mnogim napakam, ki na njih sloni naše poznanje koroške zgodovine. Tako je n. pr. predstava, ki jo imamo o ustoličenju koroških vojvod, popolnoma napačna. — Toda pri svojem vestnem studiju v knjižnici sem naletel na mnogo naše, slovenske snovi, ki so si jo Nemci prilastili, tako zlasti glede ljudskih pripovedk. Zdaj pišem pravljico za otroke »Zlata skledica«, ki je vsa fundirana na neznanem domačem gradivu, pravljica, ki stopi v realno življenje... Nedodelana je tudi mladinska povest »Med mrtvim kamenjem«, ki se godi v kamniških planinah. V teh mladinskih spisih hočem pokazati, da imamo doma stvari, ki jih v zunanjih literaturah občudujemo.«

»Imate še drugih zasnutkov?«

»Kaj bi ne imel? ‚Dete majceno' — to bi bila daljša novela o materi detomorilki, ki jo v poročni noči glas deteta vabi, naj gre pogledat, kje je pokopano — in gre v vodo za njim. Potem iz dobe poplave verižništva tragedijo kmetskega dekleta, ki ga uničijo ljudje, ki so na kmetih trgovali z lesom, popivali in razuzdano živeli; — poprevratne razmere v naših malih mestih bi mi bile povod za komedijo »Leda z labudom« — tu bi nastopila družba gnilih ljudi, ki so prišli čez noč do denarja — njih moralno pa kulturno ozadje. In še otroško igro bom napisal — ‚Zelena šumica...'«

»Kako pa Vam gre pisanje?«

»Lahko pišem, samo če imam mir, če nimam skrbi, da bi me trle. V študijsko knjižnico zabajam često, da prebiram in študiram zajige za zgodovinske zasnutke. Ekscerpti iz razprav mi predočujejo milje, dobe, razmere — zanimam se za vse podrobnosti — pa pridejo figure kar same od sebe in začno govoriti.«

»Rad bi izvedel še več o tem, kako delate.«

»Ne morem trpeti proze, ki jo danes pišejo mnogi mladi pisatelji, ker je papir. Jezik se substantivizira. Ta proza ni zvezana z našo zemljo. To ni naša dikcija. Ne poznajo zgradbe našega stavka, ker ne poznajo naših klasikov, ali ker se v tem pogledu vanje ne vglabljajo. Sam še iščem — s svojimi stavki tudi nisem zadovoljen. O stilu in zgradbi slovenskega stavka nimamo nobene razprave. Znanstveniki raziskujejo samo besede. Zato stavek ne poje, leze v abstraktnost. Kompozicijo stavka — to iščem. A kaj, ko je tako malo časa. Prej sem ga imel preveč, zdaj ga je premalo. — Tudi pesmi imam — a te hranim zase...«

Dornik govori živahno, se razvname, kadi, dali vé, da mu škoduje, z neko razdraženostjo, ki jo pa skuša nehote skriti z disciplinirani, tesnimi kretnjami rok. V pripovedovanju tolmači vsako trditev z mnogimi pripombami, tako, da imaš vtis pedantnosti, ki mu pa morda ni prirojena, temveč se z njo le sili v neki bojazni, da bi poslušalce njegove zaupljivosti ne tolmačil krivo, ali da bi ne imel povsem jasne slike o stvareh.

Ura večerje se je bližala; poslovila sva se in odšla vsak k sebi — v neprijetni snežni večer. s. k.

Dr. Stanko Leben:

Francoščina brez učitelja

Smotreno izdajanje pripomočkov za učenje tujih jezikov, ki ga tako uspešno in tako hvale vredno goji Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, je v naših razmerah kulturen čin prvega reda. Zlasti v poslednjem času nam je podarila nekaj učbenikov (angleškega, nemškega in italijanskega jezika), ki po svoji praktični uporabnosti predstavljajo naravnost vrhunec dosegljivih možnosti, po svoji strokovnjaški tehtnosti in točnosti pa po veščini prirediteljev dosezajo pri nas doslej še nedoseženo višino.

Med pedagogi za učenje tujih jezikov je danes dr. Stanko Leben gotovo eden tistih, ki svojo nalogo pojmujejo ne le pravilno in s širokih vidikov, marveč imajo tudi vso sposobnost in občudovanja vredno spretnost za težko in odgovorno delo, kakršno je pisanje jezikovnega učbenika. Že s svojo »Italijansko vadnico za šole in samouke«, katere I. in II. del sta nedavno izšla v enem zvezku v založbi Jugoslovanske knjigarne, je dr. Leben sam sebi dal najboljše spričevalo. Vzorna ponazoritev težjih mest in preglednost ter obenem temeljitost so vrline, ki odlikujejo tega zanesljivega in v vsakem pogledu učencu ustrezajočega učitelja jezikov.

Pravkar je izšla 175 strani obsegajoča knjižica pod naslovom **»Francoščina brez učitelja«**, ki predstavlja prvi del zgoščenega, najpreprostejšemu človeku dostopnega učbenika francoskega jezika in ki obsega osnovne pojme iz francoske slovnice. Knjiga je namenjena najprej samoukom in — kakor rečeno — je pisana na tako preprost in jasen način, da se je more z uspehom poslužiti tudi človek, ki nima višje izobrazbe. Tudi bo zlasti jako dobrodošla našim izseljencem, ki odhajajo v Francijo, pa tudi tistim, ki so že v Franciji, da si bodo prilastili znanje tega svetovnega jezika. Pa ne le tem najpreprostejšim ljudem, tudi izobražencem bo dr. Lebnova knjižica naravnost najidealnejši pripomoček za učenje jezika, čigar važnost postaja za nas vsak dan večja in po katerem čutimo vedno večjo potrebo. Prijeten in pridnemu učencu naravnost vzoren pripomoček je ta priročnik, ki podaja važnejšo snov v poljudni in razumljivi obliki, ki mu daje prav za prav vse, kar je potrebno, da se more lotiti čitanja listov in knjig, to se pravi, kar je potrebno, da **se more začeti praktično okoriščati z novim jezikom.**

Prvi del Lebnove »Francoščine brez učitelja« obsega, kakor že omenjeno, osnovne pojme iz francoske slovnice. Podrobneje se bavi z izreko in pisavo francoskih glasov, s pravopisnimi znaki in z vezanjem, s členom in samostalnikom, s pridevnikom, s števnikom, z glagolom (zlasti izčrpno je poglavje o nepravilnih glagolih), z zaimkom, prislovom, s predlogi in vezniki.

Te prepotrebne in tako zelo posrečene knjige smemo biti zares veseli, tem bolj, ker je založba nastavila tako zelo nizko ceno, da je vsakomur mogoče nabaviti si to dragoveno delce. Brez poštnine velja namreč prvi del Lebnove »Francoščine brez učitelja« **le 28 Din.** s poštnino **32 Din.** Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani in vsaka druga knjigarna v Sloveniji.

Toplo priporočamo najširšim slojem ta preprosti učbenik, ki ima velevažno nalogo, da nam približa poznanje francoskega jezika in francoske kulture, kar bo gotovo blagodejno vplivalo na naše, še vedno nekoliko nemško kulturnost orijentirano ljudstvo.

Svojstva, vsled česar je pristna

Dagmar-svila

tako priljubljena in toliko iskana, so:

Stalnost barv glede pranja in glede solnca

Največja trpežnost, ker je izgotovljena iz najboljše umetne svile

Najmodernejši vzorci, ker se tiska po najnovejših pariških predlogah

Žive barve vkljub absolutni stalnosti

Zahtevajte povsod samo Dagmar-svilo!

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Leon N. Tolstoj.

Zakaj?

Nasplošno pa sta imela Migurska v življenju več sreče kakor nesreče.

Tako sta živela mirno in zadovoljno pet let.

Toda nenadoma je prišla nesreča.

Najprej je zbolela deklica, par dni nato pa še deček. Tri dni je deček kar gorel od vročine in se tresel od mrzlice, pa nobenega zdravnika ni bilo mogoče dobiti. Umrl je četrti dan. Dva dni nato je umrla še deklica.

Albina se samo zato ni utopila v Uralu, ker se je bala, da bi Migurski ne mogel prestati vseh teh nesreč. Toda življenje ji je postalo težko. Prej je bila tako skrbna in gibčna, sedaj pa je prepustila vse skrbi in delo Ludoviki in je po cele ure tiho ždela v kakem kotu in premišljevala.

Kadar je bilo lepo, je romala na grob svojih otrok in si tam trgala srce s spomini.

»Čemu? Zakaj?« se je venomer izpraševala. »Jecio in jaz... taj nisva hotela nič drugega kakor to, da naju puste živeti v miru... da vzgojiva otroka, kakor se spodobi, da vzrasteta in živita...

Pa ga naenkrat izženo, nama dado okusiti srečo, takoj nato pa vzamejo to, kar je bilo obema najdražje na svetu. Čemu? Zakaj?«

Venomer je tako vpraševala Boga in ljudi. Nikakor si ni mogel predstavljati, da je na to vprašanje mogoč kak odgovor. Toda brez odgovorov ni življenja in njeno življenje se je ustavilo. Ubogo življenje izgnanca, katero je znala prej olepšati in omiliti, to življenje je postalo poslej neznosno njej in Migurskemu, ki je tudi radi nje trpel, ne vedoč, kako naj ji pomaga.

VII.

V tem za Migurskega najtežjem času je dospel v Uralsk neki Poljak, ki se je pisal Rozolovski. Bil je namreč udeležen pri ponesrečeni veliki zaroti poljskih prognancev, ki so pod vodstvom katoliškega duhovnika Sirozinskega pripravljali splošen upor in pobeg iz ujetništva.

Kakor Migurski in tisoči drugih je bil kaznovan tudi Rozolovski s sibirskim prognanstvom zato, da je hotel biti, kar je bil od rojstva — Poljak. Za udeležbo v zadnji zaroti so ga naknadno šibali in po prestani kazni pridelili kot navadnega vojaka enemu oddelku, kjer je služil Migurski. Rozolovski, poprej profesor matematike, je bil dolg, nekoliko sključen suh mož z vdrtimi licI in mrkim čelom.

Takoj prvi večer po svojem prihodu je pričel Rozolovski, ki je bil k Migurskim povabljen na čaj, pripovedovati s svojim počasnim, enakomernim, mirnim basom o zadevi, za katero je moral tako hudo trpeti. Stvar je bila ta, da je osnoval Sirozinski po vsej Sibiriji razpleteno tajno društvo. Hoteli so s pomočjo Poljakov, ki so služili pri kozaških in garnizijskih oddelkih, zanetiti upor med vojaki in obsojenci, pritegniti k sodelovanju prognance in kmete, se v Omsku polastiti topov in vse osvoboditi.

»Ali bi bilo to sploh mogoče?« je vprašal Migurski.

»To je bilo popolnoma mogoče, saj je bilo že vse pripravljeno,« je odgovoril Rozolovski, postal še bolj mrk in pričel počasi pa mirno razvijati vse zarotniške načrte in sredstva, ki so si jih bili izmislili, da bi dosegli svobodo ali v slučaju neuspeha vsaj varnost za udeležence. Uspeh je bil nedvomen, toda dva poslednja sta izdala zarotnike. Sirozinski, kakor ga je slikal Rozolovski, je moral biti genialen mož z neupogljivo, trdno dušo. Tudi je umrl kot mučenik in junak. In Rozolovski s svojim vedno mirnim, nizkim glasom je pričel podrobno popisovati usmrtitev, ki jo je moral na povelje oblasti gledati z vsemi drugimi takratnimi obsojenci vred.

Dva bataljona vojakov sta se postavila v dve dolgi vrsti. Vsak vojak je imel v roki tenko, prožno šibo. Kot prvi je prišel na vrsto zdravnik Czakalski. Dva vojaka sta ga peljala naprej in vsak izmed onih, ki so držali šibe, jo je zavihtel nad njegovim golim hrbtom v trenutku, ko je prišel mimo. Zagledal sem vse to šele takrat, ko so ga pripeljali na kraj, kjer sem stal. Od kraja sem čul samo bobnanje, a ko sem razločil žvižganje šib in njih udarce po telesu, sem razumel, da se bliža. Videl sem potem, kako sta ga vojaka vlekla za roki naprej. Krčil se je medtem, ko je šel, in vrgel glavo zdaj na desno, zdaj na levo. V trenutku, ko je bil pred menoj, sem nenadno začul, kako je zaklical vojakom ruski zdravnik: ‚Nikar ga ne šibajte tako hudo, usmilite se!‘ A vojaki so šibali vedno dalje in ko je drugič prišel v mojo bližino, ni več mogel sam prestavljati nog, temveč so ga vlekli naprej. Ta prizor je bil grozen. Zatisnil sem oči. On se je zrušil in so ga nesli proč. Potem so prišli na vrsto drugi, tretji, četrti. Vsi so se naposled zgrudili in so jih odnesli. Eni so bili že mrtvi, drugi so umirali, mi pa smo morali stati in gledati... To je trajalo šest ur od zgodnjega jutra in do dveh popoldne. Sirozinskega samega so pripeljali kot zadnjega. Nisem ga videl že dolgo poprej, in zdaj ga ne bi spoznal: tako se je postaral. Njegov obriti obraz se je ves pokril z gubami in je bil zelenkasto bled. Nepokrita glava je kazala popolnoma vdrta lica in je tako shujšal, da so se lahko na golem životu preštela vsa rebra. Korakal je kakor vsi ostali, zdrznil se pri vsakem udarcu in krčevito obračal glavo, a nič ni stokal in je glasno molil molitev: ‚Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.‘«

»Čul sem to na lastna ušesa,« je naglo in hripavo spregovoril Rozolovski, zatisnil usta in pričel sopihati skozi nos.

Ludvika, ki je sedela pri oknu, je ihtela in stiskala robec k očem.

»Kaj bi nam vse to na široko pripovedovali! Živine so, seveda, prave živine!« je zaklical Migurski, vrgel stran svojo pipo, skočil s stola in zbežal ven v temno spalnico. Albina pa je sedela kakor lesena z očmi, uprtimi v temo.

VIII.

Ko se je povrnil prihodnji dan Migurski iz vojašnice domov, ga je presenetil in razveselil obraz njegove žene. Kakor nekoč mu je s prožnimi koraki in sijočimi očmi pohitela naproti in ga vedla v spalnico.

»Čuj, Juzja!«

»Kaj je?«

»Vso noč sem ugibala o tem, kar nam je pripovedoval Rozolovski. Prepričala sem se zdaj, da tako ne morem živeti, tukaj ne morem živeti dalje! Rajši grem v smrt, a tu ne bom ostala.«

»Kaj pa hočeva potem?«

»Pobegniva!«

»Pobegniva? Kako pa?«

»Vse sem že premislila, le poslušaj,« in mu je razodela načrt, ki ga je izmislila ponoči. Nekega večera bi moral Migurski naskrivaj zapustiti hišo in ob reki Uralu odvreči svoj vojaški plašč s pismom, da si je vzel življenje. Oblasti bodo mislile, da je skočil v vodo, ga iskale in potem javile dogodek dalje. On pa se naj skriva na kraju, kjer ga ne bodo našli. Počakati bosta morala najmanj mesec dni. In potem, ko se bo vse razburjenje poleglo, pobegneta.

V prvem trenutku se je Migurskemu zdel njen domislek nejzvedljiv, a prigovarjala mu je neprestano tako prepričevalno in vneto, da je pričel na koncu dneva z njo soglašati. Saj mu tudi ni bilo tako težko osvojiti njeno stališče. Kazen, prav tista, ki jo je slikal Rozolovski, bi grozila pri ponesrečenem begu samo njemu, Migurskemu, a pri uspehu bi postala oba prosta. Vedel je tudi, kako neznosno je postalo zanjo po smrti otrok sibirsko življenje.

Zaupala sta načrt Rozolovskemu in Ludviki ter ga po dolgem posvetovanju, spreminjanju, izpopolnjevanju določila v končnoveljavni obliki. Od kraja sta mislila, da bi moral Migurski po navideznem utopu pobegniti sam. Albina bi se potem odpeljala s konji in ga srečala na določenem kraju. Tako se je glasil prvotni načrt. A pozneje, ko jima je naštel Rozolovski vse slučaje ponesrečenega bega tekom zadnjih pet let (v vsem tem času se je samo enemu beguncu posrečilo priti na varno), je predložila Albina drugačen načrt. Juzja bi se moral skriti v kočiji in odpotovati z Albino pa Ludviko vred v Saratov. Odtod bi lahko preoblečen in sam potoval ob Volgi navzdol proti jugu, pa bi se na poprej določenem kraju vkrcal v brod, ki ga je hotela Albina najeti v Saratovu. Potovala bi potem skupno po vodi do Astrahana in naprej po Kaspiškem morju v Perzijo. Ta načrt je ugajal vsem z glavnim svetovalcem Rozolovskim na čelu. A izkazalo se je, da bi bilo jako težko v kočiji urediti prostor, kjer bi se lahko skril odrasel mož. Toda nekoč se je povrnila Albina s pokopališča in je Rozolovskemu povedala, da bi ji bilo zelo hudo v tuji deželi zapustiti ostanke svojih otrok. Rozolovski se je zamislil in ji je potem dejal:

»Če bi naprosili oblasti za dovoljenje, da vzamete s seboj krsti vaših otrok, vam tega nedvomno ne bi odrekle.«

»Ne, tega ne morem pa tudi nočem prositi!« je odvrnila Albina.

»In vendar morate to storiti, ker je to predpogoj za uspeh! Vi krsti ne boste vzeli s seboj, naročili boste samo velik zaboj za krsti, in v zaboju skrili Juzefa.«

V prvem trenutku je Albina odločno zavrnila ta nasvet, ker bi ji bilo nadvse mučno izrabiti za zvijačo sveti spomin na njeno deco. A Migurski je brez vsakih pomislekov izjavil, da bi bila to res najboljša rešitev vseh težkoč, in je morala potem tudi Albina pristati na to.

(Dalje prih. nedeljo.)

P. Werder:

Kdo je bila?

(Konec.)

Bilo je že pozno, ko se je prihodnje jutro zbudil — okna so bila zapahnjena in dan ni mogel prodreti v kočo. Njegov prvi pogled je veljal vratom, za katerimi je morala ždeti ženska. V pojemajoči svetlobi ognja na ognjišču je videl barikado nedotaknjeno. Potemtakem je morala biti ženska še v sosednji sobi. Morda je spala tudi ona, zavita v tople odeje, in se krepila za nov napad. Morda pa so bile to njene odeje in potem je bila morala prebiti noč neodeta. Pa bi se bila že oglasila, če bi jo bilo zeblo, si je dejal sam pri sebi in se nekoliko zasmejal — a ta smeh je zvenel neiskreno in se je njemu samemu zdel tuj.

Ko je naložil drv na žrjavico, je šel mož k oknu in odpirajoč oknice prevdarjal, ali naj takoj odrine ali pa počaka, da se prikaže ženska in pojasni svoj nočni nastop. Toda s prestrašenim krikom je odskočil: skozi okno ni bilo nikake svetlobe. Koča je bila zopet popolnoma zametena! To je pomenilo, da bo moral ostati z žensko pod eno strebo morda dneve in dneve. To je pomenilo trajen strah in pričakovanje, da ga iznenada znova napade, da se bo moral boriti z njo sredi noči in viharjev.

V tem trenutku je zahrumelo, zašumelo, zabobnelo čez kočo, dim je iz dimnika udaril nazaj. Plaz je zasul kočo.

Mirno se je vdal v usodo. Sedaj je bilo treba pač čakati, če se bo sneg pomaknil dalje. Ugodno je bilo, da je stala koča ob robu hude strmine. Vendar bo čudež, če bo mogel skoro na prosto.

Tema, ki je nastala, ko je ugasnil ogenj, ga je mučila, zato je začel stikati po omari, ki je zavzemala skoro celo steno. Res je našel par voščenih svitkov. Tudi magnezijeve baklje je našel, ki jih pa v zaprtem prostoru ni mogel rabiti. Prižgal je voščenico in použil nekoliko od zalog, ki so bile v omari. Preračunil je, da bi zadostovale za šest dni. Potem bi moral stradati. Zavil se je v odeje.

Dan je potekal, kruto dolg in mučen na dva načina: prvič zaradi obupnega položaja, drugič zaradi bližine neznane ženske. Sicer ni bilo slišati nobenega glasu, toda gotovost, da se nahaja v njegovi bližini, mu ni dala pokoja.

Če je telo prvo noč neodoljivo zahtevalo svojo pravico, naslednjo noč skoraj ni zatisnil očesa. Voščenica je neprestano plapolala, kakor bi hotela ugasniti. Zaspati ni mogel in če je za trenotek zasnul, so ga mučile grozne sanje. Tako je ležal, z nožem in žepno svetiljko poleg sebe, vso noč in še naslednji dan, topo strmeč predse; vstajal je le toliko, da je nekoliko jedel. Čisto tiho je bilo, kakor v grobu, tako se mu je zdelo. In vendar je bilo tu nekaj glasnega, zdelo se je, da s tisoč nejasnimi zvoki šepeče tišina, katerih glasov pa ni bilo mogoče umeti in razvozljati in ki so zato tembolj trpinčili živce.

Naslednji dan je nož prižgal še drugo voščenko, tako se ni čutil tako samega, ker sta plapolala dva živa plamenčka. Tretji dan je začel glasno peti in je pel ves dan in vso noč, dokler mu ni odpovedalo grlo. Ko pa je utihnil, je bila tišina dvakrat strašna, zgrinjala se je okrog njega, mu grozila in ga preganjala sem in tja. Tedaj je začel s sekiro udrihati po mizi in tolkel brez prestanka... Četrti dan ni več zdržal; od samega obupa je bil na žensko za cele ure pozabil. Sedaj pa je naenkrat odrinil mizo in stole od vrat in zaklical: »Pojdi sem!«

Nikogar ni bilo. Zakričal je še večkrat, naj pride k njemu, in ko tudi to ni pomagalo, je prosil in moledoval. Slednjič se vrgel nad vrata, dokler ključavnica ni popustila. Teman je ležal prostor pred njim. Strmel je vanj, hlepeč po človeškem glasu. A nič se ni ganilo, noben glas ni odgovoril, samo tišina je bila glasna in ga plašila. Ali je prežala za vrati, ali mu je bila tudi zdaj še sovražnica? Toda celo tedaj, celo če bi ga hotela napasti, bi mu bila že dobrodošla.

Taval je po temi in šepetal: »Daj, pridi, pridi vendar!« In razširil je roke — le naj ga zadavi. Samo da bi čutil človeško bitje, da bi vedel, da je poleg njega še kako bitje na svetu. Tipaje je tavai po izbi. Toda nikjer vročega človeškega diha, nikjer besnih lakti, ki bi ga vklenile, nikjer rok, ki bi se toplo stisnile okrog njegovega vratu. Neprestano šepetajoč: »Pridi, pridi!« je hitel nazaj v prvi prostor in vzel svojo žepno svetiljko.

Žolto je posvetila luč v kot male izbe. In sedaj jo je videl. Togo je sedela ob steni, glava je bila nagnjena naprej. Zavpil je, kakor bi jo mogel njegov krik priklicati nazaj iz dežele večnega sna. Ni se zganila, čisto tiho je sedela — ona, ki je bila še pred kratkim tako divja.

Tedaj ga je znova prevzel strah, vrnil se je v svojo izbo, zaloputnil vrata in jih znova zastavil z mizo in stoli. Še višjo, še močnejšo je napravil barikado.

Pozno zvečer — njegova ura je kazala deset — jo je zopet obiskal. In potem zjutraj še enkrat. Vsakokrat jo je našel v enakem položaju: glavo sklonjeno naprej, togo, brez pogleda. In vsakokrat ga je bilo bolj strah pred njo in pred samim seboj. Mraz, ki ga je vedno bolj grudil, tako da je komaj še hodil, je prihajal od nje, tako se mu je zdelo; vse odeje niso več nič zalegle, a drva so že davno vse pogorela.

Da, sedaj se je začel bati vsega okrog sebe. Tudi stolov in mize in omare; vse je pustil prevrnjeno, kakor je bilo, in se v velikem loku izognil, ko se je vračal od mrtve. Samo luč je ljubil in jo nežno negoval.

Misli so mu hodile po čudnih potih, domišlija je porajala mehurje, ki so se razpršili, če se je gibal. Ali naj si ne zažge obleke na telesu? Potem bi bilo toplo, da, potem...

Opoldne se je sneg slednjič umaknil. Bobneč je nenadoma zgrmel dalje v dolino. Vel je mil veter in prijetno zvenel.

Mož je popil zadnjo kapljo konjaka, spravil svoje stvari skupaj in naglo zapustil kočo, čim se mu je posrečilo odpreti vrata; moral si je pomagati s sekiro. Pri tem se je bil ogrel, polagoma so se mu začeli udje zopet pokoriti. Kakor da bi pred kom bežal, je drvel po pobočjih. Da bi se mu le smuči ne zlomile! V blaznem diru je šlo skozi soteske in po gričih predgorja, ne da bi se le za trenutek ustavil.

O mraku je dospel v neko vas in stopil v krčmo. Molče je večerjal in se ni ozrl po glasnih kmetskih gostih. Ko so odšli, si je pripravil ležišče na klopi pri peči. To mesto si je bil izgovoril, dasi se mu je gostilničar čudil.

Mož se je tesno stisnil ob vročo peč. Ponoči ni mogel biti več sam, moral je slišati, kako so ljudje v sosednji sobi smrčali, in bil je hvaležen, ko je pes v spanju zarenčal in se s tacami dotaknil njegovih nog.

Sedaj je ležala tudi ona in spala — negibna, z glavo, nagnjeno naprej, brez pogleda. Zmrznila je bila, on je dopustil, da se je to zgodilo. Imela ni nikakih vžigalic in on ji je vzel še odeje...

Naslednji dan je zapustil kraj. Ni se upal vprašati, kdo je bila, kaj jo je gnalo v samoto, kjer je postala bolna in blazna. Ali so tu sploh kaj vedeli o njej? Toda vse to je bilo itak nevažno. Važno je bilo samo, da ji je bil vzel odeje. Zato je zmrznila, samo zaradi njega...

Mala lokomotiva je zmagoslavno zažvižgala, ko je stopil na vlak. Stisnil se je v kot in videl, kako so bežale gore, ki so se stroge in brezmadežne dvigale v sinje nebo. Zdelo se mu je, kakor da bi krile veliko skrivnosti in čudes.

Zrak je bil čist in močan. Skozi okno mu je vel okolu senc; dihal je globoko in dišalo je po pomladi. Grmenje v dolino drvečega snega mu je polagoma minevalo v ušesih, čim bolj se je oddaljeval od gora.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo težnikov
solnčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

J. de Saint Laurand.

Iz francoske Afrike

Namesto v začetku XVIII. stoletja, ob zatonu monarhije solnčnega kralja Ludovika XIV., izgubljene Kanade, si je Francija v polpretekli dobi naglo ustvarila nov razsežen kolonijalni imperij v zapadni Afriki. Ta njen del črne celine — če se ne oziramo na mala vmesna angleška in španska posestva ter neodvisno republiko Liberijo — tvori velikansko celotno državo z 10 milijoni kvadratnih kilometrov ozemlja in 30 milijoni prebivalstva. Daje metropoli do 1 milijon temnopoltih vojakov, ki so steber francoske oborožene moči. Vedno večji francoski izvoz iz kolonij je lani znašal 7 milijard in uvoz 15 milijard frankov. Od rimskih časov do sedaj tvorijo prometna sredstva predpogoj za razširjenje kulture in uspeh kolonijalne politike. Francozi so veliko storili za dobre ceste. Ob koncu leta 1922. je mukoma prebrodila Saharo prva avtomobilska karavana v teku 18 dni. Zdaj zmagujejo šestkolesni, za peščeno morje nalašč zgrajeni avtomobili isto daljavo v petih dneh. Bencinske sesalke in cisterne z oljem so zrastle vzdolž prastare, s človeškimi in velblodjimi kostmi posejane ceste. Kmalu bodo potegnili motorni vlaki potnike preko vse 3000 km dolge saharske proge do belgijskega Konga; še večji pomen pa ima 5480 km dolga zračna proga Pariz—Dakar. Dakar je postal iz zamorske ribiške vasi cvetoče pristanišče s 30.000 prebivalci in pričakuje sijajno bodočnost. Morska vožnja Dakar—Pernambuko (v Južni Ameriki) je namreč čez Atlantik najkrajša, in je po naravi določen Dakar za središče vse evropsko-južnoamerikanske trgovine. Nigerski parniki vežejo Dakar s Saharsko železnico. Turisti redno potujejo v Timbuktu, črno prestolico ob Nigeru, kjer so malikovalci še pred kratkim obglavili slehernega belega človeka. Uspehi so veliki, in zato dolguje Francija veliko hvaležnost onim neustrašenim raziskovalcem, čijih vztrajni pogum ji je osvojil novi del sveta. Med njimi zavzemajo ugledno mesto skromni katoliški misionarji, ki so delali za domovino, ne da bi se spotikali nad ozkosrčnostjo svobodomiselnih politikov, ki so morali naposled uvideti njih zasluge. Omenimo samo »saharskega apostola« p. Charlesa de Foucaulta, ki je zamenjal sijajno pot aristokratskega častnika s težkim delom v puščavi in zaključil svoje požrtvovalno življenje z mučeniško smrtjo pod sabljami nestrpnih muslimanskih Senusijev. Alžir, izhodišče francoske kolonijalne politike in nekdanje gusarsko gnezdo, kjer je vlačil kot suženj verige veliki avtor »Don Kijoteja« Servantes, je prizorišče naslednjih, lani po naravi posnetih sličic.

Na obisku pri opicah

Drvimo po široki in gladki asfaltirani cesti. Na desno se vidi brezmejno sinje morje z izgubljenimi ribiškimi belimi jadri, na levo se dvigajo šilasti griči. — Šofer, ne hiti tako! Daj, da morem uživati poezijo tega prijetno hladnega jutra, ta po morski vlagi in cvetlicah prepojeni zrak! — A griči izginejo in vozilo zdrvi od obale v notranjost alžirske stepe, ki jo zapirajo v globini divji vrhovi Djurdjure, Atlaskega predgorja. Kljub neznatni 80 kilometrski daljavi so slični rahlim belim oblakom — to povzroča obmorska jutranja megla. Vsa stepa je posejana z nasadi hiacint in pelargonij. To je kraljestvo tovarn za dišave in eterična olja. Njih dolgi železni dimniki štrlijo tu in tam v zrak kakor v Evropi, a osamljene palme, kakor človeška glava debelo mesnato bodeče listje kaktej ter čudne po tleh stegnjene agave nas spominjajo, da smo v Afriki. Prehitimo male oslička, ki nosijo v bele burnuse zavite Arabce z obvezno dolgo zakrivljeno palico v roki. Avtomobili s turisti drvijo mimo naprej. Namenjeni so kakor tudi mi k opicam na obisk. Kamenite grmade postanejo vedno bolj razločne. Soteske se zdijo vijoličaste. Brzimo po neštevilnih suhih strugah, sledovih pošastnih pomladanskih planinskih hudournikov. Tam v hribih se nadaljuje zima s snežnimi meteži, in tu spodaj letajo metulji po cvetkah in žvrgole ptice. Nikjer ni videti sličnega nasprotja med življenjem in smrtjo. Življenje je še prehrupno. V neštevilnih slapovih iz meglenih višav padajoči potoki nas naravnost glušijo. S pošastno naglico hite po skalovju, se razpršavajo v prah, v katerem poigrava mavrica, ali padajo navzdol kakor steklena zavesa, skozi katero se vidi bohotno cvetoče grmovje. To je res pravljična slika. Zdaj smo že med slikovitimi »ruisseaux de singes«, Opičjimi potoki. Ta kraj bi se lahko imenoval tudi Oleandrova dolina, ker ga gosto pokriva z belim in rožnatim cvetjem posuto nežno zeleno rastlinstvo. To je naslada za oči in za nos, a vendar samo prevara. Cvetje, skorja in listje čarobnih oleandrov so polni strupenega soka. Domači mazači dobro poznajo njegove usodne lastnosti, ki so bile tolikokrat na uslugo sovraštvu in maščevalnosti. Zdaj se prikažejo med skalovjem prve opice. Največje izmed njih so komaj dorasle do velikosti malega kužka, a zato so pa občudovanja vredne akrobatinje. Visijo po vejah, se zibljejo in zlete čez pošastno globoke, več metrov široke prepade. Strah jih je gledati. Ali se res nikoli ne zrušijo v brezno pa smrt? Marsikatera opica tako spretno in naglo drvi od drevesa do drevesa, da prav nič ne zaostane za avtomobilom na cesti in kakor berač neprestano moli roko. Ujamejo v zraku vse dobrote, ki jih mečejo potniki, cvilijo in se pretepajo. Stop! Dospeli smo na cilj. V mali kavarni sredi gozda stojijo mizice kar ob cesti in so vse zasedene po turistih. Amerikancev je seveda največ in skoro vsi fotografirajo. To je res zabavna slika, ker je tu opic kolikor hočete. Švigajo med mizami, jemljo ljudem hrano iz rok in ukradejo vse, kar vtegnejo. Tu je pač treba biti na straži. Američanki, ki je napravila zamaknjen obraz za fotografa, je debela opica sunkoma strgala torbo iz rok in kakor blisk izginila v grmovju vrh skal. Najbolj ljubke so opice z mladiči na hrbtu. Menda jim niso prav nič na poti, ker hodijo, tečejo in skačejo prav tako urno kakor vse ostale. Neka samica je nosila v naročju mrtvega mladiča. Ali je mislila, da bo še oživel? Vse opice so popolnoma krotke, nimajo nobenega strahu pred ljudmi in pridejo prav blizu, vendar pa ni mogoče nobene prijeti, ker potem renčijo in grizejo. Streljanje in sploh lov na opice je prepovedan. Po lanskem obisku dr. Voronova, čegar predavanja so imela izreden uspeh, je objavil gubernator posebno odredbo, ki je vse opice v francoski Severni Afriki proglasila za lastnino po Voronovu ustanovljenega zavoda za raziskovanje pomlajevanja. Ne vem, koliko opic je ostalo v Alžiriji. Čul sem, da štejejo nekatere črede do 200 glav. Ona, ki je nas zabavala, je imela kvečjemu 40 članov. Tudi pri opicah ni nobene pravičnosti. Močnejše odpodijo slabejše pa manjše in jim ne pustijo k turistom. Revice zdijo žalostno po skalovju, ne da bi si upale na cesto. Če jim kdo vrže grižljaj, takoj plane vmes katerikoli močnejši trinog in odvzame darilo. Ogorčena nesrečnica potem dolgo predirljivo vpije in toži grabežljivega nasilneža.

Lev v kurniku

Ob svitu me je zbudil nepopisen hrušč v kurniku. Kure so kokodakale, purani so se jezili in gosi gagale. Pohitel sem na pomoč, ker dobro vem, da kradejo Arabci prav radi in zelo spretno perutnino. Našel sem v kurniku pravo revolucijo. Vse prebivalstvo se je gnetlo ob žični mreži, lezlo drug drugemu na hrbet in se ogorčeno zaganjalo v nepoklicanega gosta, ki je poskušal strgati žico. Kakšno bitje pa je to? Videti je bilo kakor oguljeno rumenkasto dvamesečno ščene, in vendar je bilo drugačno. Nisem vedel, katera zver bi to bila. Vsekakor je bila prav suha, koščena, mišičasta in divja. Renčala je in s krempiji grabila po mreži, grizla pa se ni mogla, ker je bila brez zob. Afrikanska perutnina ima tudi prav srdit značaj. Puran je neznano zver pograbil za uho, petelin ji je kljuval šapo, gosak pa ji je vtaknil glavo naravnost v žrelo in jo krepko vlekel za jezik. Zadaj se je godilo napadalcu še slabše. Mladi psiček, bel s črnimi lisami, se mu je s šapami upri v hrbet in mu na vso moč poskušal odtrgati rep. Moral sem napadalca rešiti iz neprilik. Pograbil sem ga v naročje in ogledal bolj podrobno. Prepričal sem se, da je to vsekakor jako huda zver: hotela se je istočasno zakaditi vame in tudi kuram ni marala odpustiti svoje sramote. Zdaj pa je pritekel moj sosed, častnik:

»A, tukaj ga imate, mojega leva,« je zaklical, »že zopet je nadlegoval ta nepridiprav sosesko. Pripeljal sem ga iz Konga, da bi se z njim zabavala moja deca.«

Mlado levje ščene je živelo pri častniku več mesecev na zaprtem balkonu, in Alžirci so občudovali njegovo porednost ter mačjo spretnost pri igranju z žogo. Pozneje, ko so levu zrasli zobje in je postal nevaren, so ga odpeljali k tovarišu v »Jardin d'essai«, čudovito lep zoološki vrt ob morju, kjer šumijo v rahlem vetriču banane pa palme. Ob godbi morskih valov sanja zdaj tod mladi lev po rojstnem Kongu. Postal je že prav lepa žival, ponos vsega zavoda.

Sicer pa je za Severno Afriko že davno minila doba nekdanjih pravljičnih lovskih doživljajev. Pred kratkim mi je pokazal znanec na ulici trhlega skljućenega starca, baje rojenega Rusa. Naselil se je tu pred vojno kot bogat mož samo zaradi lova in menda njega dni ustrelil do 40 levov. Zdaj je doživel žalosten konec: po sovjetskem prevratu je izgubil vse premoženje ter postal revež. Tudi leve zdaj lahko gledate samo v zoološkem vrtu ali pri krznarju, ki ima enega nagačenega v svoji izložbi na glavni alžirski ulici. Zato pa v neprodirnih gozdovih še številno živi panter, po hribih pa razgraja neštevilo mrjascev. Njih trdo in malookusno meso stane na trgu po 5 frankov (12 Din) 1 kg. Šakali zavijajo ponoči blizu same alžirske prestolice. Divji kunci, zajci in lisice so neštevilne, in ne vedo poljedelci, kako bi jih ugonobili. Prepelice in jerebice se pasejo v jatah. Sploh leta nebroj vsakovrstnih ptic po farmah in vinogradih ter jih barbarsko lovijo v pasti, ker se bojijo za svoje pridelek.

Vsakovrstne trgovske knjige, štrace, mape, noteze, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, zvezke i. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah!
Na debelo! - - Na drobno!
ANTON JANEŽIČ
Ljubljana, Florjanska ul. 14
Knjigoveznica in črtalnica trgovskih knjig.

Modne novosti

Moderne bluze. Bluze so slej ko prej zelo priljubljene, saj omogočujejo kombinacije s krili. Enobarvni krepp-georgette in chinakrepp se najbolj prilegata. Na našem prvem vzorcu imamo bluzo z okroglim izrezom za vratom in mehkim ovratnikom, katerega konca se rahlo zvežeta in predstavljata eleganten okras. Tudi rokavi so odličnega kroja s priljubljenim zvončastim okrasom na komolcih. — Drugo bluzo označuje priprost, a zelo učinkovit okras: spredaj tri pentlje.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

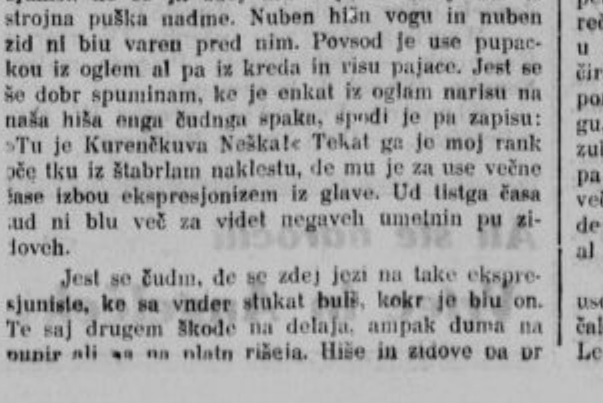

Prou za brihtnga nism mela Gustlna nkol. De je pa tku strašn zarukan, de se ekspresjunistu in tisteh sodobneh revulucjunarju, kokr jm prauja, buji, tega b s pa nkol na mislela. Tu sa se mogl na pulci smejat, ke je tku preplašen prletu pu urožn list.

A ni tu prenaumn? Sej je biu u sojeh mladeh leteh vnder sam tud tak revulucjunar in ekspresjunist, ke se jh zdej tku buji, de če jt kar iz strojna puška nadme. Nuben hišn vogu in nuben zid ni biu varen pred nim. Povsod je use pupackou iz oglem al pa iz kreda in risu pajace. Jest se še dobr spuminam, ke je enkat iz oglam narisu na naša hiša enga čudnga spaku, spodi je pa zapisu: »Tu je Kurenčkuva Neška!« Tekat ga je moj rank oče tku iz štabrlam naklestu, de mu je za use večne čase izbou ekspresjonizem iz glave. Ud tistga časa ud ni blu več za videt negaveh umetnin pu zidoveh.

Jest se čudm, de se zdej jezi na take ekspresjuniste, ke sa vnder stukat bulš, kokr je biu on. Te saj drugem škode na delaja, ampak duma na papir ali pa na platn rišeja. Hiše in zidove pa pr gmah pesteja. Fant ma holt bl kratka pamet in je puzabu na soj ekspresjunizem in na ta peru hunurar, ke ga je zajn prejeu.

Scer pa usa ta reč na gre men nč mar. Nej se plamira, če ga veseli. Jest mu na morm brant. Men gre zdela zadne dni sam iblansk »Ford« iz Starga trga pu glau, ke na ve sam, ki nega čevel žul, ampak tud ve, ki druge žul. Jest sm šla prec en tucat srajc zame, en tucat pa za mojga muža h nemu naručit. Tku uma mel usak neki ud tega: jest, moj mož, Olup in pa tud negave delauke. Tu sa holt tak lde, ke na puznaja sam grable, ampak tud lupata. Buh jm dej zdrauje! — — —

Pu celmu svete ni druzga ket špeter. Penklubari sa s tud zadne čase neki u laseh. Sej tu ni nč čudnga: če edn bl nus u lft viha, preh mu kej notr kane. Tku nej se usak drži, kokr se šika, pa na bo nubenga frdrusa. Če je dau Buh enmu glih mal več pamet, nej ja nuca u soj prid, ne pa u škoda sojmu bližnmu. Pa bo za use prou. Tle mama pa neki takeh gimplnu, ke mislja, de se nhn žvrgulejne velik lepši sliš, če trdeja, de druh na znaja pet. Scer men use tu nč mar, ampak tu pa že lohka rečem, de s mojškre al pa žnidari ukol na skočja u lase, al pa de b se špeteral in med saba trančiral, kdu zna bulš ubleka nardit. Usak se holt pomuja, de b dobr naredu n soj kundšoft ustregu, druge pa pr gmah pesti in jh na ulečе skuz zube. Tu sa holt lde, ke nimaja kulture, zatu maja pa tulk lepši manere. Kulture se pa, kokr sm že večkat slišala, punavad drži tud precej napuha, tku de člouk nazadne res na ve, al je kultura napuh, al je napuh kultura.

Jest ket ženska na use tu pihnem. Men je use glih, če se pukoleja med saba. Jest sam kumi čakam, de nam uja pud Tibuli iz rožcam pustlal. Lepu vas prosm, pedeset taužent rožc, tu nisa mačkene souze. Jest sam prou na vem, a uja nasadl pedeset taužent rožc ali pedeset taužent rož. Tu ni prou natank puvedan, in tud ne kašneh.

Ke uja pud Tibuli iz rožcam fertik, jh uja začel sadit tud pu tisteh gredah, ke su pu Iblanc zdej tku zapušene, de sama trava pu nh raste. Prauja, de u tu neki krasnga, in de sma Iblančani in Iblančanke lohka že zdaj na tu punosn, ke uma zmeri u rožcah. Pa same gautrože, nagelne, fjolce in druge lepu dišeče rožce uja nasadl pu Iblanc zatu, de uja tist čudn duh, ke deši iz kanalu, panal.

Jest mislem, de b se za te grede na Iblanc še bl medil, kokr za une pud Tibuli, ke te na Iblanc nauja sam zavle lepšga, ampak uja tud kuristne za naše nusove. Pa te pu Iblanc uja lohka tud usi Iblančani duhal, ke uja mel tam ukul za upraut. Uneh pud Tibuli uja pa sam tist deležn, ke ukul pustopaja in Bugu dan kradeja.

Še za Goluc b s žiher mal am uzel. Na rečem, de b mogl tud na Goluce rožce sadit. Na Goluce mama gobe. Ampak pota b žihr mal puštimal. In pa, če maja čas in preveč gnarja, b lohka gor tud ene take šance sezidal, kokr sa jh na Grade. Tu vem, de b se lde, pusebn tujci kar drejnal ukul teh šanc in ubčudval zguduvinsk zidovje, kokr se drejnaja na Mirji ukul rimskega zidouja in se čudja, da sa že Rimljani znal tku fajn zidat, kokr sodobn Iblančani.

No ja, sej mam še precej drugeh žel in putreb na srce, pa se na upam na dan z nim, da b na rekl, de sm sitna al pa clu, de sm histerična. Ke dedci maja zmeri »histerična baba« na jezik, če na trpema, de b z nam pumetal. Tu pa že še lohka puvem, ke vem, de guvarim iz srca ush Iblančanu, de b se železnška direkcija useglih lohka mal bl uzirala na putrebe nas iblanskih d[illegible] plačevalcu in tud pu zim upelala kupalne ulake pu znižaneh cenah, saj du Mednega in pa du Aleša. Na Duni se kopleja u Donau, ke ja maja bliz, Trboulčani se kopleja u Sau, ke ja maja pred nusam, mi Iblančani in Iblančanke morma ustat pa na suhm, ke nam na nese, de b plačval cela vožna du Save, pusebn ker ma večja familja, na zmore taega luksuza. Iblanca je pa preumazana za ta šport.

Pa še neki b rada prašala, če se na bom zavle tega kermu zamerla: Kere ceste sa že iz tistem gnarjam puštimal, ke ga moj mož in druh držaun uradnki namest kuluka že skori dve let plačujeja? Tu b res rada vedla. Sej puznate babnce, de nas je sam ferbec. Dodcem pa tud na morma usega verjet. Kene: ta peruga pride moj mož dam, pa t začne štet: »tulkla sa m utrgal za kuluk, tulkla za puplaulence, ke sa pr gmej putop ukul pršli al pa kašna škoda trpel in tku naprej, de nazadne za virtšoft nč na ustane. Veste, moj mož je velek krokar, zatu mu na morm verjet, de res za kuluk plačuje, ke sa use ceste še glih take, al pa še slabš, kot sa ble. On mende le za krokajne nuca, pa mene frnaž. Še mn mu pa verjamem, de za tiste puplaulence kej plačuje, ke sa bli pred stu letem že na suhem. Use tu more bt kašn švindl. Me ženske pa pr tem pumajkajne trpema in u stareh capah ukul hodmo. De b nas dedci tkula za nus vudil, tega na smema trpet in vem, de b marskašna žena rada vedla, kulk je resnice na tem. Zatu nej se m pa nkar na zamer moj ferbec. Sej veste kuku je pr teh slabeh časeh. Sej me je že več uradniškeh žen prusil, de nej se interesiram za ta reč. Sa rekle: »Ti, Neška, ti maš beseda. Ti lohka enkat ta reč u časupiseh sprožeš, de uma saj vedle pr čim de sma.«

Astn, nhn žel sm zdej ustregla. Če um kej bl natanču u te reč zvedla, um pa puvedala

NAŠIM MALIM

Kolja:

Ptički na našem vrtu

Na našem vrtu beli sneg
zapadel je gredice,
kot prej nikdar, zdaj blizu k nam
so prišle ljube ptice.

Po stebru, kjer se brajda pne,
črvičke žolna išče,
a s plota zlatokljuni kos
ozira se — v smetišče:

tam jata vrabcev brez strahu
izbira si drobtine,
prelep je on za to drhal —
ima pa le skomine...

Siničke, drozgi, ščinkavci
vrh utice čepijo,
in kakor vsak dan — čakajo
na Metkino gostijo.

Geza Gárdonyi:

Petelin in piščeta

Bila je koklja, ki je imela veliko piščet. Med piščanci je bil petelinček.

Piščanci so prosili kokljo, naj jih pelje na izprehod. Najbolj je prosil petelinček.

Kokoš jih je peljala v gozd. Tamkaj so pobirali jagode in se igrali. Pa je kmalu vsa kurja družina postala žejna. Prosila je kokljo vode, a vode ni bilo nikjer.

Tedaj je dejala koklja petelinu: »Ná, krajcar, sinko, teci na studenec in prinesi vode!«

Petelin je odšel. Spotoma je srečal majhnega psa.

»Igrajva se!« je predlagal kužek.

»Ne utegnem,« ga je zavrnil petelin, »moram na studenec po vodo!«

»Lahko se igrava po poti,« je pripomnil pes. »Zatoči krajcar, pa stečeva za njim.«

Kmalu jima je pal krajcar v globoko luknjo. Kužek se je zastonj trudil, da bi noter zlezel; niti z glavo ni mogel tja. Petelinova glavica se je pač pogreznila v luknjo, ali krajcarja ni mogel dobiti.

»Počakaj tukaj,« je dejal kužek, »skočim po mačko, ta ti ga izvleče.«

Mačka je predla, ko je pritekel pes.

»Ne morem pustiti dela, ravnokar sem dobila prejo,« je dejala muca

»Bom jaz zate predel,« se je ponudil pes; ampak naj se je še tako trudil — presti ni znal.

Tedaj je mačka svetovala: »Skoči po miš, ki je brez dela. Jaz ne pojdem.«

Pes je tekel po miš. Miši ni bilo doma.

»Kje je miš?« je vprašal pes.

»Pri siru,« se je slišal glas iz mišje luknje. In res je bila miš pri velikem hlebu sira.

»Ti, slišiš, pojdi ven,« je zaklical pes. »Zgodila se je velika nesreča: piščeta so silno žejna. Poslali so pa petelinčka po vodo. Petelinček je izgubil krajcar. Poslal je mene po mačko Mačka prede. Noče pustiti dela. Poslala je mene pote. Pojdi z menoj in privleci nam krajcar iz luknje.«

»Oho! Ne pustim dobrega sira, ko bi tudi sto mačk to zahtevalo!« je planilo iz miši.

Pes se je vrnil k petelinu in mu povedal, da ni mogoče krajcarja izvleči.

Petelinček se je vrnil h koklji in k svojim sorodnikom. Pa je našel vse že mrtve Revčki so poginili od žeje.

Petelinček je začel plakati. Kukurikal in kukurikal je, toliko da mu ni srce počilo.

Od tega časa ne more pes videti mačke, zakaj tako pravi, da je samo ona kriva tiste nesreče. Mačka pa sovraži miši in jih preganja na vse kriplje.

Kaj pa ubogi petelin? Ponoči ga vedno lahko slišite, kako plaka, kadarkoli se spomni na svoje sorodnike.

Medved in komar

(Slovaška pravljica.)

Sešel se je medved s komarjem. »Ti, komar, sedaš na sleherno živo stvar in sesaš iz nje kri,« je rekel medved. »No, povej mi, katera kri je najslajša?«

»Človeška!« je planilo iz komarja.

Tedaj se je medved odločil, da pojde za človeško krvjo. Srečal je dečka in ga vprašal: »Stoj! Ali si ti človek?«

»Šele bom!« je odločno odgovoril deček, kakor da bi hotel biti v tem hipu dorasel človek.

»Nič se ne usti,« je zamrmral medved. »Kar šele bo, mi nič mar.«

Hlačal je dalje in srečal berača.

»Stoj! Ali si ti človek?«

»Sem že bil,« je zakašljal prosjak in se je skrčil, da bi ga ne bilo videti.

»Le krči se,« je zamrmral medved. »Kar je bilo, ni zame.«

Šel je dalje in dalje in je srečal vojaka na konju.

»Stoj! Kdo si?«

»Človek z glavo!« je odvrnil vojak in pognal konja.

Ali medved se je pognal za njim in grdo rohnel nad njim.

Vojak se je razjezil, potegnil sabljo in mahnil po medvedu, da je iz njega brizgnila kri.

Medved ni umel takšne šale in je začel bežati.

Vojak pa puško v roke in ustreli za njim.

Ko se je sestal medved s komarjem, je pravil: »Morda je človeška kri najslajša, ali nikdar več me na njo ne zvabiš.«

»I, zakaj ne?« se je zasmejal komar.

»Zato, ker človek ne pozna šale. Toliko, ko sem planil nani, je stegnil name čez meter dolgi jezik, ki je bil tako oster, da je segel do kosti. Ko sem se pa obrnil od njega, je pljunil za menoj in mi brizgnil svetlo strelo v bok, da sem se od bolečine opotekel. Zdaj me boli tudi pod kožo.«

Živahni komar se je smejal nerodnemu medvedu, toliko da ni počil od smeha. A to se ni moglo zgoditi, ker nima masti, ko pa pije vsem živim stvarem samo kri.

Adamov sin

Bil je soparen dan. Hlapec se je potil na polju, kopal suho prst in si brisal vmes potno čelo. Spričo neznosne vročine se je jezil na tihem na Adama in njegov greh, po katerem je prišlo zlo na svet. Pri tem je glasno preklel prvega človeka.

Gospodar ga je slišal in vprašal: »Čemu se huduješ nad Adamom? Če bi bil ti na njegovem mestu, bi bil prav tako storil.«

»Kaj še,« se je odrezal hlapec. »Nikoli ne bi bil napravil take neumnosti.«

»No, bomo videli,« je dejal gospodar. »Pojdiva zdaj obedovat.«

Gospodar ga je povedel v hišo in ga posadil za mizo, na kateri je bilo vseh dobrih stvari v izobilju. »Vzemi in jej iz katerekoli sklede hočeš,« mu je velel gospodar. »Samo pokrite sklede na sredi mize se ne dotikaj, dokler se ne vrnem.« S temi besedami je odšel gospodar iz hiše in ostavil hlapca samega.

Hlapec se je medtem po mili volji zalagal z dobrotami na mizi. Pokušal je to in ono jed in si privoščil nekaj zalagajev iz vsake sklede. Ker gospodarja ni bilo dolgo nazaj, mu je pričel uhajati pogled k pokriti skledi. Mučila ga je radovednost, kaj je v tisti skledi. »Nekaj slastnega mora biti v njej. Čemu se je ne bi smel dotikati? Saj ne bi moglo biti nič hudega v tem, če bi malce pokukal pod pokrov.« Ni se mogel več vzdrževati in je malce privzdignil pokrov. Toda ničesar ni mogel videti v skledi. Dvignil je pokrov nekoliko više in zdajci je smuknila iz posode — miška. Hlapec jo je poskušal ujeti. Miška pa je skočila z mize in pričela švigati po hiši. Hlapec je skočil za njo, tekal iz kota v kot, jo lovil pod mizo in motovilil po hiši. Ropotal je in štorkljal toliko časa, da je privabil gospodarja v hišo.

»Oho!« je vzkliknil ta, »ne godrnjaj mi posihmal več nad Adamom, dragi prijatelj!«

Za bistre glave

Teto miško zob boli

1.

Teto miško zob boli,
milo stoka in ječi.

2.

Zjutraj vstane na vse rano
in napoti se v Ljubljano — — —

Halo, otroci!

Kdor od vas bo iztuhtal najboljši konec k tej zgodbici, bo dobil lepo nagrado.

*

Pošljite spise najkasneje do četrtka, dne 22. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Rešitev ziogovnice

P-ožirek
o-cvirek
ž-aga
g-aga
A-da
n-ada
č-eščena
e-na
v-ešala

o-bala
č-indarašačin
A-lbin

Se koj vidi, kako so Požgančev oča slavnoznani vsepovsod! Vsak pobič, vsaka punčka širom Jugoslavije jih že pozna. Preko 300 rešitev sem topot prejel in so razen ene rešitve pravilne vse.

*

Za nagrado izžrebana je bila: Frida Fister, učenka III. razreda v Nišu, Karadžiča ul. 3, Moravska banovina. — Dobi knjigo: **Prigode malega Nonnija.**

Kako sem praznoval(a) sveti večer

24.

ZGODAJ ZJUTRAJ SEM VSTALA + KO SEM SE [illegible], SEM ŠLA V [illegible]. KO SEM PRIŠLA [illegible], SEM ŠLA ISKAT [illegible]. TAKOJ SEM GA OKRASILA Z ZLATIMI [illegible]. NAD [illegible] SMO IMELI [illegible]. BILA SEM TUDI PRI POLNOČNICI. PO POTI SEM NAŽIGALA [illegible]. V CERKVI SE MI JE GRDO ZDELO, DA SE JE NEKI MIHEC [illegible]. DOMA SMO SE GOSTILI S [illegible]. PO [illegible] SEM VSAKEMU [illegible] VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE. TAKO TUDI VAM ŽELIM VESELO NOVO LETO.

POZDRAV OD
IVANČIČ SLAVICE,
učenka IV. R.
v BREŽICAH.

25.

Že več tednov pred božičem sem delal jaselce. Izrezal sem hlevček, naredil ograjo, jasli za Dete, za hlevčkom pa dve palmi. Nato sem s škarjami izrezal iz papirja ovce in pastirje. Hlevček sem pokril s slamo. Palmi sem pobarval z zeleno barvo, skale pa s sivo. Tla sem pokril z mahom. Po mahu sem razvrstil pastirje in ovce. V hlevček sem dal Jožefa in Marijo, v jasli pa Dete. Po mahu sem posul droben pesek in napravil tako stezico, ki je vodila k hlevčku. Na streho hlevčka pa sem pritrdil na žico angelčka, ki drži trak z napisom: »Mir ljudem na zemlji!«

Zdravko Leskovšek,
učenec III. razreda, Ljubljana VII.

26.

Sveta božična noč.

V topli sobi nas je bilo zbranih sedem otrok z mamo in očkom. Mir je bil v naših srcih in tiho pričakovanje. Dveletni bratec se je veselo smejal Jezuščku v jaslih in motil sveti mir.

Bratec je začel igrati na citre. Strune so brnele mehko in ubrano, naši glasovi pa so bili čisti kakor srebrni zvončki.

Ko smo šli k polnočnici, je bilo nebo posuto z neštetimi zvezdami. Prelepa pesem »Sveta noč, blažena noč...« je slovesno donela daleč preko zasneženih poljan...

Cirila Lavrič,
učenka III. r. mešč. šole, Stari trg pri Rakeku.

27.

Sveti večer je najlepši praznik v letu.

Z mamo, sestrico in bratcem smo bili zbrani ob toplo zakurjeni peči. Kako škoda, da očka ta večer ni bil doma, da bi nam bil zaigral na harmonij božično pesem. Imel je službo. — Pa smo zato poslušali radio, ki ga imamo že delj časa.

Mojemu bratcu se jaselce zdijo strašno imenitne, čeprav je šele dve leti star. Če je le mogel, je pobožal kakšno ovčko in zablebetal: »Plidna, backa, plidna!« Sladkorčkov pa ni mogel videti: takoj jih je pohrustal! Šestletna sestrica je pa zvesto poslušala božične zgodbe, ki sem jih čitala na glas iz »Slovenca«. Ko je zavabilo k polnočnici, sta bratec in sestrica odšla spat, jaz pa sem se napotila z mamo v cerkev.

Marica Juvan,
učenka IV. razreda v Kresnicah.

*

Izžrebani in nagrajeni so bili spisi teh-le kotičkarjev in kotičkaric:

Vladko Brezar, učenec IV. razr. v Trbovljah. — Dobi knjigo: **Lisica Zvitorepka.** Živalske pravljice. (Spisal J. Brinar.)

Olgica Kuré, učenka III. razr. v Zagorju ob Savi. — Dobi knjigo: **Prigode malega Nonnija.** (Spisal J. Svensson.)

Milica Macarol, učenka V. razr. v Gornjih Pirnicah. — Dobi knjigo: **Najdenček Jokec.** (Spisal M. Kunčič.)

Francka Arhar, učenka (?) razr. v Št. Vidu nad Ljubljano. — Dobi knjigo: **Prigode čebelice Maje.** (Spisal Bonsels.)

Smilka Udovč, učenka II. razr. na Rakeku. — Dobi knjigo: **Deček brez imena.** (Spisal V. Levstik.)

Milena Simončič, učenka (?) razr. v Ljubljani, Gosposka ul. 10. — Dobi knjigo: **Bob za mali zob.** (Zbral C. Golar.)

Zdravko Rakušček, učenec IV. razr. v Mostah pri Ljubljani. — Dobi knjigo: **Najdenček Jokec.** (Spisal M. Kunčič.)

Drago Senica, učenec VII. razr. v Sevnici ob Savi. — Dobi knjigo: **Mali palček.**

Marija Jalen, učenka III. razreda mešč. šole na Jesenicah. — Dobi knjigo: **Mali lord.**

Zlatko Naglič, učenec (?) razr. v Gornjem Dobiču, p. Mislinje. — Dobi knjigo: **Storžek in njegovo burkasto življenje.**

Zdravko Leskovšek, učenec III razreda, Ljubljana VII. — Dobi knjigo: **Najdenček Jokec.** (Spisal M. Kunčič.)

Marica Juvan, učenka IV. razr. v Kresnicah. — Dobi knjigo: **Prigode malega Nonnija.** (Spisal J. Svensson.)

Slavica Ivančič, učenka IV. raz. v Brežicah. — Dobi knjigo: **Robinzon.**

Stričkov kotiček

119.

Dragi striček!

Danes na moj godovni dan Ti pa res zadnjikrat pišem, če mi v nedeljo ne odpišeš v svojem kotičku. Tolikokrat sem Ti že pisala in se trudila, da sem Tvoje uganke in naloge rešila vedno pravilno, Ti pa se za ta moj trud še zmeniš ne. To ni lepo, veš, striček! Za to svojo pridnost sem vendar že zaslužila Tvoj odgovor. Včasih sem na Tebe tako jezna, da bi Te kar zlasala za tiste Tvoje redke lase, če imaš še take, kot si bil naslikan v »Slovencu«. Potem bi vedel, da mi delaš krivico. Da pa ne boš dejal, da nisem potrpežljiva, sem tudi Tvojo zadnjo uganko rešila.

Lepo Te pozdravlja

Verica Juvan,
učenka II. razr. v Lichtenth. zav.

Odgovor:

Draga Verica!

Ja, ljuba duša, ne smeš misliti, da si Ti edina punčka v vsej vesoljni Sloveniji, ki piše v moj kotiček! Upoštevati moraš, da je takih punčk na stotine in da bi jaz moral imeti vsako nedeljo na razpolago celo plahto (tako ogromno, kot je bila streha cirkusa Kludskyja, ki je bil nedavno v Ljubljani!), če bi hotel objaviti vsa pisemca, ki jih dan za dnem dobivam. V moji torbi se je nabralo pisem, ki čakajo belega dne, toliko, da res ne vem, kam bi z njimi. Njih število bo kaj kmalu doseglo lepo zaokroženo številko 1000! Samo pomisli, kaj se to pravi! Tisoč pisem — jaz imam pa vsako nedeljo prostora komaj za tri pisemca. Le kdaj bom vso to grmado v kotiček spravil? Kar hudo mi je pri srcu, če pomislim, kako težko nekateri čakajo, kdaj bo prišlo njih pismo na vrsto, kajti se z ljuto žalostjo zavedam, da jih bo vse polno, ki bodo na le zastonj čakali, če se ne zgodi čudež...

Vidiš, punčka moja, tako je s to rečjo, tako. Kar nikar ne tarnaj preveč, kajti si imela Ti izredno srečo, da si bila že dvakrat ali celo trikrat v mojem kotičku, drugi pa še nikoli. Torej: o kakšni krivici ne more biti niti govora!

Pozdravljena!

Kotičkov striček.

120.

Ljubi striček!

Smiliš se mi na vso moč, ker imaš take požeruhe, ki Ti pojedo vse, kar jim pride pod nos. Gotovo se je tudi tisti škilasti slikar Tvojih kolin preveč najedel, zato Te je tako grozno našemil. Vendar pa jaz ne verujem, da si tako strašilo. Vem, da si mlad, luštkan gospod brez take brade, kot jo ima kitajski cesar Činkčankčonk in da nosiš očala brez šip in da si zelo ošaben. S to brado se vedno Ti bahaš, nosi jo pa bogve kdo!

Požgančev oča bi pa rad slaven mož postal, pa se mu to nikakor noče posrečiti. Ce ima še vedno nahod, naj si devlje na noge obkladke, namočene v jesih, na glavo pa segrete otrobe. Na ta način se bo iznebil ljutega nahoda, kot bi mignil. Ti pa boš med njegovim zdravljenjem brez skrbi lahko hrusta krofe, če jih boš kaj dobil.

Te pozdravlja

Rožica Malovrh,
učenka II. razreda na Viču.

Odgovor:

Draga Rožica!

Globoko ganjen sem čital Tvoje sočutne besede in si otiral solze z zarjavelih lic, kajti se mi grozovito milo in nežno dopade, da meni, staremu možu, še kakšna punčka reče, da sem mlad in luštkan, čeprav imam že sivo brado in sive lase... Holaj, kako sem Tvojega priznanja vesel!

Če se bodo Požgančev oča hoteli zdraviti po Tvojem receptu, močno dvomim. O ja, če bi namesto v jesihu namočene obkladke položil Požgančevemu očetu na noge — liter vina in namesto segretih otrobov na glavo — pečeno piško, potem bi oni prav nič ne imeli proti takemu zdravljenju. Prosim, jadrno mi odpiši, če tudi ta »zdravila« pomagajo proti nahodu, da se bodo Požgančev oča čimprej začeli zdraviti!

Te lepo pozdravlja

Kotičkov striček.

Ali ste naročili
Vrtec in Angelček?

Zdravniška posvetovalnica

(v zadevah splošne in socialne medicine ter higiene)

J. K. v I. Kaj Vam početi z **umobolno soprogo?** Tega vprašanja sem se bal, ker poznam razmere pri nas in v vsej Jugoslaviji, da smo prav v tej panogi zdravstva — najbolj zaostali. Naši javni zavodi so zastareli in tako prenapolnjeni, da o pravem zdravljenju umobolnih skorajda ni govoriti, zasebnih zdravilišč za umobolne ni pri nas še nič, doma pa se dajo te vrste bolezni zdraviti le izjemoma uspešno. Ako imate dovolj sredstev na razpolago in Vaša soproga ume nemščino, izročite revico kakemu sanatoriju v Avstriji v oskrbo, a vedite, da je za tako zdravljenje treba mnogo časa in — denarja. Računite najmanj šest mesecev po najmanj 5000 Din, rajši kar dvojno. Ako tega ne zmorete, imejte soprogo kje na kmetih pri dobrih in zanesljivih ljudeh, ki jo bodo skrbno nadzirali in jo znali zaposliti s primernim in všečnim opravilom. Ako postane nemirna in zmedena, spravite jo vnovič v bližnji zavod, ki Vam je itak znan, a vedite, da ni boljšega v državi. Nikar ne hitite s preurejanjem družinskih in drugih pravnih odnosov, pač pa uveljavite svoje pravice kot zakoniti soprog, saj dolžnosti vzdrževanja se ne morete odtegniti. Vsekakor spravite revico iz srede njenih sorodnikov, ki jo smatrate za kvarno, v mirnejše razmere.

M. M. v H. **Rentgenovi žarki** odkrivajo marsikaj, a ne vseh bolezni. Nikar ne mislite, da se s pomočjo Rentgenovega stroja gleda tako ali približno tako, kakor gledamo z očmi. Rentgenov aparat nam predoča samo s e n c e udov in drobja, ker ti žarki prodirajo skozi nekatera telesa malo ovirani, skozi druga bolj težko. Močnejše sence (na posebni za to svetlobo občutni plošči) delajo kosti ali z rudninskimi solmi prepojeni organi, organi napolnjeni s tekočinami, kakor srce in žilje itd. Vaše bolezni, ki je po Vašem lastnem opisu sodeč živčne narave, ne more videti ali odkriti Rentgenov aparat bolje kakor Vaš zdravnik s svojimi prirodnimi čutili. Zdi se mi, da Vas prav ta zdravnik pravilno presoja in vodi — k ozdravljenju. Trdno in zvesto se ga držite!

I. H. v Št. V. **Kri se** Vam **vzdiguje** po malem včasih 2—3 krat na dan? Veliko premalo podatkov ste napisali, da bi mogel presoditi, odkod prihaja kri. Ker Vas tudi bode, bo brškone iz pljuč. Čim preje k zdravniku!

M. M. v Lj. **Sladkarije** da povzročajo Vaši hčerki nepriljetno vročino okrog oči? Morda, a zveza se mi zdi prav tako verjetna, kakor trditev, da je kdo slišal rasti travo.

M. K. v D. **Zrast reberne in pljučne mrene** je običajna in navadno ne bogvekako nevarna ali kvarna posledica vnetja porebernice. Čudim se, da imate še bolečine na tistem mestu. Morda povzroča bolečine samo misel ali skrb, kaj bo, če se mrena ne odlepi? Pomirite se! Pri raztelesevanju odraslih ljudi se malokdaj najdejo pljuča, ki bi ne bila kje prirasla na rebra ali prepono, kar pomeni ostanke nekdanjih vnetij te mrene, ki jih nosilci niso niti občutili. Po šestletnem obstoju se pri Vas ta zrast ne bo dal več odpraviti, kar pa ni tako važno, kakor menite Vi. S to okvaro utegnete živeti še dvakrat tako dolgo kakor doslej in opravljati vse posle težavnega poklica brez znatnih ovir v pozno starost! Vedite namreč, da zna naše telo, če že ne more bolezenskih izprememb odpraviti, izgubo tega ali onega dela izravnati in nadomestiti s povečanjem in zvišanim delovanjem neokvarjenega organa. Imel sem prijatelja, ki mu je v mladosti vnetje porebrnice stisnilo in pokvarilo več ko tretjino (dve petini) pljuč popolnoma. A živel je po tej bolezni še nad 30 let in se v svojem tudi težavnem poklicu vzdržal kot polnovreden mož, dokler ni podlegel nezgodi — solnčarici. Torej bolne spomine v stran in — valere aude!

I. K. v R. **Lasje** se Vam **redčijo** na temenu, dasi ste že drugo leto razoglav. Ostanite kar tako naprej, naj Vam stare žene pravijo karkoli o zimski rosi. Plešo dobivajo prej oni, ki si glavo mehkužijo s pokrivali. Rast in ohranitev las je odvisna bolj od notranjih činiteljev kakor zunanjih.

Isti. **Mrzle roke** imate? Te sitnosti se ne znebite tako lahko; skrbite, da ne bodo vlažne ali celo mokre. Nasproti ljudem, ki opažajo to Vašo posebnost, si pomagajte z ljudsko šegavostjo: Mrzle roke — toplo srce! Pijte v zimskih mesecih ribje olje, dvakrat na dan po eno žlico.

abm. Svojo **srčno nervoznost** z **napadi srčnega utripanja** sle lepo opisali, da se bere, kakor razpravica izpod strokovnjaškega peresa. Veseli me, da Vas pojavi ne vznemirjajo preveč. Kaj storiti? Varujte se dražil, tobaka, opojnin, kave in čaja, skrbite za redno in nemoteno prebavo, večerjajte pičlo, hodite mnogo, vadite se na dobrem zraku v globokem dihanju. Utrjevanje z vodo je koristno, a sredi zime ne pričenjajte s tem, pač pa se lotite umivanja, pršenja, kopanja poleti. Pri morebitnem napadu dobro de obkladek s kisovo vodo na srce, vroča kopel nog z mrzlim polivom ter špajkov čaj.

I. K. v Lj. Radi brezimnosti — nič. Brez zdravniškega pregleda ni kaj svetovati.

Š. E. v R. **Desnica** se Vam **trese** že tri leta, za zdravljenje, ki je bilo doslej brezuspešno, ste potrošili že lepo premoženje in meni ponujate za »dober nasvet« kar 10.000 dinarjev v gotovini. Vašo ponudbo bi sprejel, ne ker sem se polakomnil Vašega denarja, saj me »Slovenec« tako honorira, da ne vem, kam bi z nagrado, marveč ker bi hotel obdarovati tri uboge vdove z nepreskrbljenimi otroki vsako s 3000 Din v Vašem domačem okraju, ostanek naj bi bil za komisijske stroške. Toda stanovski red prepoveduje tako poslovanje zdravnikom kot nedostojno in kaznivo. Zdravljenje Vaše motnje se smatra kot nehvaležno, ni pa pri zadostni vztrajnosti od Vaše strani brezuspešno. Seve, treba je neposrednega stika med Vami in zdravnikom, kar je v Vašem primeru nedosegljivo.

Pravni nasveti

Pravica do dolžnega deleža se mora uveljaviti v treh letih. N. J. Če je mati umrla leta 1914 in brat misli, da mu je premalo zapustila, ne more iz naslova dolžnega deleža od Vas, ki ste po njegovem mnenju preveč dobili, ničesar več zahtevati, ker je minilo že nad tri leta po materini smrti. — Pismeno potrdilo ni edini dokaz, da ste mu dedščino izplačali. Če nimate potrdila, se morete sklicevati tudi na druge dokaze, na pr. priče ali na Vaše zaslišanje. Sodnik oceni vse dokaze po prostem preudarku in ni vezan na pr. na določeno število prič ali na določene listine. Zato Vam ne more nihče s popolno sigurnostjo povedati, kako bo eventuelna pravda izpadla. — S tem, da je bil brat po materi izplačan, pa še ni odpravljen po očetu. V slučaju očetove smrti bo seveda imel tudi po njem dedno pravico.

Vstop v vojsko pred naborom. K. V. Tudi pred rednim naborom morete nastopiti vojaško službo. Kdor je dovršil 18 leto starosti in je sposoben za službo pri vojski ali mornarici, more prositi, da se mu dovoli vstop v vojaško službo. Potrebno pa je za to prošnjo dovoljenje staršev ali varuha. Obrniti se je na komando pristojnega vojnega okrožja. Vendar pa mora mladenič, ki prostovoljno vstopi predčasno v vojaško službo, odslužiti popolni rok, ne glede na rodbinsko ali imovinsko stanje.

Plačilo stroškov zasebne obtožbe. Š. E. Imeli ste tožbo radi žaljenja časti, ki ste jo dobili, pa ste bili obsojeni na plačilo stroškov Vi in ne Vaš nasprotnik, ki je tožbo zgubil. — To pa ne bo držalo in ste sodbo gotovo napačno razumeli. Če je bil nasprotnik na Vašo tožbo spoznan za krivega in kaznovan, je bil tudi obsojen na povračilo stroškov kazenskega postopanja. Med te stroške pa spadajo tudi stroški Vašega zastopnika. Seveda pa jamčite svojemu zastopniku za stroške Vi, ki ste ga najeli, Vam pa jih mora povrniti obsojeni Vaš nasprotnik. Seveda, če nasprotnik ničesar nima, boste morali Vi čakati na povračilo stroškov, dočim ste Vi dolžni svojemu zastopniku stroške poravnati ne glede na to, ali boste mogli iste iztirjati od nasprotnika ali ne. Če pa bo pridobil nasprotnik kakšno premoženje, ga morete v izterjavo svoje terjatve takoj zarubiti. Če je državni uslužbenec, aktivni ali upokojen, se mu more zarubiti tretjina osnovne in položajne plače. Predlog na izvršbo se more dati tudi pri sodišču na zapisnik. Kolekovati ga je s kolekom za 25 Din.

Graja naročenega, toda ne odgovarjajočega blaga. F. K. v T. Naročili ste po vzorcu od tovarne partijo čevljev ter ste takoj po pregledu ugotovili, da so izdelki slabši od vzorca in ste to takoj pismeno grajali in tovarni stavili čevlje na razpolago. Nato pa ste, da ne bi imeli sitnosti, poslali svojo vajenko po železnici v T. in je vajenka izročila v pisarni tovarne priložni listek za čevlje, vendar Vam je tovarna ta listek zopet po pošti vrnila. Sedaj pa Vas spominjajo na plačilo kupnine čevljev, ki jih je medtem železnica prodala na dražbi, ker niso bili rešeni. — Če res čevlji niso odgovarjali naročilu, ste povsem pravilno to takoj grajali. Ni bilo pa pravilno, da ste čevlje kratkomalo vrnili in, ko Vam je bil vrnjen priložni listek, da ste jih nerešene pustili prodati po železniški upravi. Vaša dolžnost je bila, grajane čevlje začasno hraniti. Uspeh v pravdi bi imeli le tedaj, če morete dokazati, da poslani čevlji niso odgovarjali niti srednji kakovosti čevljev sploh; vendar se bo ta dokaz težko posrečil, ker ni več čevljev, da bi jih mogli izvedenci preceniti.

Tarifa za notarje in odvetnike. V. Š. iz B. Stroški notarjev in odvetnikov se odmerjajo po tarifi za notarje in odvetnike, ki je bila razglašena v Uradnem listu 28. oktobra 1922. V vašem slučaju račun za prošnjo za zemljiško-knjižni vpis približno odgovarja tarifi. Višina honorarja je odvisna od **vrednosti predmeta** in je **honorar** višji, če je vrednost večja.

Navidezna pogodba. P. A. B. Vaš bče je bil za poroka vašemu svaku. Ker pa ta ni imel premoženja, so dolžno pismo napisali na ime očeta. Svak, ki je denar prejel, je tudi 5 let plačeval obresti od dolga. Sedaj pa trdi, da je denar prejel na račun dote, kar pa ni res, ker je po očetu dobil izplačano volilo. Dolga ne prizna in se sklicuje le na dolžno pismo, dasi tudi ravnatelj zavoda ve, da je bil vaš pokojni oče res le porok. — V predmetnem slučaju gre za navidezen pravni posel. Presojati je ta posel po njegovi p r a v i kakovosti, torej po tem, kar so stranke v resnici mislile in dogovorile, ne pa po tem, kar so napravile le na videz. Če je v tem predmetnem slučaju posojilnica vedela, da je vaš oče le navidezen dolžnik, mora tudi ona smatrati le svaka za dolžnika, očeta pa za poroka, kakor je po vaši izjavi v resnici bil. Velja torej le to, kar so stranke med seboj dogovorile in ne, kar so le na videz napisale. Vi ne morete zahtevati, da svak plača dolg. To more storiti posojilnica. Pač pa bi vi mogli zahtevati ugotovitev, da je svak dolžnik napram posojilnici in ne vi, s takozvano ugotovitveno tožbo.

Pravica poroka na zavarovanje dolga. V. A. P. Porok sicer ne more siliti dolžnika na plačilo dolga, pač pa lahko zahteva od dolžnika zavarovanje dolga n. pr. z vknjižbo, ako nastopi verjetna bojazen, da dolžnik ne bo mogel plačati.

Vrt v januariu

Kdor je v jeseni zamudil gnojiti vrt, naj zdaj potrosi Tomaževo žlindro in kajnit, za katera je tudi dobro gnojena vrtna zemlja izredno hvaležna. Kjer ni snega in zemlja ni zmrznjena, je še vedno čas, da se grede prekopljejo in omogoči, da gruda premrzne, da jo prevzameta vlaga in zrak.

Sedaj je čas, da se narežejo cepiči in shranijo v pesku za pomladno cepitev. Posebno za narezanje črešnjevih cepičev je sedaj zadnji čas, ker se očesa kasneje že preveč napno. — Ravno tako je sedaj čas za rezanje enoletnih vejic pri cvetličnem in jagodnem grmovju, ki jih bomo spomladi rabili za razmnoževanje.

Če smo jeseni pokrili vrtnice in druge občutljive rastline z gnojem ali listjem, jih moramo ob toplih solnčnih dnevih odkriti, da ne bi začele gniti.

Kjer se ni bati pozebe, se more drevje in vrtno grmovje očistiti in obrezati. Na vsak način pa naj vsak, ki ni že jeseni škropil drevja proti mrčesu, stori to sedaj — seveda samo take dni, ko ne zmrzuje.

Drogerija „SANITAS“ družba z o. z. v Trbovlje

Otvoritveno naznanilo

Vsemu cenjenemu občinstvu iz Trbovelj, Hrastnika, Zagorja in bližnjih krajev vljudno naznanjamo, da smo otvorili v popolnoma preurejenih prostorih bivšega kina Trbovlje

DROGERIJO

in trgovino z vsemi fotografskimi potrebščinami, lepotilnimi sredstvi kirurgičnimi in higijenskimi predmeti, kemikalijami, zdravilnimi zelišči itd.

Interesna skupnost s celjsko in ljubljansko „Sanitas“ omogoča, da zagotovimo svojim odjemalcem vse ugodnosti, ki izvirajo iz naših velikih nabav; zato bomo tudi v Trbovljah stalno založeni z vedno svežim blagom ob najnižji ceni.

V prijetnem upanju, da smo z otvoritvijo nove tvrdke ustregli resnični potrebi, zagotavljamo vsakega, tudi najmanjšega kupca vestne in solidne postrežbe.

Z odličnim spoštovanjem **Drogerija ‚Sanitas‘ družba z o. z.**

I. Stupica:

Pozor na gobavca!

O gobavcu se pri nas malokdaj sliši, znamenje, da se ne pojavlja pogosto. Je pa to izredno hud škodljivec, ker dela njegova gosenica veliko škodo na sadnem drevju, pa tudi v gozdovih in drugih nasadih. Ugonobil je že cele gozdove in sadne plantaže, zlasti v Rusiji in v Ameriki.

Pred dvema letoma so gobavčevo gosenico prvič zapazili na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani, na brezi ob grobu faktorja Arzelina. Prihodnje leto so jo že videli na rambterjih in cipresah, lansko leto pa se je pojavila v naravnost strah vzbujajoči množini. Zrla je listje na vrbah, cipresah, mahoniji, ramblerjih in smrekah. Noben list ji ni bil pretrd, nobena igla preostra, dasi se je videlo, da ji mlajši in nežnejši poganjki bolj prijajo. Posebno ji je menda ugajala lepa kanadska jelka, ki stoji na desni pri vhodu v poslopje pokopališke uprave. To okrasno drevo ima izredno ostre igle, ki pa požrešnice niso prav nič ostrašile. Narobe, lotila se je vsake igle prav na ostrem koncu. To drevo je tako obžrla, da se bo težko še popravilo. Pokopališka uprava je nevarnost kmalu spoznala in ni držala križem rok, ampak je šla energično na delo. Pokopališki delavci so cele dneve pobijali gosenice in pobirali bube in jajčjo zalego. Po navodilih g. dr. Peruškove od kmetske kontrolne postaje so tudi škropili napadeno drevje z Urania zelenilom. Ker je gosenica izredno močna in kosmata, ji je s strupenimi tekočinami težko priti do živega. Vendar so opazili, da so po škropljenju drevesa s to tekočino do 3 cm dolge gosenice poginile, večje so pa tudi izgubile veselje do žrtja in so se pričele seliti z drevesa. Gosenica žre le ponoči, podnevi se pa stisne v kako senco. Zato jih v zatišju v cipresah niso mogli pokončati. Bati se je torej, da se bo ta škodljivec pokazal letos še v večji množini in da lahko pokonča vse nasade na pokopališču. V nevarnosti so pa tudi vrtovi in drugi nasadi v obližju, pa tudi mestni nasadi. Zato je treba opozoriti na to nevarnost vso javnost in tudi oblastva, posebno mestno občino ljubljansko in bansko upravo. Tega metulja smo videli na letošnji šumarski razstavi. Ker se pa takrat niso ljudje dosti zanimali zanj, ne bo odveč, če ga na kratko opišemo.

Gobavec (Ocneria ali Lymantria dispar) je metulj ponočnjak. Samec je manjši, ozkega trupla, sivkastih kril, ki so preprežena z valovitimi temnimi progami. Tipalnice ima temnorjave in češljaste. Samica je mnogo večja, debelejšega života, ščetinastih črnih tipalnic in sivobelkastih kril. Zunanji rob kril ima črne lise, prednja krila pa temnorjave valovite črte, ki so bolj izrazite kot pri samcu. Samica znese proti jeseni na drevesno skorjo ali zidovje svoja okrogla, svetlorjava jajca v kupčkih po 300—500 skupaj in jih pokrije z rjavo dlako, ki jo ima na zadku, da so videti kakor tenka kresilna goba. Jajca prezimijo. Kdor bi jih rad videl, si jih lahko ogleda na pokopališču na omenjeni kanadski jelki, pa tudi drugod se dobe, celo na izdolbinah reliefov na spomenikih. Meseca aprila se izležejo iz jajc gosenice in začno žreti drevesno listje. Zelo so požrešne in hitro rastejo. Dorasla gosenica je do 7 cm dolga, dobe se pa proti jeseni še večji eksemplari. Ima rumenosivo, črno naškropljeno kožo, v sredi pa svetlejšo podolžno progo. Na obeh straneh te proge stoje bradavice z dolgimi dlakami, ki so na prvih petih obročkih modre, na zadnjih šestih pa rdečerjave. Tudi ob straneh ima bradavice z dolgimi dlakami. Dlake imajo v sebi mravljinčno kislino in povzročajo na človeški koži neprijeten srbež. Glava je velika, svetle barve, s temnimi pikami in dvema večjima rjavima lisama. Grizala ima krepka, da odrastla celo človeka uščipne. Julija se gosenice zabubijo med listjem ali za lubjem. Buba je temnorjava, spredaj okrogla, zadaj pa se končuje v konico. Dolga je 2—3 cm in visi navzdol. Koncem julija ali avgusta izleti metulj.

Gosenica ima mnogo naravnih sovražnikov. Med ptičami jih jedo kukavica in razne sinice. Še več jih pokončajo najezdniki.

Kako naj preganjamo tega škodljivca? Pobirati moramo gosenice, ki jih posebno ob slabem vremenu najdemo v večjih družbah, pa tudi metulje in zlasti bube. Dokler so gosenice še bolj majhne, toraj zgodaj spomladi, jih uničimo, če drevo poškropimo s kakim arzenikovim škropilom. Gosenice jedo s strupom namočeno listje in poginejo. Najlaže pa preženemo tega škodljivca, če pokončujemo jeseni ali pozimi zgoraj omenjene kupčke njegovih jajc, ki jih zaradi precejšnje velikosti in rumenkaste barve prav lahko opazimo. Obljejmo jih izdatno s petrolejem. To sredstvo je prav priprosto in poceni. Liter petroleja zadostuje za 2000 gnezd. Dobro je, če petrolej rdeče pobarvamo, da laže spoznamo, kateri kupček smo že pomočili. Če pritrdimo kanglo na 2 m dolg drog, lahko uničimo vso zalego, ker se nahaja malokdaj nad 4 m visoko. Nekateri priporočajo tudi škropljenje gnezd z arborinom. V Ameriki zatirajo gobavca na ta način, da importirajo njegove naravne sovražnike.

Popravek k članku »Nevarnost okuženja po bolni živini« v zadnji nedeljski številki našega lista se mora glasiti prvi (pričetni) stavek pravilno: Živalska kužna bolezen **slinavka** in parkljevka se prime dostikrat tudi **človeka** ... in kadar se širi ta kužna bolezen v **gobcu** in na parkljih med našo domačo živino, **obole** prav lahko tudi ljudje na tej kugi.

Jedilni listi za januar

(Dr. Krekova meščansko gospodinjska šola.)

Nedelja, 18. januarja:

Kosilo: Polžki na goveji juhi. Dunajski zrezki iz pljučne pečenke, krompir v **masleni** omaki s peteršiljem, ohrovt. Sadje.

Večerja: Pljuča s krompirjem. Solata.

Ponedeljek, 19. januarja:

Kosilo: Tržaška zdrobova juha. **Goveje** meso z fižolom v stročju. (Samostojna jed.) Solata.

Večerja: Kašnati žganči in kisla **repa.**

Torek, 20. januarja:

Kosilo: Fižolova juha s korenjem in krompirjem. Grški zrezki in solata.

Večerja: Makaroni z gobami.

Sreda, 21. januarja:

Kosilo: Jabolčni vsukanec. Ocvirkovi hlebčki in kislo zelje. Sirova poganica.

Večerja: Riž s krompirjem. (Samostojna jed.) Solata.

Četrtek, 22. januarja:

Kosilo: Karfijolna juha s pšeničnim zdrobom. Svinjska žolica (nadevana). Španske žemlje.

Večerja: Ričet. Češpljev kompot.

Petek, 23. januarja:

Kosilo: Zeljna juha s krompirjem. Karfijolna pasteta. Pečena jabolčna kaša.

Večerja: Kruhova juha. V oblicah krompir in surovo maslo.

Sobota, 24. januarja:

Kosilo: Vranični vložki na goveji juhi. a) Govedina, b) skuha. Špehovka.

Večerja: Ajdovi žganči z mlekom. Jabolčna čežana.

Tržaška zdrobova juha

Skuhaj v 2 in pol litra vode na rezance zrezano korenje, korenino peteršilja, zelja, ohrovta in karfijole; vsega naj bo za veliko pest, pridaj še en krompir in vse skupaj skuhaj do mehkega. V kozico pa deni nekoliko masti, malo čebule in ko ta zarumeni, pridaj štiri žlice pšeničnega zdroba, mešaj, da nekoliko zarumeni. Zalivaj zdrob z vodo od zelenjave; ko je kuhan, stresi vanj vso zelenjavo

Karfijolna pasteta

Osnaži karfijolo in jo razcepi na cvete, skuhaj v slani vodi in odcedi. V skledi mešaj 5 dkg surovega masla, 2 rumenjaka, potem prideni sneg dveh beljakov, veliko pest krušnih drobtin, štiri žlice drobno zrezanega suhega mesa in odcejeno karfijolo. Ko je vse dobro premešano, stresi v dobro pomazan model in kuhaj v sopari pol ure. Na mizo postavi kot samostojno jed na mizo.

Skuha

Skuhaj vsako posebej dve pesti kislega zelja, tri srednje debele, olupljene krompirje, zrezane na prst debele kose, osminko litra čez noč namočenega fižola. Vse osoli po okusu. Ko je kuhano, napravi iz masti in moke prežiganje (žlico masti in žlico moke). V to prežiganje stresi najprej zelje, potem krompir in nato fižol. Ko vse to par minut vre, daj kot samostojno jed na mizo.

Novost!

Tribuna dvokolos »Sachs«-motorjem nosebno močno, okvir nizek, z močnejšo pneumatiko, motor v sredini montiran z dvojno prestavo in spojko, 1¼ K. S. Vozi 30 do 40 km na uro in porabi 2 litra goriva na 100 km. Dosi se tudi sam motorček, kateri se lahko na navadno močno kolo montira. Cena prav nizka, ceniki franko. »TRIBUNA« F. G. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta štev. 4.

Bilanca tehnike v l. 1930

Moderna tehnika je v 20. stoletju mogla zaznamovati tako silen napredek, da je danes ves svet bolj odvisen od nje, kot si moremo to sploh predstavljati. Skoro vse, kar nas obdaja doma in zunaj, je plod mnogih panog tehnike. Da bi prestalo njeno delovanje le za par dni, bi že bridko občutili našo odvisnost od nje. Silne milijarde svetovnega premoženja so investirane v tehničnih podjetjih, od katerih žive milijoni in milijoni delavcev in intelektualcev. Zato je tudi silen napredek, ki ga doseže danes tehnika že v enem samem letu. Kakšen je bil ta napredek lani, nam bo pokazal sledeči pregled.

Promet

V prometnem oziru je leto 1930. prineslo zanimive poskuse z vozom, ki ga poganja propeler. Je to dolg vagon, ki ima zunanjo obliko tako izpeljano, da nudi čim manj upora, zadaj pa velik propeler, ki potiska voz z velikansko naglico po tračnicah naprej. Ta vagon bo najbrže prvi posrečeni poskus motornega vozila na tračnicah. Če upoštevamo, da imamo drugih motornih vozil že nad 35 milijonov, bomo uvideli, da je že zadnji čas, da pridemo do uporabnega motornega vozila. Sicer imamo že lokomotive, ki jih goni para ali elektrika in katere dosegajo velike hitrosti, vendar ne smemo prezreti, da stranske železnice do danes tega napredka ne poznajo. Naš Kamničan vozi kot pred leti svojih 25 km na uro, kadar najbolj divja, in je razumljivo, da se ljudje raje poslužujejo avtobusov. Saj take proge v dobi aeroplanov in silnih hitrosti niso več drugega kot živ anahronizem. To tem bolj, če vpoštevamo, da so že l. 1903. dosegli na poskusnih progah hitrosti nad 200 km na uro.

Letalstvo

Letalstvu je preteklo leto prineslo par zanimivih rekordov. Tako je letalec ameriške vojne mornarice pobil višinski rekord, ki ga je imela doslej Nemčija z 12.739 m, je dosegel doslej z letalom nedoseženo višino 13.137 m. Prav tako je Amerika priborila rekord v vztrajnostnem letu, ki pa je popolnoma izzvenel že v ameriško senzacijo. Brata Hunter sta vztrajala v zraku 553 ur, to je več kot 23 dni. Rekord dokazuje izredno kvaliteto motorja in letala, prav tako pa vztrajnost letalcev. Leti z brezmotornimi letali so v letošnjem letu tudi lepo napredovali. Rekord je odnesel na brezmotornem letalu avstrijski letalec Kornfeld, ki je preletel 164 kilometrov. — Docela pa se je ponesrečila v časopisju toliko obdelovana Piccardova ekspedicija v stratosfero z balonom. Balon se namreč ni mogel dvigniti s tal, ker je imel premalo vzgona. Na vsak način realnejši pa je načrt japonske zrakoplovne družbe, ki se je osnovala v preteklem letu s kapitalom 15 milijonov dolarjev. Ta družba namerava v letošnjem letu izvesti s tremi ogromnimi Zeppelini reden zrakoplovni promet med Tokijem in San Franciscom. Prav tako so lansko leto začeli graditi v Friedrichshafnu nov ogromen Zeppelin »LZ 128«, ki bo napolnjen z negorljivim helijem, katerega bodo Nemci kupili v Ameriki. Če bo šlo vse posreči, bo letos že gotov. Za tekoče leto pa pripravlja Junkersova letalska družba veliko presenečenje. Izdelujejo se namreč načrti za zgradbo stratosfernega letala, ki bo omogočilo dosego višin, katere so doslej le pod najugodnejšimi okoliščinami dosegli v izredno srečnih slučajih najpogumnejši letalci, ki so se pri tem skoroda igrali z življenjem. To stratosferno letalo ne bo mogel goniti navaden bencinski motor, ampak motor, ki bo imel še kompresor za zrak. Ta kompresor bo stiskal izredno razredčeni zrak in ga dovajal motorju, tako da bo motor tudi v stratosferi lahko prav tako močno deloval kot v normalnih višinah. Za posadko in pilota pa se bo zgradila posebna neprodušna kabina, ki bo omogočala dihanje brez posebnih priprav, s čimer bodo letalci na takih poletih za vedno izven smrtne nevarnosti. — Omeniti je treba še dve novi veliki letali, Junkersovo »G 38« in vodno Dornierjevo letalo »Do X«. Obe sta v preteklem letu prestali svoje poskusne lete in »G 38« je že 2. oktobra napravil krožni polet po Evropi, v katerem je obiskal 15 evropskih držav in preletel 9000 km. »Do X« pa bi preletel ocean, da ga ni dohitela v Španiji smola in da mu ni zgorelo krilo. — Nesreča ogromnega angleškega zrakoplova »R 101«, ki je zahtevala toliko žrtev, pa nikakor ne dokazuje neporabnosti zrakoplovov, pač pa potrjuje staro pravilo, da se tudi tehnika ne sme prenagliti.

Za l. 1930. nameravani vsemirski polet z raketo ni doživel uresničenja. Na čem leži krivda, je objektivno težko razsoditi. Mogoče nam za danes še ne zadoščajo gonilna sredstva, ki jih projektanti predpisujejo za svoje rakete, mogoče pa je krivo neuspeha pomanjkanje zadostnih denarnih sredstev, katerih pionirji vsemirskih poletov gotovo nimajo.

Ognjišče z električnimi valovi

Za moderno gospodinjstvo bo nadvse važna nova iznajdba ognjišča z električnimi valovi. Ta nova iznajdba bo prišla v kratkem na trg in bo, če se bo obnesla, izpodrinila vse podobno. Priprava jedil s tem novim ognjiščem traja le 4 do 5 minut. V nasprotju z dosedanjim ognjiščem, na katerem se kuhajo in razkuhajo jedila, skuha valovno ognjišče s pomočjo električnih valov, ki izžarevajo iz spirale, staničje hranila. Pri tem se segrejejo jedila kvečjemu do 80 stopinj in vitamini ostanejo vsi ohranjeni, ne da bi se razkrojili. V gospodinjstvu nadvse važen bo tudi novi električni likalnik, ki se pri prehudi vročini sam izklopi, če pa je preveč ohlajen, pa zopet priklopi. S takim likalnikom ne bo mogla nobena gospodinja več zažgati perila.

Radio

V radio tehniki, ki se je skozi vse leto spopolnjevala v potankostih, preteklo leto ni prineslo velikih novosti. Aparata, na katerem se je delalo največ, to je aparat za televizijo, nam l. 1930. še ni prineslo. Doseženih je bilo nekaj zboljšav, vendar lahko upamo, da v kratkem dobimo tudi aparat za televizijo, ki bo približno vsaj toliko odgovarjal zahtevam kot sedanji običajni radio aparati. Dobili smo tudi kovinsko foto celico, ki omogoča neposredno spreminjanje svetlobe v elektriko, o čemer je tudi že poročal »Slovenec«. Le žal, da ta celica doslej proizvaja tako silo majhne energije, da jo je bilo mogoče uporabljati le pri najfinih usmerjevalcih. Ta kovinska celica obstoja iz masivne plošče iz bakrovega oksidula, ki je pritrjena na tenko kovinsko elektrodo. Rešiti bi bilo treba le še vprašanje, če je to celico mogoče toliko spopolniti, da bi bilo mogoče z njo rentabilno spreminjanje solnčne svetlobe v električno energijo, s čemer bi se brez dvoma preokrenilo marsikaj v svetovnem gospodarstvu.

Razni poizkusi

V prekooceanskem telefonskem prometu se preteklo leto brezžične zveze niso bogve kaj obnesle. Zato je potreba rodila nov predlog. Ker je telefonski pogovor po kablu mogoč le do daljave 1000 km, predlaga novi načrt, naj bi se na vsakih 1000 km med Evropo in Ameriko postavila posebna ojačevalna postaja. Ker pa za take ojačevalne postaje v morju ni potrebnih otokov, bo treba te postaje postaviti na umetnih plavajočih otokih. Najugodnejše bo na vsak način za kabel kakor tudi za ojačevalne postaje, če se postavijo ti umetni otoki zlasti še v viharnem morju.

Na Michigan jezeru v Ameriki so v preteklem letu pričeli preizkušati model plavajočega letališča, ki bi ga kasneje montirali na oceanu. Po sodbi strokovnjakov bi se dal z osmimi takimi plavajočimi otoki ustvariti reden letalski promet ob vsakem letnem času med obema kontinentoma. Kako se bo ta plavajoči otok obnesel, bo seveda pokazalo šele l. 1931.

Navedli smo nekaj najvažnejših panog tehnike, ne trdimo pa s tem, da v ostalih ni bilo napredka. Marsikak problem je rešila v preteklem letu tehnika, ki je, kakor hidra. Če ji odbiješ eno glavo, jih zraste devet. Novo leto ima namreč še mnogo več problemov, ki čakajo rešitve. Nebroj jih bo zrastlo še tekom leta in tako bo vedno, dokler bodo ljudje na našem planetu.

Pri zimskem sportu in ostrih dneh

NIVEA-CREME

in sicer preje nadrgniti, predno greste na oster zrak. Nivea Creme se uleže v kožo ne da bi zapustila kak blesk in jo naredi odporno vetru in slabemu vremenu. Nivea Creme zabrani da koža ne razpoka in da ni hrapava. Nadrgnite si vsak večer predno greste spat obraz in roke temeljito z Nivea Cremo. Z veseljem boste mogli potem ugotoviti, kako mehka in prožna se občuti Vaša koža, ter kako zdravi in mladostni izgledate. Nadomestiti Nivea Creme ne morete, kajti druge kožne kreme ki bi vsebovala Eucerit, sploh ni.

Doze po 5, 10 in 22 Din; tube po 9 in 14 Din.

Dobavitelj v Jugoslaviji: **Jugoslov. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica 24.**

OD TELEBENMARKA DO TELEMARKA

Dolga in težavna je pot od Telebenmarka do Telemarka. Napraviš jo pa lahko samo v smuškem tečaju ali pa če se greš sam učit, smučanja. Da je smučanje lep in zelo zdrav sport, so uvideli sedaj najbolj zakrknjeni nasprotniki sporta, zato bo gotovo še marsikdo napravil isto pot, kot jo imamo mi že za seboj. Ta ali oni bo vprašal: Zakaj si se pa šel ti učit smučanja?

To je bilo tako-le: Naročili so mi, naj napišem nekaj smuških člankov. Kako bom, siromak, pisal članke, ko pa o smučanju nimam pojma. V zadregi, ki ni bila ravno majhna, sem se obrnil do znancev, o katerih gre po deželi glas, da so smuški strokovnjaki. Pobaral sem jih, kako bi najlažje pisal dobre smuške članke. Vsi so mi odgovorili enako: Pojdi sam smučat, pa boš videl, kakšen zlomek je to, imel boš potem dovolj gradiva, da boš pisal.

Svetovati je lahko, storiti pa težje. Smučati ni namreč tako enostavno, kot n. pr. igrati nogomet ali plavanje. Potrebuješ posebno obleko in pa tisto orodje, ki si ga prevežeš na noge, če ti trebuh preveč ne nagaja. Spomnil sem se, da imam znanca, ki sem mu tudi jaz poleti napravil uslugo in mu pomagal, da se je naučil plavati. Pri tem učenju je prišel navzkriž s kopališko upravo, ker je polil v bazenu preveč vode. In k temu sem se zatekel po nasvet, kako naj se opremim, da bom mogel smučati. Nasvetoval mi je: Obleka mora biti iz temnega blaga, da se pika, ki jo napraviš, vidi tudi od daleč. Tudi na dobre rokavice ne smem pozabiti. Dilce in palice morajo biti močne. Dilce sem izbral iz jesenovega lesa: saj je bila tudi pri nas doma zelo v časteh, ko sem bil še majhen. Ko sem vse to nabavil, sem mislil: sedaj bomo pa smučali. Pa sem se zmotil. Poiskati sem moral drugega strokovnjaka, ki mi je rekel, da je najboljše, ako se udeležim tečaja. Na ta način namreč bom najhitreje zapopadel skrivnosti smučanja. Ogledoval me je zelo sumljivo. Mislil sem, da imam opravka z ljudožrcem, tako mu je dopadla okrogla oblika mojega telesa.

Rekli so mi tudi, da zavzema pri smučanju važno vlogo sneg. In sicer mnogo ga mora biti, sicer riješ po njivi. To pa zopet ni prav, kakor sem zadnjič bral, ko je nekdo tožil radi posevkov. O Kranjski gori je znano, da imajo velike zaloge snega. Zato sem se odločil, da grem v Kranjsko goro, kjer mi bodo pokazali, kako se smuča. Tamkaj ima moj sosed Hinko tečaj. O njem je znano, da je dober in potrpežljiv učitelj.

Po vsem tem sem jo v nedeljo popihal v Kranjsko goro. Toda brez smole ni šlo. Prvi vlak mi je namreč ušel, ko sem še spal. Po mojem ima železnica čisto prav, da je ukinila turistovski vlak, ki je vozil ob petih zjutraj na Gorenjsko. (Kakor sem zvedel, mislijo drugi smučarji drugače.) Drugi opoldanski vlak me je pripeljal skoraj ponoči v Kranjsko goro. Zato tudi ni bilo nobenega oficielnega sprejema. Pozneje sem zvedel, da tudi moji sotrpini v tečaju niso bili nič boljše sprejeti.

V ponedeljek zjutraj ob 9 se je pa pričelo. Kakor običajno, je bilo v tečaju mojega znanca 17 udeležencev. Med njimi tudi taki, ki so bili še bolj okrogli, kakor sem jaz. Prve težave smo imeli takoj, ko nam je rekel učitelj, naj si navežemo smuči. Ker je bilo to predolgo, je moral vsakemu posebej sam privezati. Meni pa še nikoli ni bil trebuh tako napoti, kakor ob tej priliki, pa tudi nobene pručke ni bilo pri roki, na katero bi postavil nogo s smučko.

No, privezovanje, to še ni bilo najhujše. Komaj sem začutil, da imam smuči srečno pripete, sem že ležal. Kajti smuči so hotele brez mene naprej, mene pa pustiti kar zadaj, ležečega na podaljšku hrbta. Ker so pa bile k sreči dobro privezane, so morale počakati, da sem stal. Ne sme kdo misliti, da kar tako vstaneš, ako imaš smuči na nogah. Najprej sem poskusil kar z roko, pa ni šlo. Roka je kar izginila v snegu. Opozorili so me na leskove palice, češ, te mi bodo pomagale, da bom lažje vstal. Mislil sem že, da bodo morale opravljati zopet isto delo, kakor v prejšnjih letih. Pa k sreči ni bilo potreba. Le upreti sem se mogel nanje, da sem mogel vstati. In precej časa je tako šlo, da me smuči nikakor niso hotele počakati, čeprav so bile privezane na noge. No in med tem vstajanjem in padanjem je minulo dopoldne.

Po dopoldanskih težavah sem mislil, da mi bodo opoldanske dobrote, ki jih je deležen skoro vsak lačen zemljan, dišale. Ne, ravno nasprotno. Komaj sem čakal, da sem mogel položiti trudne kosti na posteljo, čeprav sem vse dopoldne ležal. Pri popoldanskih vajah, so me pa smuči že malo počakale. To pa najbrže zato, da sem padal na nos, in ne več na podaljšek hrbta. Najbolj me je pa žalostilo, da so mi odpovedale noge pokorščino. Če sem imel srečo, da je šlo malo po bregu navzdol, je že hotela vsaka noga v drugo smer. Tudi učitelja niso hotele ubogati moje noge, čeprav je vedno kričal: Noge skupaj. Noge se pa niso hotele ločiti od smuči in so mi skupno odpovedale pokorščino. Glavni uspeh prvega dne je bil ta, da sem uvidel: pri smučanju noge največkrat delajo po svoje, in telebenmarke sem se dobro navadil.

Najhujše je bilo ponoči. Na zelo nemirni postelji sem spal. Nepresteno se mi je zdelo, da se gibljeva in premikava na valovih, telebenmarke, pa ki sem jih delal v spanju, pa sploh ne omenim. Skratka: Popolnoma sem obupal, da bom kdaj mogel pisati članke o smučanju.

Naslednji dan smo s poukom nadaljevali. Nauke prvega dne so pa dogodki sedaj postavili na glavo. Prvi dan je bilo geslo noge vkup, drugi dan pa noge narazen. Rekli so mi, da je to treba radi tega, da bomo delali lažje pluge, ki so pri smučanju jako potrebni. Zakaj, res ne vem, kajti plug rabijo samo poljedelci, o smučarjih pa še nisem nikoli slišal da bi rabili plug. Ko smo delali ves dan pluge, je bilo zvečer, zlasti pa ponoči še huje. Prvo noč sem se v postelji saj lahko zibal. Drugo noč me je pa hotelo kar obračati. Noge pa, ki sem jih proti večeru prvega dne nekoliko pokoril, so mi pri vajah drugega dne zopet odpovedale pokorščino.

Vsem tem težavam, so se pa pridružile nove. Vse mi je postalo preveliko, namreč obleka. Sedaj sem šele razumel poželjive poglede, s katerimi me je meril moj sosed Hinko. V duhu je namreč videl, kako bom po njegovi zaslugi dobil zopet moderno linijo. Pa ne samo meni, temveč tudi drugim, se je ravno tako godilo. V vlaku, ko smo se vozili domov, je še nekdo drugi kazal, koliko je shujšal in zatrjeval, da je zadovoljen, čeprav je zadosti trpel. Komur je torej trebuh v napotje, naj se brez skrbi obrne torej na mojega soseda Hinka. Ta mu bo torej pokazal, kako prideš od Telebenmarka do Telemarka (oba igrata veliko vlogo pri smučanju). Pri vsem tem zgubiš trebuh, ki ti je v napotje, poleg tega pa še dobro ješ in ni treba nobenih utesnitev. Smuk.

Iz sportnih klubov

Motoklub »Ljubljana« sporoča svojim članom, da se vrši občni zbor v nedeljo dne 25. t. m. ob 10 dopoldne v klubskem lokalu hotela Miklič. Člani se naprošajo, da se polnoštevilno udeleže.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Jutri ob 18.30 se vrši v smislu sklepa uprav odbora plenarni sestanek sekcijskega članstva, na katerem se izvoli nova uprava za leto 1931 in istočasno določi za bodočo sezono sportni program za hazene in žensko lahkoatletiko. Opozarjam ponovno vse članice sekcije, da prisostvujejo sestanku polnoštevilno. One, ki so v tem času zadržane, morajo javiti to na naslov sekcije, kavarna Evropa. Dotične članice, ki v bodoči sezoni ne nameravajo več aktivno sodelovati v sekciji, naj javijo to tekom jutrišnjega dne na sekcijski naslov, po možnosti še pred sestankom, ker je od tega odvisna sestava tekmovalnega programa za bodočo sezono. Sestanek se vrši v klubovi sobi kavarne Evropa. — Načelnik sekcije.

RAZNO.

Sport postaja važen gospodarski činitelj. Marsikdo rad še danes podcenjuje narodno gospodarski moment modernega sportnega razvoja. Dotični pa nima prav, kajti sportne potrebščine so v državah, ki imajo razvito sportno življenje, zelo povzdignile tudi sportno industrijo. Koliko tisoč in tisoč ljudi si danes služi kruh v raznih tovarnah za sportne potrebščine! Najbolj zaposlena v tem oziru je danes Severna Amerika. Manjka sicer statistika iz l. 1930., vendar je dovolj, če vemo, da se je v Združenih državah l. 1929. napravilo za 49 milijonov dolarjev raznih sportnih predmetov. L. 1927. pa je znašala vrednost izdelane sportne opreme le 40 milijonov dolarjev. Očividen je tu napredek sportne industrije. — Pa tudi Anglija, Francija, Nemčija, severne evropske države itd. imajo danes več ali manj razvito industrijo sportnih potrebščin.

Revmatizem popolnoma ozdravljiv!

Togal tablete pomenijo v medicini velik napredek. Odgovarjajo modernemu načinu zdravljenja: Togal tablete delujejo hitro in zanesljivo. Togal odstranjuje na naraven način nahuši strup človeškega telesa, mokračno kislino, in tako deluje proti bolezenski kopreniki sami. Togal tablete so povsem neškodljive za želodec in druge organe in se zato lahko vživajo poljubno dolgo. V neštevilnih klinikah in bolnišnicah preizkušene Togal tablete predstavljajo najdovršenejši način zdravljenja revmatizma, gihta, išiasa, živčnih bolezni, prehlada, gripe itd. Zlasti v slučajih zastarele bolezni, ko so odrekla vsa druga sredstva, je Togal učinkoval in je bolezen izginila. Togal tablete se dobe v vseh lekarnah. Pazite na ime Togal, da se obvarujete kakega slabšega preparata.

Radio

Radio Ljubljana, štev. 3. V številki tega tedna odgovarja glasilo naše oddajne postaje v več člankih na kritiko njenega programa, ki so jo v zadnjem času objavili nekateri dnevni listi. Zanimiva so zlasti izvajanja listovega uvodničarja g. prof. Nika Kureta, ki dokazuje, da je nerazumevanje in desinteresiranost naše žurnalistične javnosti vzrok, da se radio ni in ni mogel bolje uvesti. Interesanten je po svoje tudi razgovor z glavnim programskim vodjo ljubljanske postaje g. Vinkom Zorom, ki pojasnuje idejno usmerjenost in praktično organizacijo programa naše oddajne postaje. Deloma polemično, še bolj pa pozitivno razglabljanje o našem programu bo marsikomu v potrebno pojasnilo glede našega programa, zato je tednik Radio Ljubljana napravil publicistično dobro potezo, da je važnemu vprašanju posvetil skoro celo številko. Opozorili bi amaterje še zlasti na novo izčrpno tabelo vseh evropskih postaj s podatki o kilociklih in valovni dolžini posamezne postaje. Vsakomur bo pri iskanju postaj ta tabela dobro služila. — Uprava Radio Ljubljana je v Ljubljani Radio studio. Posamezne številke, ki stanejo po 4 Din, se dobe po vseh večjih trafikah.

Nova postaja v ČSR.

Letos junija bodo dogradili orjaško češko postajo, ki bo oddajala s 150 KW. Poslopja so že zgrajena. V novembru preteklega leta so postavili antenske stolpe. Letos pa bodo montirali aparaturo, ki so jo naročili iz Francije.

Služba božja vsak dan.

Znamenita postaja Kalundborg bo pričela v kratkem prenašati vsak dan iz stolnice v Kopenhagenu slubo božjo. Kaj poreko k temu izvestni krogi?

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 18. jan.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Versko predavanje, g. Jagodic — 10.20 L. Kaiser: Pregled evropskega gospodarskega trga — 11.00 Radio orkester — 12.00 Časovna napoved in poročila — 15.00 Kmetska žena: Spoštovanje v treh smereh, gdč. Lebar — 15.30 Plošče — 16.00 Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski — 16.30 Radio orkester — 20.00 Prenos iz Prage (Beethoven: IX. simfonija) — 22.00 Poročila in časovna napoved — 22.15 Hawai-jazz.

Ponedeljek, 19. januarja: 12.15 Plošče (mešan program) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Radio orkestes — 18.30 Dr. Anton Bajec: Italijanščina — 19.00 Prof. Tine Debeljak: Poljščina — 19.30 Zdravstvena ura Ing. Gerl: O mamilih — 20.00 Vekoslav Bučar: O sokolskem delu — 20.30 Radio-orkester — 22.00 Poročila in časovna napoved.

Torek, 20. januarja: 12.15 Plošče (Donski kozaki, šlagerji iz zvočnih filmov) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Radio orkester Lincke: Folies Bergere. Strauss: Poljub. Zimmer: Fridericiana. Leopold: Vindobona. Trobenta solo: Neibig: Zvesti prijatelj polka. Marwel: Montevideo. Aust: Vse miši za seboj. Lincke: Amina — 18.30 Prof. Franc. Pengov: O teži naše zemlje — 19.00 Mladinska ura (Zor Miroslav: Cowboyi) — 19.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina — 20.00 Lipah: Glavni dobitek, vesoloigra (člani Narodnega gledališča) — 21.30 Radio orkester Leopold: Globetrotter. Lehar: Eva. Lehar: Friderika. Gilbert: Hotel Lwow: Fučik: Donavske pripovedke — 22.00 Poročila in časovna napoved — 22.15 Hawai-jazz.

Drugi programi:

Ponedeljek, 19. januarja

Belgrad: 9.00 Služba božja v Saborni cerkvi — 10.30 Slovanska glasba — 12.30 Jugoslovanski koncert — 16.00 Klavirske sonate — 17.30 Narodne pesmi — 18.00 Lahka glasba — 19.30 Citre — 20.00 Koncert — 21.00 Radio orkester — 22.30 Lahka glasba. — **Zagreb:** 12.30 Plošče — 17.00 Prenos zvočnega filma — 19.30 Budapest. — **Budapest:** 12.05 Koncert — 17.30 Dunajske pesmi — 19.30 Simfon. konc. Filharm.; nato ciganska gl. — **Dunaj:** 15.20 Popoldanski koncert — 17.00 Pravljična igra — 19.45 Violina (Mozartove sonate) — 20.30 Ljudski konc. — 23.00 Večerni koncert. — **Milan: Torino:** 12.15 Vesela glasba 17.00 Plošče 19.30 Lahka glasba — 20.30 Vesela glasba — 21.00 Koncert — 22.00 Komedija. — **Praga:** 19.40 R. kabaret (Brno) 21.05 Romantične pesmi — 21.35 Koncert — 22.20 Mor. Ostrava. — **Langenberg:** 13.05 Opoldaski koncert — 15.50 Pravljice — 17.00 Popoldanski konc. 19.45 Marš in ples. — **Rim:** 12.45 Plošče 17.30 Koncert — 20.40 Lahka glasba. — **Katovice:** 16.45 Plošče — 17.45 Lahka glasba — 18.45 Književni četrt — 20.30 Varšava — 23.30 Plesna glasba. — **Mühlacker:** 16.30 Popoldanski konc. (Pl.) — 20.15 »Napoleon«, drama — 22.35 Plesna šola — 23.05 Plesna glasba. — **London:** 13.00 Lahka gl. — 17.15 Plesna gl. — 18.40 Oktet 20.35 Pomorna gl. — 22.30 Plesna gl. — **Mor. Ostrava:** 12.30 Radio ork. — 16.30 Praga — 20.00 Narodne pesmi (kvartet)— 21.35 Praga — 22.20 Jazz ork. — **Leipzig:** 16.30 Popold. konc. — 19.00 Ljudski konc. 20.00 Simfon. konc. — 22.15 Plesna glasba.

Torek, 20. januarja

Belgrad: 11. 25 Narodna glasba — 12.45 Radio orkester — 16.00 Narodna glasba na ploščah — 17.00 Plošče — 18.00 Narodne pesmi — 19.30 »Šaran«, šaljiva igra — 20.30 Koncert — 21.45 Narodne pesmi s kitaro — 22.50 Radio orkester. — **Zagreb:** 12.30 Plošče — 17.Glasba — 20.00 Nove in stare Atene — 20.30 Godalni kvartet — 21.30 Koncert solistov (sopran. harfa, klavir). — **Budapest:** 12.05 Konc. ork. — 17.20 Konc. cigan. gl. — 19.20 Plesna gl. — 20.00 Konc. — 21.30 Konc.: piano, violina, violinčelo. — **Dunaj:** 12.00 Opold. konc. 15.20 Plošče — 20.00 »Grešna šola«, opera — 22.40 Večerni konc. — **Milan:** 12.15 Pestra gl. 17.00 Plošče — 19.30 Vesela glasba — 21.00 Prenos operete. — **Praga:** 19.30 Petje — 20.00 Komorna gl. — 20.30 Konc. — 21.00 Simfon. konc. R. ork. — 22.20 Mor. Ostrava. — **Langenberg:** 12.10 Plošče — 17.00 Popoldanski konc. — 19.45 Operetna gl. — **Rim:** 12.45 Nabožna gl. — 17.00 Pester koncert — 21.00 Prenos opere. — **Katovice:** 16.25 Plošče — 17.45 Popoldanski koncert — 20.00 Piano — 21.05 Lahka glasba — 22.15 Koncert — 23.00 Glasba. — **Mühlacker:** 16.30 Popold. konc. — 19.45 Konc. — 20.45 Tri enodejanke — 21.15 Narodne pesmi — 22.30 Plesna gl. — **London:** 12.00 Koncert — 13.00 Orgle 14.00 Radio ork. 17.15 Plesna gl. — 18.40 Orgle 20.30 Koncert voj. godbe — 21.00 Petje 22.30 Plesna gl. **Mor. Ostrava:** 15.00 Plošče — 16.30 Radio orkester (Brno) — 19.30 Koncert pevskega zbora — 19.55 Radio ork. 20.30 Praga. — **Leipzig:** 16.30 Popoldanski konc. 20.30 »Dve duši v veseljstvu« misterij — 21.20 Konc. 22.30 Zabavna gl.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 1 50 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10 349. Telefon štev 2328.

Pere do Din 35·— napre!
Pernice iz puha, volne in bombaža
Kemično čiščenje perja Din 15·— kg
FEIN. ZAGREB. Zrinski trg 17

Službe iščejo

Prodajalka
ki bi pomagala tudi v gospodinjstvu, išče s 1. ali 15. februarjem mesto v trgovini mešanega blaga. Ponudbe pod »Prodajalka« na upravo.

Kapelnik!
Verziran kapelnik išče službe. — Ponudbe pod »Kapelnik« na podružnico »Slovenca« v Mariboru.

Organist
cecilijanec, z večletno prakso — želi premeniti službo. Ima poleg samostojno obrt ter prav dobro spričevalo dosedanjega službovanja. Ponudbe pod »Priden in pošten« št. 405 na upravo.

Mlinar
mlad, izučen, marljiv, išče službo. Naslov v upravi pod št. 517.

500 Din nagrade
(ali še več) dobi oni, ki preskrbi kavcije zmožnemu mlademu fantu službo inkasanta, sluge ali kaj sličnega v mestu Ljubljana. - Dopise poslati na upravo pod »Nagrada« št. 468.

Prodajalka
mešane stroke s 3 leti pom. dobe, želi stalnega nameščenja s 1. februarjem. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod »Dobra moč« št. 456.

Gospodična
stara 20 let, s 4 razredi meščanske šole, išče mesta v pisarni ali za blagajničarko; pridna, poštena. Vstop 15. februarja. Ponudbe na Ivan Rašl, trgovec, Sv. Vid pri Ptuju.

Službo želi premeniti
v manufakturni in specerijski stroki izurjena prodajalka. Bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. Cenjena pisma prosim na oglasni oddelek »Slovenca« pod št. 486.

Zobotehnica
v neodpovedani službi — želi premeniti mesto. Perfektna v zlatu in kavčuku. Ponudbe pod »Čimpreje« na upravo.

Službo išče
kot sobarica ali pomoč v kuhinji dekle poštenih staršev, ki zna nekoliko šivati. Naslov pove uprava tega lista pod št. 531.

Mladenka
poštenih krščan. staršev išče mesta kot vajenka v trgovini z mešanim blagom, kjer bi imela vso oskrbo. Ima 8 razredov osnovne šole. Naslov v upravi pod št. 549.

Prodajalka
vešča manufakturne in špecerijske stroke — želi spremeniti mesto v stalno službo v trgovino z mešanim blagom. Prav rada pomaga tudi pri gospodinjstvu. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 32.

Kuharica
išče mesta v župnišče. Šla bi tudi za gospodinjo na deželo. Ponudbe pod »Na deželo« upravi »Slovenca«.

Dekle
18 let staro, poštenih staršev, išče službo v boljši hiši kot sobarica ali pomoč v kuhinji. Zna nekoliko šivati. Gre tudi na deželo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 531.

Za gospod'njo
na deželo, najraje v župnišče, išče mesto dobro izurjena kuharica. Pisma sprejema oglasni oddelek »Slovenca« pod »Na deželo« št. 495.

Dekle išče službo
v gostilno na deželi, ker se želi priučiti kuhanju. Vajena je tudi živine in poliskih del. Ponudbe na podružnico Slovenca Jesenice pod »Nastop takoj« št. 523.

Prodajalka
mlajša moč, zajamčena sposobnost v stroki mešanega blaga, išče mesta prodajalke ali blagajničarke. Cenj. ponudbe na Iv. Šinkovec, Ljubljana 7, Dermotova 33.

Službo dobe

Krojaški vajenec
se sprejme takoj pri Fr. Može, Cesta v Rožno dolino 12, Ljubljana.

Dekle
v starosti 18—22 let, pošteno, zdravo — dobro vzgojeno, ki bi imelo namen stalno ostati v hiši, ubogljivo, lepega vedenja, pripravno in razumno, za pospravljanje finih sob in dela v kuhinji in ima veselje do kuhanja, sprejme boljša družina v Ljubljani. — Naslov v upravi pod št. 453.

Učenko
s par razredi meščanske šole sprejme boljša šivilja. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 452.

Kmetski fant
zdrav in krepak, z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme kot učenec v večji trgovini. — Pism. ponudbe brez priloge znamk na upravo pod »Takoj«.

Hišnika
v Kamniku sprejmem. — Prednost: Upokojeni železničar živinorejec, Kmetec, Resljeva 13, Ljubljana

Učenca
za ključavničarsko obrt takoj sprejmem. Lovro Belec, Novi trg 19 — Kamnik.

Šivilja
z obrtno pravico dobi stalno mesto poslovodkinje. — Ponudbe pod »Zmožna« na upravo.

Z vajenca
z dobro šolsko izobrazbo se sprejmeta. — Franjo Dolžan, kleparstvo in vodovodne instalacije, Celje.

Čevljarskega vajenca
sprejme z vso oskrbo v hiši Logar Franc, čevljar, Suha št. 4 nad Kranjem.

Sprejme se vajenka
s hrano in stanovanjem v hiši pri modistinji v Ljubljani. Deklice revnih pa poštenih staršev imajo prednost. Pisma na oglasni oddelek »Slovenca« pod »Takoj« št. 493.

Takoj sprejmem
dekle boljših staršev, ki je nekoliko izurjena v kuhi in likanju. Pismene ponudbe naj se oddajo v upravi »Slovenca« pod št. 500.

Poslovodja
za veliko prvovrstno pekarno se išče za takoj. V poštev pridejo samo sposobne, energične in trezne moči z večletno prakso. Ponudbe s prepisom spričeval poslati na Gradjanske pekarne, Dalmatinska ulica 11, Zagreb.

Mizarskega vajenca
z vso oskrbo sprejmem. Franc Lužovec, Poženk 28, Cerklje pri Kranju.

Sprejme se vajenec
za krojaško obrt. Prednost imajo oni, ki so se že učili in imajo dobra spričevala. — I. Smole, Št. Vid nad Ljubljano.

Vajenca
za mizarsko obrt sprejme Burgar Mihael, Prečna 3, Selc-Moste pri Ljubljani.

Vajenka modistka
poštenih, ravnih staršev, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod »Takoj« št. 493.

Boljše dekle
vajeno nekoliko kuhanja in likanja, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trajno« št. 500.

Izučeno maserko
išče gospa za popoldanske ure. — Ponudbe pod »Boljša moč« na upravo »Slovenca«.

Vrtnarja
sprejme takoj graščina Hiša ob Pohorju, p. Hoče.

Pekovskega vajenca
sprejmem. Hrana in stan v hiši. Pekarna Rumpret, Krško.

Starejša ženska
pridna in poštena — se sprejme za pomoč v mlekarni in gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 578.

Učenko
pridno, pošteno, sprejme Modna galanterijska trgovina in predtiskarija Marica Jesih, Pražakova št. 15.

Čevljarski vajenec
s hrano in stanovanjem v hiši se sprejme. Ignac Grašič, Krani, Savsko predmestje 49.

Mizarski pomočnik
dobro izvežban, se takoj sprejme. Prednost imajo le oni z dežele. Jakob Krepše, mizarski mojster, Št. Vid-Vižmarje.

Služkinja
za kuho in pospravljanje dobi službo. Znanje nemščine potrebno. Ponudbe na vila »Olga«, Krimeja, p. Sušak.

Učenca
iščem za trgovino z mešanim blagom v letoviškem kraju Gorenjske. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Veren, pošten in delaven« št. 560.

Zaslužek

Ako hočete delati
in z lahkim domačim obrtom na svojem domu zaslužiti 7 Din na uro — vstopite v našo zadrugo. Pouk je brezplačen. Vpisnina 10 Din. Obširna navodila pošljemo radevolje, ako je priložena znamka za odgovor. — Zadruga Jugoslov pletača, Osijek.

Cesta uspeha
pelje v Razpošiljalnico »Omnia«, Miklošičeva cesta 14. Kdor je ognjevit in inteligenten, izhaja pri nas dolgo, dolgo časa. Mi ne stavimo nikakih pogojev. Stavite Vi katere!

1000 Din tedensko
zaslužite z obiskovanjem v Vašem okraju. Znamko za odgovor. Elektroluks, Ljubljana, pošt. predal 307

Ženitbe

Slovenec poroči šiviljo!
Zemun, Dolnja Lendava, štev. 271.

Kmetski mladenič
z nekaj premoženja — se želi priženiti na srednje veliko posestvo, z dekletom v starosti 20 do 30 let. Vdove niso izključene. Ponudbe s sliko na upravo pod »Značajna«.

Priženiti se želim
k dekletu ali vdovi brez otrok v starosti 20 do 30 let, na srednje veliko posestvo. Imam nekaj premoženja. Ponudbe pod »Značajna« št. 487 sprejema oglasni oddelek Slovenca.

Znanja želi
tem potom v svrho ženitve mlad, agilen podjetnik s simpatično, dobrosrčno gospodično. Dota dobrodošla. Le resne in obširne dopise s sliko, ki se vrne, na podružnico »Slovenca« v Mariboru pod značko »Avto 8755«. Diskrecija zajamčena.

Gospodična
srednjih let, iz premožne trgovske hiše na deželi, ki vidi v lepem, mirnem družinskem življenju svojo srečo, se želi poročiti radi pomanjkanja znanstva z mirnim, značajnim gospodom v starosti 36 do 46 let, višjim uradnikom, zdravnikom ali podobno. Diskrecija zajamčena. — Resne dopise poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Blondinka«.

Denar

Damo ali gospoda
sprejme v dosmrtno oskrbo v lepem, zdravem kraju na deželi obitelj, ako dotični posodi 50—60.000 dinarjev. Ponudbe pod »Poštena družina« št. 483 na upravo.

Posojilo do 60.000 Din
iščem in zagotovim zato dosmrtno oskrbo v zdravem, lepem kraju na deželi. — Pismene ponudbe sprejema oglasni oddelek »Slovenca« pod št. 483.

Poizvedbe

Izgubila se je
kratkodlaka lovska psica rjavosive barve, visoka, šibke postave, z rumenim ovratnikom, sliši na ime Bessi. Oddati pri tvrdki Feliks Urbanc, Ljubljana.

Velik rdeč pes
Bernardinec je izginil. — Kdor ve kaj o njem, se prosi, da proti nagradi javi: Premrl Fani, Ljubljana, Galjevica. Pred nakupom se svari.

Pouk

Pouk
v klavirju daje učitelj z dolgoletno prakso. Gregorčičeva 4/II.

Šoferska šola
oblastveno koncesijonirana, I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52.

Akademik
nudi instrukcije iz realnih predmetov ter kitare in vijoline. Cenj. ponudbe na upravo pod »Akademik« št. 577.

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto) Prva oblast. koncesijonirana Prospekt zastonj. Pišite poni!

Stanovanja

Stanovanje
v Ljubljani VII, I. nadstr. s 5 sobami, predsobo, kuhinjo, balkonom ter souporabo vrta event. tudi garaže. Cena brez garaže 1800 Din mesečno. Ponudbe pod »Takoj 225« na podružnico »Slovenca« v Mariboru.

Dva gospoda
sprejmem na stanovanje s ali brez hrane. Naslov pod št. 439.

Suho stanovanje
soba, 2 sobici, kuhinja, z elektriko, tramvaj, za 600 Din. Vselitev takoj. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 250.

Sostanovalec
se sprejme. - Medvedova cesta 22-I.

Stanovanje
2 sobi, kuhinja s pritiklinami, na lepem kraju v novi hiši v Stožicah 136 ob Dunajski cesti, se da v najem. Izve se v Stožicah 29.

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kabineta in pritiklin, se odda s 1. marcem v najem na Brinju. Podrobni pogoji na razpolago pri Pokojninskem zavodu, Gledališka ulica 8/III.

Stanovanje
solnčno, soba in kuhinja, oddam. Celovška cesta 148, Kosovo polje, Šiška.

Vnajem

Gostilna
prvovrstna, v lepem prometnem mestu Slovenije, s senčnatim vrtom, kegljiščim, ledenico itd. se odda podjetnima, strokovno izobraženima zakoncema brez majhnih otrok. Ponudbe z natančnimi podatki o dosedanjem udejstvovanju, inventariju, starosti, otrocih itd. upravi »Slov.« pod »Inteligenten in večje kavcije zmožen zakonski par«.

Dva lokala
za pisarno oziroma prodajalno v Ljubljani se oddasta v najem za februarjev termin. Pismene ponudbe pod »Lokal« na upravo »Slovenca«.

Pekarija
z vrtom in njivo na deželi se da v najem takoj ali s 1. febr. - Naslov v upravi lista pod št. 219.

Lokal
z manjšo trgovino oddam takoj s stanovanjem. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 498.

Osebno pravico
gostilne dam takoj v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Sigurna eksistenca!
Radi odpotovanja se odda na nekem dalmatinskem otoku dobro idoča krojačnica. Naslov povedo iz prijaznosti pri upravi Slovenca pod št. 524.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA
Poročilo iz kolekture
Anton Golež, Maribor, Aleksandrova cesta št. 42

Žrebanje 16. januarja (za eventuelne tiskovne napake se ne odgovarja!)

Din 200.000 št. 95.763	Din 30.000 št. 77.836
Din 80.000 št. 16.670	Din 20.000 št. 48.003
Din 60.000 št. 41.880	Din 10.000 št. 72.312
Din 40.000 št. 64.146	Din 1.000 št. 38.319, 72.312.

Prihodnje žrebanje se bo vršilo dne 7. februarja 1931.

DVE SKLADIŠČI
lepi suhi, oddam takoj v najem. Razlagova ulica št. 10, Celje.

Trgovski lokal
iščem v centru mesta Ljubljana. — Dopisi pod šifro »Najprometnejši del« na upravo »Slovenca« Maribor.

Oddam lokal
na prometnem kraju v trgu ne daleč od Ljubljane, primeren posebno za brivnico. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 519.

Delikateso
ali branjarijo iščem v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Gostilna
dobro idoča, se odda z vsem inventarjem v najem po ugodni ceni. Frančiška Rozman, Visoče, p. Brezje.

Brivci!
Prostor za brivnico na prometnem kraju trga blizu Ljubljane, se lahko takoj dobi. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 519.

Prazno sobo
veliko, oddam na Vodnikovi cesti 34, Zelena jama

Večje skladišče
in 2 pisarniška prostora v sredini mesta se takoj oddajo. Naslov v upravi pod št. 546.

Zakonski par
želi vzeti v najem v industrijskem kraju restavracijo ali boljšo gostilno. Cenj. ponudbe pod »Solidno« na upravo tega lista.

Posestva

Nova vila
štiristanovanjska na prodaj v bližini sv Krištofa. Pojasnila pod »Ugodna lega 24«.

PRODAM LEP VINOGRAD
Obsega 2 orala, vinska trta je v najboljšem stanju. Vinogradniško poslopje je zidano, z opeko krito ter ima krasno klet in težko stiskalnico. Nad kletjo je za vsakega gospoda pripravno stanovanje. Oddaljeno je 10 minut od velike ceste ter železniške postaje. Naslov je v podružnici »Slovenca« v Celju.

Krasna vila
blizu Celja — 6 sob itd., velik vrt, sadno drevje, parket, elektrika, vodovod, kopalnica, kleti, v lepi legi, se poceni proda. Breznik, Celje, Dolgo polje 1.

Hiša z vrtom
blizu cerkve in postaje, se pod ugodnimi pogoji proda v okolici Novega mesta. Naslov prodajalca pove uprava »Slovenca« pod št. 484.

Na Vrhniki
kupim hišo s približno 3 johi sveta Ponudbe z navedbo cene na upr. pod »Lepo 52«.

Trgovsko hišo
z dobro vpeljano trgovino ali združeno z gostilno, na prometnem kraju, takoj kupim. Ponudbe je poslati z natančnimi podatki na upravo »Slovenca« pod »Trgovska hiša« št. 481.

Hiša
3 sobe, kuhinja, 2 svinjaka, lopa, velik vrt in pašnik, blizu postaje in cerkve, tik Novega mesta, naprodaj. Naslov pod št. 484.

Kupim hišo
na prometnem kraju z dobro vpeljano trgovino in gostilno. Natančen opis hiše in ceno prosim na oglasni oddelek »Slovenca« pod št. 481.

Hišo
primerno za vsako obrt, posebno za kamnoseka, prodam. — Ivan Krajcar, Pobrežje, Cesta na Brezje 27, pri pokopališču.

Posestvo
6 in pol orala, se v okraju Gornja Radgona proda. Naslov: Uprava »Slovenca« v Mariboru.

Kupim njivo
v obsegu 5—10.000 m² v Št. Vidu nad Ljubljano, ležečo med železniško progo in cesto Vižmarje—Kleče—Poljane. Cenjene ponudbe z navedbo lege, obsega in zadnje cene na upravo »Slovenca« pod »Zmerna cena«.

Posestva in graščine
od 2 do 600 oralov prodaja Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Gostilno v Mariboru
enonadstropno, proda za 230.000 Din Posredovalnica, Maribor, Sodna ul. 30.

Tridružinsko vilo
novo, velik vrt, pri Mariboru, proda za 150.000 Din Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Znatne stavbne prihranke
dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25-I.

Hiša
s trgovskimi lokali, dober prostor, se kupi. Ponudbe na Šeleker, Maribor, Betnavska cesta 44.

Posestvo
z novim poslopjem v Slovenskih goricah se proda. Ponudbe pod »300« na podružnico »Slovenca« v Mariboru«.

Tri orale zemlje
I. razreda, blizu tovarne in glavne ceste, dam v najem. G. Schwarzbartl, posestnica v Selnici ob Muri, p. Št. Ilj v Slov. goricah.

Hiša
visokopritlična, na severni strani Ljubljane — se proda. Dve trisobni stanovanji, 628 m² vrta, elektrika in vodovod, za 185.000 Din. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 573.

Enodružinska hiša
se proda. Stožice št. 67.

Kupimo

Kože od divjačine
kupujem po najvišji ceni. Ivan Miheve - Vrhnika

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ponudite in povzorite
suhe gobe z navedbo cene na naslov Franc Štirn, Št. Janž na Dolenjskem.

Vrednostne papirje
srečke, obligacije, delnice kupuje upravništvo »Merkur«, Ljubljana Šelenburgova ulica 6/II. tel. 30-52.

Enkrat na mesec
pridem v Slovenijo, da kupim pohištvo, srebro, okraske, slike, preproge in drugo. Cenjene ponudbe na: Ruski bazar, Kralja Milana 14, Beograd.

REZAN IN TESAN LES
manjše in večje količine kupujem. Ponudbe z označbo vrste, dimenzije in najnižje cene na: Zagreb I., poštni predal 299.

Merkantilne trame
4/5" 5/6" 6 do 12 metrov. Ponudbe na »Arbor« d. d. Ljubljana.

Bukovih pragov
normalnih kupim 10.000 komadov franko Sušak. Dam akreditiv ev. tudi predplačilo v gotovini. Hitre ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurna dobava 1538«.

Prodamo

Auto (Essex)
luksuzni, 5 sedežni, malo vožen, radi odpotovanja ugodno zelo poceni naprodaj. — Pojasnila daje: Peter Štebljaj, Cigaletova 13, Ljubljana.

Usnjate suknjiče
in 2 damska usnjata plašča poceni in na obroke prodam. Prijave na »Slovenca« pod »Suknjiči« št. 299.

Drva
odpadki od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko. Ljubljana Vošnjakova ul. 16, za goreniskim kolodvorom

Krojači, pozor!
Proda se dobro idoča krojačnica na dalmatinskem otoku zaradi odpotovanja. Sigurna eksistenca. Naslov se poizve pri upravi lista pod št. 524.

Najboljše kupite
Nogavice damske in moške rokavice, damsko in moško perilo Bengerjevo, puloverje, telovnike (vestje) žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezenine, gumbe DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toalet. potrebščine le pri
JOSIP PETELINC - Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

FRANC JAGER
tapetništvo
Ljubljana Sv. Petra n. 29
priporoča svoje najmodernejše fotelje vseh vrst, modroce, otomane, žimo zložljive postelje, patentne divane i.t.d.

Najmodernejša oblika!

Jakob Grošelj - krovski moister

je otvoril krovsko obrt v Kranju. — Se priporoča cenjenemu občinstvu in župnim uradom za vsa v to stroko spadajoča dela, kot n. pr. pokrivanje zvonikov s skalcami, eternitom in opeko. Znižane cene. Naročila sprejema: STANKO GRAŠIC, kleparstvo, Kranj, Glavni trg štev. 170. — Sprejme se VAJENEC za krovsko obrt od 16 let starosti naprej. Vsa oskrba v hiši; ostalo po dogovoru.

Šiv. stroji, gramofoni

kolesa in vse potrebščine najceneje edino pri Avg. Kogoj, Vrhnika, trgovina in mehanična delavnica.

Mesoreznice

najbolje, švedske, posodo za mast in drugo železnino, fino žgano in surovo kavo, čaj, rum, pravo slivovko itd kupite jako dobro pri Josipu Jagodič, Celje, Glavni trg.

Mizarski stroji

prvovrstni, se prodajo. Pismena ponudba: Pintar, kavarna Slon, Ljubljana.

Puhasto perje

čisto čobano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perila.

»Ariel« motocikel

sport model OHV 500 cm³, kompletno opremljen z električ. razsvetljavo, tahometrom itd. — in »Indian« motocikel 750 cm³, z električno razsvetljavo, tahometrom itd., sta zelo ugodno naprodaj. — Oba motorja sta še gotovo čisto nova in dobro ohranjena. Vprašanja na Ivan Pregrad, Zagreb, Vinogradska cesta 1b.

Vinske drože

za žganjekuho, od 12 do 13% vina, se dobijo od 50 litrov naprej pri Centralni vinarni d. d. v Ljubljani 7, Frankopanska ulica 11.

Bukova drva

lepa, suha, 1 m dolga, naprodaj v večji množini. Dalje tudi kolobarji iz mehkega lesa za podkurjenje. Oddaja se samo cele čolne. Uprava Galle, Bistra, p. Borovnica.

Radio aparat

3 lektronski, z Philipsovim zvočnikom in vsemi pritiklinami, malo rabljen, se zamenja za harmonij ali proda. Primeren tudi za večje lokale. Poizve se pri Prosvetnem društvu Hrastje, p. Kranj.

Specialna mehanična delavnica

Stanko Cyranski, Kranj - Hotel „Jelen"

Popravlja avtomobilov, motornih koles, dvokoles, poljedelskih, šivalnih in pisalnih strojev. Rabljeni avtomobili vedno v zalogi.

Pisalni stroj

nov, naprodaj. Izredno ugodna prilika! Naslov v upravništvu pod št. 514.

Peč

prav dobro ohranjena, se ceno proda. — Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 490.

Spalnico

dobro ohranjeno, prodam po zelo ugodni ceni. Ivan Mrhar, mizar, Stanežiče, št. Vid nad Ljubljano.

Ugodna prilika!

Po izredno ugodni ceni prodam nov pisalni stroj. Naslov pove oglasni oddelek »Slovenca« pod št. 514.

Triceven radio

dobro ohranjen, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 533.

Poceni prodam

dobro ohranjen tricevni radio aparat. Naslov se izve pod št. 533 v upravi tega lista.

Mlekarske opreme

popolnoma ohranjene in kompletne za otvoritev mlekarne, s kotlom Alfa Separator, naprodaj za zmerno ceno. Pobližje informacije pri I. Marčiču, obč. tajniku v Križovljan-Cestica, p. Vinica pri Ormožu.

Voščene sveče

bele in okrašene za Svečnico in vse vaše potrebščine kupite najugodneje v trgovinah F. Senčar — Mala Nedelja in Ljutomer.

Čevljar. šivalni stroj

»Cilinder«, v dobrem stanju, naprodaj. Poizve se: Velika čolnarska ul. 10-II. pri Zupančič.

Radio aparat

dvocevni, z zvočnikom »Ingelen«, z akumulatorjem, baterijo in anteno — poceni naprodaj. Naslov v upravi pod št. 591.

Nov pletilni stroj

10-100, 8-80 in krožni za nogavice poceni naprodaj. Tehnična pisarna, Ljubljana, poštni predal 307.

Nov pisalni stroj

poceni naprodaj. Tehnična pisarna - Ljubljana - poštni predal 307.

Hrastova spalnica

nova, črna, ugodno naprodaj. Naslov v upravi pod št. 553.

Dva pletilna stroja

št. 8 »Popp«, se ugodno prodasta. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 569.

Pisalni stroj

znamke »Mignon«, popolnoma nov, se po nizki ceni proda. Poizve se pri tvrdki »Orient«, Dunajska cesta 14.

Sanke

za 4 osebe, nove, dobro kovane, prodam za nizko ceno 1500 Din. — Franc Mlakar, kovač, Lesična, p. Pilštanj.

Dobroidoča

izdelovalnica perila, damske in otroške konfekcije, lasten, odprt lokal, se v večjem industrijskem kraju Slovenije skupno z blagom, stroji in lokalom takoj proda. Stalen krog prvovrstnih odjemalcev, dobro vpeljan obrat, majhna investicija. Za informacije vprašati pod »Izredna prilika« na oglasni oddelek »Slovenca«.

Glasba

Nov pianino

se proda; na željo tudi na obroke. — Naslov pri »Slovencu« pod št. 435.

Pianine, orgle,

harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dernič, Radovljica.

Pozivljamo vse gospe, da posetijo naš oddelek ženske konfekcije v II. nadstropju, ki zlasti za časa inventure obiluje na priložnostnih nakupih v plaščih, ogrinjalih, telovnikih, kožuhih itd.

Dame izven Zagreba postrežemo točno, proseč jih, da naroče plašč čimprej, ker je zaloga omejena. Pri naročilu naj navedejo te mere:

Celo dolžino — obseg okrog prsi — obseg okoli bokov — dolžino rokavov znotraj — širino ledij.

Jamčimo za vsak posamezni komad in za odlično pas-formo.

Plašč, ki ne odgovarja zaželjenim zahtevam, zamenjamo brezplačno ali vrnemo denar.

Kastner & Öhler
Zagreb.

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad"

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 10/I.

Pravila proti plačilu Din 5·— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko.

Uradne ure od 8—12 in od 14—18.

L. Lavrič

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41

Telefon 31-54. — Brzojav: LAKO LJUBLJANA

si dovoljuje sporočiti, da je otvoril

trgovino z usnjem in kožami na debelo

združeno s tvorniškim skladiščem tovarne

L. Laurich :: Slov. Konjice

Specijaliteta: USNJE ZA INDUSTRIJO ČEVLJEV po originalnih tovarniških cenah.

Kupuje in prodaja stalno **cele in mlete ježice** ter **smrekovo črešlo.**

Zahvala

„Vzajemni pomoči", reg. pom. blag. v Ljubljani.

Hvaležno potrjujem prejem posmrtnine za mojim dne 15. decembra 1930 umrlim očetom JANEZOM CULLETO, ki je bil komaj eno leto pri blagajni zavarovan.

Priporočam vsakemu, naj kot član pristopi k blagajni, ki v redu in vestno vrši svoje v pravilih začrtane naloge.

S spoštovanjem

JOŽEF CULLETO.

Loke pri Zidanem mostu, dne 6. januarja 1931.

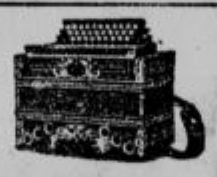

Vse vrste kakor tudi kromatične harmonike najbolje kupite prav po ugodni ceni pri izdelovalcu harmonik

Franc Kucler

postaja Drenov grič pri Vrhniki

priporočana najboljša domača izdelovalnica

Klavirji!

pianini in harmoniji se strokovnjaško popravljajo in najčistejše uglašujejo. Tovarna klavirjev R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5.

Pianino

črn, ceno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 583.

Kratek klavir

dobro ohranjen, naprodaj. Naslov v upravi pod št. 587.

Obrt

ZA VESELIČNE PRIREDITVE

se izposojujejo dekoracijska lavorjeva drevesa. Nabava cvetja, nagelnov. V prednaročilih društvom znižane cene. **Ivan Jemec,** vrtnarstvo — Maribor.

Marica Jesih

Pražakova 15, otvori jutri modno trgovino z galanterijo in predtiskarijo ter se cenj. občinstvu priporoča.

Občine!

Predpisane napisne tablice za vozove prevzame v delo Jos. Mekinda, črkoslikar, Društvena 27, Novi Vodmat, Ljubljana.

Lanene tropine

in druga krmila nudi najceneje Veletrgovina žita in moke

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24

Dolenjci, pozor!

Za Wallet Express, Ljubljana, Stari trg 19, sprejema g. Anton Červenka, Novo mesto, Kapiteljska št. 222. Obleke se tekom enega tedna izvršijo, to je zlikajo, kemično očistijo, pošijejo, obrnejo. — Likanje 18 Din, obračanje 300 Din.

Nevestine opreme

v veliki izbiri prekrasnih vzorcev veže mehanično umetno in ročno Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. Entlanje meter 25 par. Breda robci komad 2 Din.

Čč. gg. duhovnikom

se priporoča **brivski salon**

I. Polanc

Kopitarjeva ulica štev. 1, pri Jugoslovan. tiskarni.

Radio Vam popravi ali prenovi najbolje v tej stroki dipl. tehn. Tone Poljšak Ljubljana

Sveče

cerkvene, vseh velikosti, voščene Ia. kakor tudi kompozacije (Milly) se dobijo v boljših kvalitetah pri svečarni Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

FRANC GERT — Maribor, Gosposka ulica št. 13.

ZAHVALA. Vsem, ki ste spremili pokojnega moža, očeta, strica in brata, gospoda

Martina Noč (vulgo Glažerja)

posestnika na Koroški Beli

na njegovi zadnji poti, posebno čč. g. župniku in g. kaplanu ter č. g. župniku z Ježice, g. Koširju, g. županu, slav. obč. odboru, šolskemu vodstvu, čisl. gasilskemu društvu Kor. Bela, tovarniškemu gasilnemu društvu, pevskemu odseku Prosvet. društva in vsem, ki ste mu nudili tolažbo v dnevih bolezni, se prisrčno zahvaljujemo.

Koroška Bela, dne 15. januarja 1931.

ŽALUJOČA DRUŽINA GLAŽERJEVA.

Brez drugega obvestila.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskreno ljubljeni, skrbni in dobri soprog, oče, brat in tast, gospod

Jakob Cedilnik

v petek, dne 16. januarja 1931 ob ¾6, po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, boguvdano zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek, dne 19. januarja ob 8 zjutraj iz hiše žalosti, Vižmarje 98, na farno pokopališče v Št. Vidu nad Ljubljano.

Žalujoči:

Cilka Cedilnik, soproga;

Milka por. **Jemec, Anica** in **Elzi,** hčerke;

Ignac Cedilnik, brat; **Franc Jemec,** zet.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena 1900 **Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta** Ustanovljena 1900

Brzojavni naslov: BANKA

Telefonske številke: 2861, 2413, 2502, 2503

Delniška glavnica:
Din 50,000.000·—

Podružnice:
Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novisad, Novomesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Zagreb

Skupne rezerve:
ca. Din 10,000.000·—

Brzojavni naslov za podružnice: Ljubljanska banka.

Se priporoča za vse bančne posle.

Pozor! Pozor!
Reklamno podjetje
Fr. Zajc, Vrhnika 189
se priporoča veleuglednim tvrdkam in raznim društvom za afiširanje lepakov, vabil ter sprejemanje oglasov za razne liste.

Razpis

Občina Podhruška - Sela pri Kamniku razpisuje pri zidavi n o v e g a šolskega poslopja sledeča dela v oddajo:

1. Težaška, zidar. in beton. dela.
2. Tesarska dela.
3. Kleparska dela.
4. Krovska dela.
5. Mizarska dela.
6. Pečarska dela.
7. Pleskarska in slikarska dela.
8. Strelovodna naprava.

Načrti so na vpogled pri županstvu na Podhruški. - Ponudniki naj vložijo svoje ponudbe do **8. februarja 1931.**

Županstvo občine Podhruška - Sela
pri Kamniku, dne 15. januarja 1931.

Naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni soprog, ded, stric, tast in svak, gospod

Peter Poč

železniški uradnik v pokoju

umrl v 81. letu starosti.

Pogreb blagopokojnega bo v nedeljo 18. januarja ob 15 izpred **hiše žalosti.**

V K r š k e m , 16. januarja 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

Gospodarska zveza
v Ljubljani
ima stalno na zalogi:

Deželne pridelke - žito - mlevske izdelke - specerijsko in kolonijalno blago - sadje - mesne izdelke - južno sadje - semena - seno - slamo - Težakovo olje za živino - kmetijske stroje in orodja - umetna gnojila - cement - premog itd.

Tiskarna v Zagrebu i š č e dobrega
faktorja
- Ponudbe na našo upravo pod številko **502.**

Preklic!

Lastnoročno podpisani Uršič Franc, žagar drv v Tržiču št. 154, izjavljam, da sem popolnoma neutemeljeno in izmišljeno govoril v gostilni pri Basteljnu, da denar v »Hranilnici in posojilnici« v Tržiču ni varno **naložen. Obžalujem,** da sem **varno zadrugo** hotel **izrabiti za neumestno šalo in se** »Hranilnici in posojilnici« **zahvaljujem, da je** odstopila od **sodnega** postopanja.

V Tržiču, dne 16. januarja 1931.

URŠIČ FRANC, l. r.

Zahvala. Vsem, ki so ob bridki izgubi našega dobrega brata, gospoda

Valentina Jakopiča

žel. uslužbenca

sočuvstvovali z nami, se **srčno** zahvaljujemo. Posebna zahvala še **g.** župniku Fr. Koširju za tolažilne obiske, **g.** dr. Hausu, ki mu je lajšal trpljenje, **vsem stanovskim** tovarišem, znancem in prijateljem za častno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Ježica, 16. I. 1931. Žalujoči ostali.

Naznanilo

Podpisani naznanjam, da sem otvoril
špecerijsko trgovino
ter se priporočam cenjenim odjemalcem za obilen obisk. Postrežba točna in solidna.

IVAN PAHOR
Staretova 27, Trnovo — Ljubljana.

Prva javna dražba
rabljenih avtomobilov in mot. koles

se bo vršila dne **23. januarja 1931 ob 9 dopoldne** v prostorih dražbovnice Zagrebački zbor. **Pregled** in poskusne vožnje motornih vozil **se vrše dva** dni pred dražbo. - **Pozivljajo se reflektanti,** da **pravočasno** izvolijo **svoja vozila dostaviti** na mesto dražbe. Na dan dražbe se ne bodo mogle vršiti p o s k u s n e vožnje.

Auto - Burza — M. Tadić k. d.,
Zagreb, Vlaška ulica 53.
Tel. 62-67. Tel. 62-67.

Glasbo v vsak dom!

Vsi ali kdorkoli iz Vaše družine lahko v kratkem igra kak instrument potom našega brezplačnega pismenega učnega tečaja, ter si ustvari doma prijetne večere. - Zahtevajte še danes naš veliki

BREZPLAČNI KATALOG

s katerim dobite nadrzaston poučno knjižico »Kako postanem dober godbenik«. Prilika za nakup je ugodna, instrumenti poceni, učenje lahko. Nudimo Vam

Violine od	Din 95·-	Klarineti od	Din 120·-	dalje
Mandoline od	Din 136·-	Trombe od	Din 480·	dalje
Gitare od	Din 207·-	Klavir. citre od	Din 192·-	dalje
Tamburice od	Din 98·-	Gramofoni od	Din 380·-	dalje

Račne harmonike od Din 85·- dalje itd.

Največja odpremna tvrdka glasbil v Jugoslaviji

Meinel & Herold

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik
Prodajna podružnica MARIBOR štev. 102

Zastopnika

za Dravsko banovino in zapadni del Savske banovine išče TOVARNA PERILA. — Ponudbe s prima referencami na upravo »Slov.« pod »**Perilo 14**«.

✝

Globoko potrti javljamo vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nadvse srčno ljubljeni sinček

ACIJ KRISTAN

v nežni dobi 5 let za vedno zatisnil svoje blage oči in se preselil med nebeške krilatce.

Pogreb ljubljenega sinčka bo v ponedeljek ob **2** popoldne iz male mestne hiše za Bežigradom.

Ljubljana - Bovec, 17. januarja 1931.

Franc Kristan, mehanični mojster, oče;
Ida Kristan roj. **Trampuš,** mati;
Ida, sestrica.

UNDERWOOD

4,000.000 je v rabi pisalnih strojev

ker je neprekosljiv v trpežnosti, zato tudi najcenejši. — Zaloga: LUDV. BARAGA - LJUBLJANA Šelenburgova ul. 6 Telefon štev. 29-80

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslov. knjigarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE 30 Din, vez 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE 28 Din, vez 40 Din. — 31. zvezek Conan Doyle IZGUBLJENI SVET (The Lost World) Roman (s slikami) 24 Din, vez 32 Din. — 32. zvezek Reimmichl, ZAGORSKI ZVONOVI — Slavič NA SINAJ 30 Din, vez 42 Din. — 33. zvezek Bridges NA POMOČ 30 Din, vez 42 Din. — 35. zvezek Bracket CIRKUŠKI OTROK 28 Din vez 40 Din.

Hans Dominik:

Moč treh

86

Roman iz leta 1955.

Silvester je mislil, da je tedaj našel pravo rešitev. Morali bi goro toliko staliti, da bi plavala svobodno in se tako dvignila v svojo staro lego. Atmin vpliv je učinkoval na Silvestra. Postajal je mirnejši in vnetejši. Lahna rdečica je oblila njegov obraz, ko je s svinčnikom risal na papir sedanjo lego gore in načrtal, kako bi morali taliti korak za korakom.

Med to razlago so zabobnele besede Erika Truworja: »Kako dolgo bo trajalo to? — Koliko dni in tednov izgubimo s tem? Sedim tu v pasti, odrezan od sveta... nezmožen, da bi izvedel, kaj se dogaja zunaj... nezmožen, da bi pustil delovati svojo moč, da bi izsilil, da se izvršijo moja povelja...

Lepa moč, ki odvisi od službe ženskam in od ženskih muh... Da dajemo svetu povelja... pri tem smo v posmeh ljudem...«

Silvester je pobledel. Zdrznil se je, kakor bi ga vsaka posamezna beseda telesno zadela.

»Odpusti mi, Erik. Bila je moja krivda. Toda vidim že sigurno pot k rešitvi.«

»Pot do rešitve?... Kakor da bi šlo za to... Vem, da nismo izgubljeni, dokler imamo tudi le mali žarilnik pri roki. V desetih minutah si lahko izžgemo pot na plano. Naj potem ledena gora ostane ali se še globlje pogrezne. Kako letalo si lahko preskrbimo tudi z malim žarilnikom in dosežemo obljudeno ozemlje. Toda naša naprava je izgubljena. Moji načrti se odložijo za mesece...«

Erik Truwor je poskočil razburjen.

»Med tem časom pa pozabi svet na strah pred menoj...«

Silvester je zadrgetal po telesu.

Atma se je dvignil in stopil k Eriku Truworju. Njegov pogled je iskal v daljavo sanjavo zamaknjeni pogled Erika Truworja, dokler ga ni našel.

»Kdo ti je dal moč?«

Minute so minile, preden je prišel odgovor z ustnic vprašanega.

»Žarilnik!

»Kdo je ustvaril žarilnik?«

Še enkrat dolga pavza.

Potem je obotavljaje in malo osramočen odgovoril: »Silvester... imaš prav, Atma. Silvester nama je dal moč. Ne smeva se jeziti nanj, ako je sedaj njegova neprevidnost ohromila.«

»Jaz se nisem nikoli jezil nanj.«

Indec je povedal na svoj mirni način in nadaljeval, preden je mogel Erik Truwor nekaj na to odgovoriti: »Ni čas za prepiranje, ampak za delanje. Tvoj načrt, Erik, da zapustimo enostavno goro, je izviral iz jeze. Silvester ve za boljši nasvet. Načrt, da dvignemo goro in da od tu izpolnimo svoje poslanstvo.«

Atmine besede so zadele pravo in potrebno. Erik Truwor se jim ni mogel ustavljati.

Treba je bilo premisliti trenutne življenjske možnosti.

Zaloga zraka v votlinah je morala po površnem računu zadostovati za najmanj teden dni. V najvišjem rovu se je nahajal živež za več tednov. Po srečnem naključju so bili spravili tam tudi zalogo raznega orodja in pomožnih strojev.

Položaj je bil resen, toda vsaj za tedaj ne obupen.

Vendar je imel Atma dvakrat in trikrat prav, ko je pokazal na potrebo naglega dela. Da spravijo vse v staro stanje, je morala biti zdaj njih prva skrb.

Bilo je, kakor da se usoda norčuje iz njih. Prav kar še zapovedniki sveta, ki tuhtajo načrte, kako bi mogli sporočiti in vsiliti svetu svojo voljo. In sedaj premišljajo o sredstvih, kako bi si rešili življenje. Treba se bo boriti proti milijonu kubičnih metrov ledu. Proti tej orjaški zmrzli gmoti, v katere sredini so bili zaprti kakor v grobnici faraonskih piramid.

*

Jana je vstopila v letalo proge Köln—Stockholm. Dr. Glosin je stal med množico na letališču in se je skrival za stojnico za časopise in osvežila. Zrakoplov je bil dobro zaseden. Štel je več ko 120 potnikov, ki so vstopali po aluminijastih stopnicah v trup. Izgledi, da ga Jana ne bo opazila med vožnjo, niso bili slabi.

Šele v zadnjem hipu, ko so hoteli strežniki že odmakniti stopnice, je stopil izza svojega skrivališča in hitel ko zadnji na ladjo. Takoj nato so privili vrata, stroji so zabrneli in zrakoplov je zapustil letališče.

Dr. Glosin je opazil, da je hodnik, ki je držal vzdolž ladjinega trupa, skoro brez žive duše, in odhitel je v kabino za kadilce. Tu se je smatral na varnem in je lahko do izkrcanja v Stockholmu ostal neopažen.

Šele sedaj je mogel mirno preudariti svojo pustolovščino in možne posledice. Kako to, da je Jana zapustila tako nenadno hišo v Düsseldorfu in se peljala v Stockholm? Na misel, da se je odpeljala brez premisleka in brez pravega cilja v svet, ni prišel.

Ponovno znižujemo cene!

Da omogočimo vsakomur izvrševanje zunanjih poslov tudi v največji zimi, snegu, brozgi in blatu, prodajamo od danes dalje:

1. Vse ženske galoše, žigosane . . . . . Din 69·— na Din **49·—**
2. Vse otroške čevlje za sneg, žigosane Din 69·—, 89·—, 99·— na Din **59·—**
3. Vse ženske čevlje za sneg, žigosane . . . . Din 99·— na Din **69·—**
4. Vse ženske baržunaste čevlje, žigosane . . . . Din 89·— na Din **69·—**
5. Vse ženske čevlje za sneg gumijeve ali iz gabardena, žigosane . . . . . Din 129·— na Din **99·—**
6. Vse ženske čevlje za sneg s patentr zaponko (Reissverschluss), žigosane . . . . . Din 169·— na Din **129·—**

Oglejte si naše zaloge! — Obiščite naše prodajalnice, pripravili smo za Vas mnogo veselja za malo denarja!

Bata

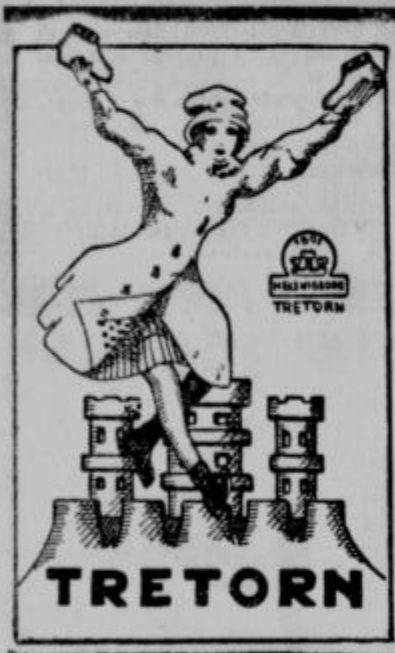

Galoše in snežni čevlji

z znamko

„TRETORN"

sestoji iz najboljšega in najsolidnejšega materijala, tako da se odlikujejo v na večji trpežnosti. Zato ne kupujte nepoznanih fabrikatov, temveč le galoše in snežne čevlje z znamko TRETORN, ker je dokazano, da ni boljših.

Inserirajte v „Slovencu"!

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica

Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevičev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

TELEFON 2718

★ Prescilive

SLOVENIA-TRANSPORT LJUBLJANA MIKLOŠIČEVA 21

najboljše kakovosti!

Izdelki DOMAČIH TOVAREN, kakor tudi obče priznane znamke „SCHROLL".

Cene najnižje!

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Mariboru

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter ih obrestuje po najvišji obrestni meri.

Daje posojila na hipoteke, poroštvo, zastave itd. - Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle

Mi kupimo za vas

snopič Karl Mayeve knjige „Winnetou"

Izrežite ta inserat, napišite svoj naslov čitljivo s svinčnikom in s tem dobite v katerikoli knjigarni brezplačno snopič »Winnetou«. Po pošti pošljite izrezan inserat kot tiskovino (znamka 25 par) na naslov: **Tiskarna sv. Cirila v Mariboru,** nakar dobite snopič po pošti. V snopiču prečitajte ugodnosti za naročnike!

Ime in priimek: .....

Kraj (ulica): .....

Pošta: .....

Zadružna Gospodarska banka d. d.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPODANKA. TELEFON STEV. 2057, 2470, 2979.

Vloge nad Din 480,000.000·— **Kapital in rezerve nad Din 16,000.000·—**

Sprejema VLOGE, daje POSOJILA otvarja KREDITE, eskomptira MENICE. — Nakazila — Akreditivi. — Predujmi na efekte.

PODRUŽNICE:

PLED, KOČEVJE, NOVI SAD, CELJE, KRANJ, SOMBOR, ŠIBENIK, DJAKOVO, MARIBOR, SPLIT

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Kupuje in prodaja VALUTE, ČEKE, DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE. Sales - deposits. -- Borzna naročila -- Prodaja srečk

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč Izdajatelj: Ivan Rakovec Urednik: Franc Kramar